

CIVILNA ZAŠTITA

GODINA VII TUZLA, septembar/rujan 2011.g. BROJ: 19/20

**PROPISIMA OMOGUĆITI
EFIKASNIJE KORIŠTENJE
SREDSTAVA POSEBNE
NAKNADE**

**IZVJEŠTAJ O RADU KUCZ
ZA 2010. GODINU**

**IMENOVAN NOVI SAZIV
KANTONALNOG ŠTABA
CIVILNE ZAŠTITE**

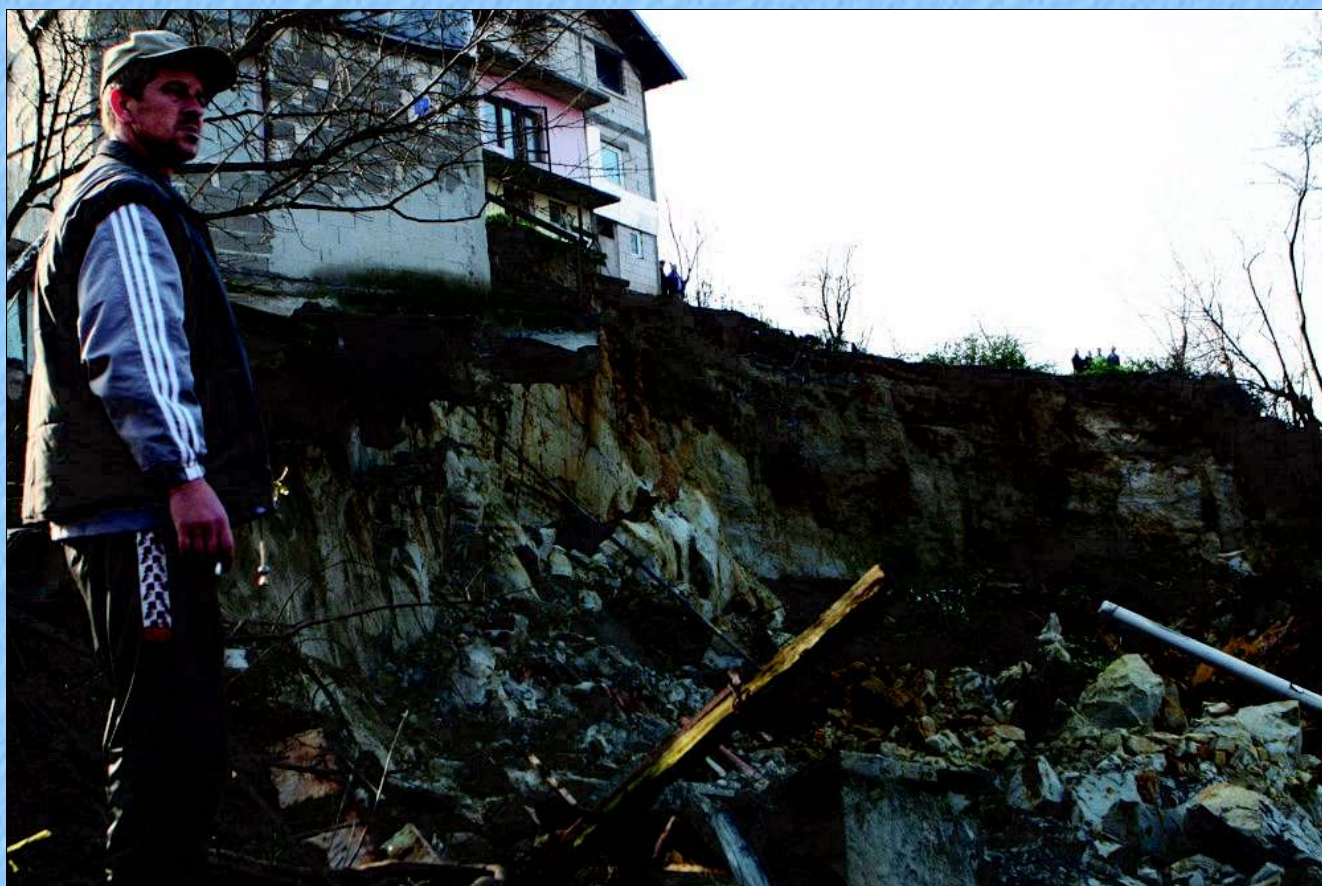
**OBILJEŽEN DAN
CIVILNE ZAŠTITE**

**KŠCZ DODIJELIO 300.000 KM
NOVE POMOĆI OPĆINAMA**

**NAJUSPJEŠNIJA GODINA
U DEMINIRANJU
TUZLANSKOG KANTONA**

**DEMINIRANJE UZ POMOĆ
EVROPSKE UNIJE**

**ZDRUŽENA VJEŽBA
"POMOĆ GRAĐANIMA
U NESREĆI"**

TRAGEDIJA U CRVENIM NJIVAMA

Za rad operativnih centara civilne zaštite određen je **posban** besplatni broj 112, namijenjen samo za potrebe građana.

OPERATIVNI CENTAR CIVILNE ZAŠTITE 112

Ako ste lično u opasnosti, primjećujete pojave ili djelovanja koja ugrožavaju ljudske živote i materijalna dobra i narušavaju sigurnost pozovite besplatni broj 112

Najnovije informacije o radu Kantonalne uprave, izvještaji, događaji... Sve na jednom mjestu.

**Imate prijedlog, primjedbu, pitanje ...
Postanite saradnik našeg glasila**

Pišite nam, naša adresa je: Bosne srebrene 31, 75 000 Tuzla

Pošaljite e-mail: cz.tk@bih.net.ba www.kucztk.com.ba

Pošaljite fax: ++ 387 35 315 711 ili nas nazovite: ++ 387 35 228 570

CIVILNA ZAŠTITA

GODINA VII Tuzla, septembar/rujan 2011.g. BROJ 19/20

SADRŽAJ

Dogradnjom propisa osigurati efikasniju potrošnju sredstava posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća	4	Međunarodni dan borbe protiv mina	63
Imenovan novi saziv Kantonalnog štaba civilne zaštite	6	Zajedničkim snagama deminirati dolinu Spreče	64
Izveštaj o radu KUCZ i pregled aktivnosti u oblasti zaštite i spašavanja, na području Tuzlanskog kantona u 2010. godini	8	Održan sastanak direktora civilne zaštite Federacije	68
Tragedija u Crvenim njivama	38	Uz pomoć SAD ubrzati proces deminiranja	71
Nuklearna nesreća u elektrani Fukušima u Japanu	41	Združena vježba "Pomoć građanima u nesreći"	73
Zagađivanje voda velika opasnost - Zagađivači bez sankcija	45	Elaborat združene vježbe struktura civilne zaštite Tuzlanskog kantona "Pomoć građanima u nesreći"	77
Deminerska nesreća u Gradačcu - Opomena sa sretnim ishodom	49	Povećati efikasnost potrošnje sredstava posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća	86
Najuspješnija godina deminiranja Tuzlanskog kantona	50	Kantonalni štab civilne zaštite podijelio 300.000,00 KM pomoći	90
Deminiranje uz pomoć Evropske unije	52	Štete od prirodnih nesreća na području Tuzlanskog kantona u 2010.godini i mogućnosti za njihovo otklanjanje	93
Sufinansirano deminiranje sa Međunarodnim fondom za deminiranje i pomoć žrtvama mina	54	Opasnost i štete od poplava na području Tuzlanskog kantona u 2010.godini	99
Demineri civilne zaštite i uklanjanje opasnosti od mina	57	Zaštita i spašavanje Republike Turske	103
		Nova knjiga Zdenka Tadića	107
		Svečano obilježen Dan civilne zaštite	109

**Civilna zaštita - Glasilo Kantonalne uprave civilne zaštite Tuzlanskog kantona
Izdavač - Kantonalna uprava civilne zaštite Tuzlanskog kantona
Godina 7 septembar/rujan 2011. g. Broj 19/20**

**Glavni i odgovorni urednik : Mr.sc. Zdenko Tadić
Uredništvo : Zdenko Tadić, Izudin Karić, Mesud Tanović, Elvedin Kurbašić,
Benedin Pejić i Ljiljana Pavljašević**

**Adresa : Bosne srebrene 55, telefon/fax : 00 387 35 27 75 42, 27 77 46
E-mail : cz.tk @ bih.net.ba**

Kompjuterska obrada : Mr.sc. Zdenko Tadić * Fotografije : Arhiv KUCZ

Štampa : Harfo-graf Tuzla, Za štampariju : Zinka Ponjavić

**Glasilo izlazi kvartalno i po potrebi. Tiraž 300 primjeraka
ISSN 1840-1554**

DOGRADNJOM PROPISA OSIGURATI EFIKASNIJU POTROŠNJU SREDSTAVA POSEBNE NAKNADE ZA ZAŠTITU OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA

U toku 2010. godine Tuzlanski kanton su u toku juna i jula mjeseca pogodile velike poplave uz aktiviranje preko 1200 klizišta.

Službeno procijenjena šteta procijenjena je na oko 34 miliona konvertibilnih maraka.

U toku trajanja prirodne nesreće uočeno je više slabosti u primjeni ali i u kvalitetu propisa iz oblasti zaštite i spašavanja. To je bilo posebno vidno u propisanim procedurama procjene štete i ostvarivanju prava na pomoć sa kantonalne i federalne razine.

Nedostatak redovnih budžetskih sredstava za saniranje štete u prvi plan je izbacio sredstva posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća koja se izdvajaju u skladu sa članom 180. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije BiH", broj: 39/03, 22/06 i 43/10).

U redovnim budžetskim sredstvima općina i kantona nije planirano ili je planirano veoma malo namjenskih sredstava za djelovanje u slučaju nastanka prirodne ili druge nesreće.

Zbog toga je izostao kvalitetan odgovor u saniranju posljedica nesreće posebno šteta fizičkih i pravnih lica.

Kako u kantonalnom i federalnom budžetu nije bilo raspoloživih (planiranih) sredstava za pomoć općinama u saniranju šteta od prirodnih nesreća, zbog nelikvidnosti odobrena sredstva iz tekuće budžetske rezerve su bila ograničena i još uvijek nisu raspoloživa iako je Vlada TK donijela odluke o pomoći u iznosu od 135.000,00 KM i Vlada Federacije BiH u iznosu od 1.000.000,00 KM.

Poznato je da se na nivou Kantona i Federacije nalazi više miliona namjenskih sredstava posebne namjene koja su izdvajana i akumulirana po članu 180. navedenog Zakona.

Iako je KŠCZ iz navedenog izvora za pomoć u hitnom djelovanju i saniranju šteta u toku 2010. i 2011. godine izdvojio 911. 850, 00 KM i FŠCZ iznos od 410.000,00 KM u odnosu na visinu procijenjene štete to je bilo veoma malo.

Preostala prikupljena sredstva koja se vode na računu KUCZ i FUCZ nisu se mogla angažirati za navedene potrebe jer to postojeći propisi nisu dozvoljavali.

Naime Odlukom o uvjetima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije BiH", broj: 46/05 i 61/07) propisano je

koliko se od prikupljenih sredstava iz tekućeg priliva i iz prethodnog perioda može i u kojim procentima koristiti kao i za koju namjenu.

Zbog toga iako su na računima nekih općina, kantona i Federacije akumulirana navedena milionska sredstva ista nije bilo moguće angažirati za saniranje posljedica navedenih nesreća.

Na osnovu toga pokrenuta je inicijativa za izmjene i dopune postojećih propisa u oblasti zaštite i spašavanja.

Inicijativa

Saglasno stavu Kolegija Vlade Tuzlanskog kantona, broj: 02/1-14-008792-1/2011 od 10.05.2011. godine, Kantonalna uprava civilne zaštite podnosi inicijativu za izmjene federalnih propisa, kako slijedi:

- U Zakonu o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine FBiH", br.39/03, 22/06 i 43/10), u članu 180. stav (4), izmijeniti utvrđene procenete u smislu da: 5% pripada Federaciji, 20% pripada kantonu, a 75% pripada općini.

- U Odluci o uvjetima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije BiH", br. 46/05 i 61/07), izvršiti izmjene i dopune, kako slijedi:

- U tački V stav (2) zamijeniti procenat "40%" sa procentom i tekstem: "100% , ako se ukaže potreba za finansiranjem određenih hitnih mjera i pružanjem hitne pomoći za saniranje nastalih posljedica."

- Dodati novu tačku Vb, koja glasi: "Izdvojena, a neutrošena sredstva na nivou Federacije, u skladu sa evidencijom o prilivu tih sredstava iz kantona, prenijet će se na račune kantonalnih uprava civilne zaštite i staviti na raspolaganje kantonalnim štabovima civilne zaštite."

O b r a z l o ž e n j e

Izmjena predložena u tački 1. neophodna je kako bi se što više sredstava po osnovu posebne naknade izvorno našlo na računima općina, koje su i osnovna karika u sistemu zaštite i spašavanja. Dosađajna raspodjela ovih sredstava nije išla u tom pravcu, a kao dodatni problem bila je i izuzetno složena i dugotrajna procedura oko prenošenja sredstava sa nivoa kantona, a posebno Federacije, na općine.

Legislativa

Izmjena u tački 2a. neophodna zbog dosadašnjeg limitiranja do 40% sredstava prikupljenih tokom kalendarske godine za finansiranje određenih hitnih mjera u toku djelovanja prirodne i druge nesreće, što se pokazalo kao prepreka u aktivnostima u takvim situacijama, kako u visini tih sredstava, tako i u stvarnim potrebama na terenu.

Dopuna u tački 2b. neophodna je zbog velikog akumuliranja novčanih sredstava u Federaciji u dosadašnjoj praksi, te velikih i komplikovanih procedura da se bar dio tih sredstava, koja su stvarno sredstva prikupljena na kantonima, ponovno vratilo na kantone i služilo svojoj namjeni. Ovakvom dopunom pojednostavio bi se postupak vraćanja tih akumuliranih sredstava kantonima, koji imaju dosta jednostavniju proceduru za aktiviranje istih po općinama.

Vlada TK je usvojila inicijativu za izmjene i dopune federalnih propisa Zaključkom broj:02/1-14-008792/11 od 08.06.2011.godine i uputila je Vladi FBiH na daljnje postupanje.

Rezultat navedene i drugih inicijativa koje su vođene u proteklom periodu, na sastanku direktora FUCZ i KUCZ koji je 18.05.2011. godine održan u Zenici, odlučeno je da se pokrene aktivnost i uradi nova Odluka kojom bi se omogućila efikasnija upotreba prikupljenih sredstava Posebne naknade.

Dogovorena je i Radna grupa koja je dobila zadatak da pripremi novi sadržaj Odluke prilagođen potrebama sistema zaštite i spašavanja koja će omogućiti operativniju i efikasniju potrošnju prikupljenih sredstava.

Provedena je široka rasprava i konsultacije sa općinskim strukturama civilne zaštite. Prikupljene su sve primjedbe i sugestije za izmjene postojeće Odluke.

Na sastanku radne grupe, koju su pored predstavnika FUCZ činili i predstavnici KUCZ iz Tuzle, Zenice, Bihaća i Travnika, usvojen je nacrt navedene Odluke.

Nova Odluka poslije usvajanja na Vladi FBiH sigurno će poboljšati potrošnju prikupljenih sredstava Posebne naknade na općinskoj i kantonalnoj razini.

Na žalost sredstva Posebne naknade prikupljena na Federalnoj razini ni novim tekstom Odluke, neće biti više na raspolaganju općinama nego do sada.

Za to će biti potrebno izvršiti izmjene dopune Zakona što je potrebno učiniti što je moguće prije.

Nedostatak novog teksta Odluke je i nemogućnost korištenja sredstava posebne naknade za opremanje vatrogasnih jedinica koje su u sklopu općinskih službi i kantonalnih uprava civilne zaštite. To ostaje obaveza općina i kantona koja se rješava iz redovnih budžetskih sredstava i planirano je da se kod izmjena i dopuna Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene Novine FBiH", broj: 64/09) ponovo aktuelizira izvor sredstava za tu namjenu.

Opasnost od prirodnih i drugih nesreća je stalno prisutna i potrebna za otklanjanjem uočenih slabosti u sistemu zaštite i spašavanja je obaveza i odgovornost svih koji na bilo koji način učestvuju u aktivnostima vezanim za zaštitu i spašavanje.

Izrada i dogradnja zakonskih propisa u oblasti zaštite i spašavanja je osnov sistema koji treba zaštititi i pomoći građanima kada su prirodne i druge nesreće u pitanju.

Zbog svega toga svi oni koji učestvuju u navedenim aktivnostima imaju posebnu odgovornost i obavezu da to urade u najkraćem mogućem vremenu.

Zdenko Tadić

IMENOVAN NOVI SAZIV KANTONALNALNOG ŠTABA CIVILNE ZAŠTITE

Na osnovu zakonske obaveze Vlada TK imenovala novi saziv Kantonalnog štaba civilne zaštite. Za komandanta je postavljen gospodin Aziz Čačković, Ministar trgovine, turizma i saobraćaja TK

Za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja na teritoriji Tuzlanskog kantona, te za obavljanje drugih poslova u zaštiti i spašavanju, u skladu sa zakonom i drugim propisima, osnovan je štab civilne zaštite kao operativno-stručni organi.

U rukovođenju akcijama zaštite i spašavanja štab civilne zaštite vrši sljedeće poslove:

1) odlučuje o upotrebi snaga i sredstava civilne zaštite na zaštiti i spašavanju ugroženih i stradalih ljudi i materijalnih dobara i te snage raspoređuju na ona područja koja su ugrožena;

2) naređuju provođenje odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja i određuju snage i sredstva koje će provoditi te mjere;

3) usmjeravaju, koordiniraju i rukovode akcijama zaštite i spašavanja svih učesnika angažiranih na zaštiti i spašavanju;

4) rješavaju sva pitanja koja se u toku provođenja aktivnosti na zaštiti i spašavanju pojave u vezi sa angažiranjem snaga i sredstava civilne zaštite i provođenja mjera zaštite i spašavanja i samozaštite građana.

5) naređuje općinskim štabovima civilne

zaštite, štabovima civilne zaštite pravnih lica u kojima su ti štabovi osnovani i službama zaštite i spašavanja koje formira vlada kantona da učestvuju u poduzimanju mjera i aktivnosti na zaštiti i spašavanju na određenom području;

6) naređuje angažiranje snaga i sredstava civilne zaštite s područja jedne općine na ugroženo područje druge općine na području kantona.

U vršenju poslova iz svoje nadležnosti, Kantonalni štab funkcionira stalno, u vremenskom periodu, kada Vlada Kantona proglasi nastanak prirodne ili druge nesreće u Kantonu, a po potrebi u periodu kada ne postoji prirodna ili druga nesreća. Kantonalni štab svoje funkcije ostvaruje povremeno, prema potrebi, i to onda kada razmatra stanje priprema, organiziranost, opremljenost, i osposobljenost za zaštitu i spašavanje svih nosilaca zaštite i spašavanja na području Kantona i predlaže mjere za dogradnju sistema zaštite i spašavanja i kada djeluje preventivno, u cilju sprečavanja nastajanja prirodne i druge nesreće i učestvuje u vježbama i drugim vidovima obučavanja i osposobljavanja.

Kantonalni štab CZ

Kantonalni štab pruža pomoć općinama i kantonima Federacije BiH u slučaju prirodnih i drugih nesreća na poziv Općinskih štabova civilne zaštite i Federalne uprave civilne zaštite u skladu sa Zakonom.

Kantonalni štab odlučuje o pružanju pomoći općinama i regijama Republike Srpske, na zahtjev Republičkog štaba ili regionalnih štabova civilne zaštite Republike Srpske u skladu sa Sporazumom o saradnji u ostvarivanju zadataka civilne zaštite.

Kantonalni štab civilne zaštite sastoji se od: komandanta, načelnika i članova štaba. Komandanta, načelnika i članove štaba, postavlja i razrješava Vlada TK. Zamjenik premijera Vlade kantona, po položaju, jeste komandant Kantonalnog štaba, a direktor Kantonalne uprave, po položaju, jeste načelnik štaba, s tim da komandant štaba i načelnik štaba ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda. Sekretar Crvenog krsta Kantona Bosne i Hercegovine je po funkciji član Kantonalnog štaba.

Za članove Kantonalnog štaba postavljaju se pomoćnici ministara i drugi rukovodni službenici iz kantonalnih ministarstava i drugih kantonalnih organa uprave i službenici Kantonalne uprave, u skladu sa aktom o unutrašnjoj organizaciji Kantonalnog štaba, kojeg donosi Vlada kantona na prijedlog Kantonalne uprave.

Aziz Čačković, Komadant KŠCZ

Vlada Tuzlanskog kantona na sjednici održanoj dana 15. 04. 2011. godine, donijela je Rješenje o postavljenju komandanta, načelnika i članova Kantonalnog štaba civilne zaštite.

Za komandanta Kantonalnog štaba civilne zaštite postavljen je **Aziz Čačković**, Ministar trgovine, turizma i saobraćaja Tuzlanskog kantona.

Za načelnika Kantonalnog štaba civilne zaštite postavljen je mr.sci. Zdenko Tadić, Direktor Kantonalne uprave civilne zaštite.

Za članove Kantonalnog štaba civilne zaštite postavljeni su:

- Jadranka Duraković, sekretar Crvenog krsta/križa Tuzlanskog kantona,

- Bego Gutić, Ministar MUP-a TK - zadužen za policiju,

- Dr.sci. Željko Knežiček, Ministar za industrije, energetike i rudarstva TK - zadužen za industriju, energetiku i rudarstvo,

- Prof.dr. sci. Nada Pavlović, Ministar zdravstva TK- zadužena za zdravstvo,

- Senija Bubuć, ministrica prostornog uređenja i zaštite okolice TK - zadužena za prostorno uređenje i zaštitu okolice,

- Samid Šarac, Pomoćnik ministra za poljoprivredu, prehrambenu industriju i veterinarstvo TK - zadužen za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo,

- Merima Hajdarević, Sekretar Ministarstva finansija TK - zadužena za finansije

- Izudin Karić, Sekretar Kantonalne uprave civilne zaštite - zadužen za obuku, planiranje i opće poslove,

- Mesud Tanović, Pomoćnik direktora Kantonalne uprave civilne zaštite - zadužen za mjere zaštite i spašavanja,

- Elvedin Kurbašić, Šef Kantonalnog operativnog centra - zadužen za osmatranje, obavještanje i uzbunjivanje

- Benedin Pejić, Stručni savjetnik za deminiranje u Kantonalnoj upravi civilne zaštite - zadužen za deminiranje i NUS

- Administrativno tehničke i druge poslove za potrebe Kantonalnog štaba civilne zaštite obavlja Ljiljana Pavljašević, Stručni suradnik za ekonomsko-finansijske poslove u Kantonalnoj upravi civilne zaštite.

IZVJEŠTAJ O RADU

Kantonalne uprave civilne zaštite i pregled aktivnosti u oblasti zaštite i spašavanja, na području Tuzlanskog kantona u 2010. godini

I UVOD

Kantonalna uprava civilne zaštite (KUCZ) obavljala je, u toku 2010. godine, zadatke iz svoje nadležnosti, u skladu sa: Odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, ("Službene novine Federacije BiH" broj 39/03, 22/06 i 43/10), (u daljem tekstu Zakon o zaštiti i spašavanju u Federaciji BiH), Zakona izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH" broj: 43/10), Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Tuzlanskom kantonu ("Službene novine Tuzlanskog kantona" broj 10/08) (u daljem tekstu Zakon o zaštiti i spašavanju u TK), odredbama Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Tuzlanskog kantona ("Službene novine TK" broj: 17/00, 3/01, 12/03,10/05, 3/08), (u daljem tekstu Zakon o ministarstvima), Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji KUCZ, (u daljem tekstu: Pravilnik) i u skladu sa Programom rada KUCZ, za 2010. godinu.

U obavljanju poslova iz oblasti zaštite i spašavanja i realizaciji planiranih zadataka iz Programa rada KUCZ, za 2010. godinu, u KUCZ angažirano je ukupno 12 zaposlenika, od čega 6 državnih službenika (direktor KUCZ, sekretar KUCZ, pomoćnik direktora KUCZ, šef Kantonalnog operativnog centra civilne zaštite /KOC CZ/, jedan stručni savjetnik za deminiranje i NUS i jedan stručni savjetnik za mjere zaštite i spašavanja) i 6 namještenika (2 za administrativno-tehničke poslove, 3 za poslove u KOC CZ i jedan za pomoćno-tehničke poslove).

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji KUCZ sistematizirani su, također, poslovi: kantonalni inspektor civilne zaštite (jedan izvršilac), stručni saradnik za finansijske poslove, (jedan izvršilac) i referent za osmatranje i uzbunjivanje (jedan izvršilac), ali Vlada TK, još uvijek nije odobrila prijem odgovarajućih kadrova na ova radna mjesta, što predstavlja značajan problem u izvršavanju zadataka u skladu sa zakonskim obavezama KUCZ.

U Federalnom/Kantonalnom timu civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje NUS-a, čiji rad direktno nadzire i koordinira KUCZ, bilo je angažirano ukupno 14 pripadnika, od kojih 4 pripadnika u "A" kompo-

nenti tima, na prikupljanju i neutralisanju neeksplodiranih ubojitih sredstava (NUS), a 10 pripadnika u "B" komponenti tima, na deminiranju objekata infrastrukture, koji su u funkciji zadovoljavanja potreba prognanih i izbjeglih lica.

Općinske službe civilne zaštite (OSCZ) su formirane kao samostalne općinske službe za upravu u 12 općina Tuzlanskog kantona (TK), u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju u Federaciji BiH. U općini Teočak poslovi civilne zaštite su sistematizovani u okviru Službe za privredu, finansije, prostorno uređenje i civilnu zaštitu.

Na nivou TK postoji Kantonalni štab civilne zaštite (KŠCZ), kao operativno-stručni organ civilne zaštite. Vlada TK je 28.09.2009. godine, inovirala Odluku o osnivanju KŠCZ, a 03.12.2009. godine, donijela novo Rješenje o postavljenju komandanta, načelnika i članova KŠCZ, koji ima 14 članova. Navedenom Odlukom je utvrđeno da funkciju stručne službe za potrebe KŠCZ obavlja KUCZ.

Konstituirajuća sjednica KŠCZ održana je 18.01.2010. godine, na kojoj je usvojen Poslovnik o radu KŠCZ.

U svim općinama formirani su Općinski štabovi civilne zaštite (OŠCZ), kao operativno-stručni organi civilne zaštite u općini, u koje su imenovana ukupno 164 člana (po formaciji-170 članova). Nisu popunjeni OŠCZ u skladu sa formacijom u općinama: Doboj - Istok-2, Srebrenik-1 i Teočak-3 člana. U općinama: Banovići, Doboj - Istok, Gračanica, Kladanj, Lukavac, Živinice i Sapna načelnici općina su i komandanti OŠCZ. Općinski operativni centri civilne zaštite (OOC CZ) formirani su, (na osnovu Odluka nadležnog općinskog organa), u općinama: Banovići, Gračanica, Gradačac, Kalesija, Kladanj i Tuzla.

U navedenim OOC CZ uposlen je po jedan izvršilac, osim u Tuzli, gdje je uposleno 5 izvršilaca-referent za osmatranje i uzbunjivanje.

U općinama: Čelić, Doboj - Istok, Lukavac, Sapna, Srebrenik, Teočak i Živinice još uvijek nisu formirani OOC CZ. Popuna Operativnih centara u OSCZ potrebnim brojem izvršilaca, koji obezbjeđuje rad Operativnog centra 24 sata u toku dana, u periodu kada je proglašeno stanje prirodne ili druge nesreće, izvršit će se mobilizacijom.

U KOC CZ, u sastavu KUCZ, uposlena su 4 izvršioća: šef KOC CZ i 3 referenta za osmatranje i uzbun-

Izvještaj o radu

njivanje, što omogućava obavljanje poslova svaki dan u mjesecu, u dvije smjene. Rad KOC CZ u trajanju od 24 sata, u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju u Federaciji BiH, osigurat će se kada Vlada TK odobri prijem još dva uposlenika (referent za osmatranje i uzbunjivanje).

II AKTIVNOSTI

Sagledavajući rad KUCZ u toku 2010. godine, pored redovnih poslova koji su najdirektnije vezani za zaštitu i spašavanja, neke aktivnosti zaslužuju da budu posebno istaknute:

1. Održano je 47 sjednica stručnog kolegija KUCZ, na kojim su razmatrana sva važnija pitanja iz nadležnosti KUCZ, te dogovarane aktivnosti u vezi sa tim, kao i način njihove realizacije. U cilju podizanja odgovornosti, boljeg informisanja i kvalitetnije saradnje sa strukturama civilne zaštite na terenu, posebno OSCZ, na sjednicama stručnog kolegija redovno su analizirani nedjeljni izvještaji o radu OSCZ, kao i pitanja o najaktuelnijim problemima zaštite i spašavanja u općinama, donošeni odgovarajući zaključci o rješavanju najvažnijih pitanja, u vezi sa čim su vođene odgovarajuće aktivnosti KUCZ sa OSCZ.

2. Održana su 4 sastanka direktora KUCZ sa šefovima OSCZ, na kojim su razmotrena najvažnija pitanja iz zajedničke nadležnosti navedenih organa civilne zaštite.

3. Održano je 8 redovnih i 14 vanrednih sjedni-

ca KŠCZ, na kojim su razmatrana pitanja iz njegove nadležnosti.

KUCZ je, u toku 2010. godine, obavljala sve potrebne stručne, administrativne, tehničke i druge poslove neophodne za rad KŠCZ.

4. Održana su 3 sastanka kantonalnog koordinatora za deminiranje (direktor KUCZ), sa općinskim koordinatorima za deminiranje, na kojim je razmatrana problematika deminiranja i trajnog obilježavanje

minskih polja na području svih općina.

5. Direktor KUCZ učestvovao je u radu jednog sastanka direktora Federalne uprave civilne zaštite (FUCZ), sa direktorima KUCZ, sa područja FBiH, na kojem je razmotrena najvažnija problematika iz oblasti zaštite i spašavanja u Federaciji BiH.

6. Na osnovu Zaključka Vlade Federacije BiH od 25.01.2010. godine, stvoreni su formalno-pravni uslovi za pokretanje (od 01.02.2010. godine) Programa-XII Faza deminiranja u Federaciji BiH, odnosno uslovi (zavisno od vremenskih prilika) za nastavak radova na terenu, Federalnog/Kantonalnog tima civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje NUS-a, u 2010. godini, na području TK.

U toku 2010. godine, Federalni/Kantonalni tim civilne zaštite za deminiranje, izvršio je deminiranje slijedećih projekata, koji su zvanično predati općinskim vlastima:

-Projekat ID 12837 (28.04.2010. godine), na lokalitetu Spreča Grabovac, općina Gračanica. Radovi deminiranja (površina 6.625,51 m²), izvedeni su metodom tehničkog izviđanja.

-Projekat ID 12842 (10.06.2010. godine), na lokalitetu NNM Toromani, MZ Požarnica, općina Tuzla (3.170,00 m²). Radovi deminiranja izvedeni su metodom čišćenja, uz angažovanje mašinskog PLANT tim i POEK tim (čovjek i pas) FUCZ. Tokom deminiranja pronađene su dvije ručne bombe, koje su uništene od strane "A" komponente Federalnog/Kantonalnog tima civilne zaštite, Tuzla.

-Projekat ID 12885 (28.07.2010. god.), na lokalitetu Jasikovac-Podšajtovci, općina Teočak. Radovi deminiranja (površina 3.442,37 m²), izvedeni su metodom čišćenja.

-Projekat ID12557 (13.10.2010. godine), na lokalitetu, Kazin tuk 1., općina Kalesija (nastavak radova iz 2009. godine). Ukupna površina projekta:162.003,00 m². Radovi deminiranja (deminirana površina u 2010. godini: 58.718,00 m²), izvedeni su metodom tehničkog izviđanja.

U završnoj fazi deminiranja, na ovom projektu, bili su angažovani također: deminerski timovi civilne zaštite iz Sarajeva i Žepča, mašinski i POEK tim FUCZ i deminerska firma "Ivša" iz Orašja, sa specijalnom mašinom za skidanje vegetacije.

-Projekat ID 12908 (26.11.2010. godine), na lokalitetu MZ Tupkovići Izvor Jazavac, općina Živinice. Radovi deminiranja (površina 4.912,00 m²), izvedeni su metodom čišćenja.

Predaji navedenih deminiranih terena, općinskim vlastima, prisustvovali su predstavnici: KUCZ, FUCZ, RU MAC-a Tuzla i lokalni mediji.

Izvještaj o radu

Plant tim FUCZ, obavio je, na području općine Kalesija, u periodu od 28.04. do 25.05.2010. godine, (15 radnih dana) raščičavanje ostataka 14 porušenih kuća.

Dana 02.09.2010. godine, realizovana je operacija uništavanja avionske-kasetne bombe, na lokaciji "Izvor Stijena-Stražba stijena 3", općina Sapna, zaostale iz prethodnog rata.

U skladu sa Izvedbenim planom u o operaciji uništavanja avionske-kasetne bombe učestvovali su: pripadnici "A" i "B" deminerskog tima KUCZ. Logističku podršku je obezbijedila OSCZ Sapna. Operacijom je rukovodio Sead Vrana, odgovorni rukovodilac za navedene poslove, iz FUCZ.

Pomoćnik direktora KUCZ i stručni savjetnik za deminiranje i NUS u KUCZ obišli su, dana 04.05.2010. godine, radilište za deminiranje projekat Toromani, MZ Požarnica, općina Tuzla, zajedno sa predstavnicima LOT tima EUFOR-a i predstavnicima OSCZ Tuzla. Također, je izvršena posjeta OSCZ Kalesija i obilazak lokacija gdje mašinski PLANT tim FUCZ vrši uklanjanje ostataka devastiranih kuća.

7. Kantonalni koordinator za deminiranje (direktor KUCZ), zajedno sa Regionalnim uredom MAC-a Tuzla i općinskim koordinatorima za deminiranje, sačinio je Listu prioriteta deminiranja (čišćenje i tehničko izviđanje), za područje TK u 2011. godini, koja je dostavljena Vladi TK.

U toku novembra 2010. godine, obavljene su aktivnosti stručnog savjetnika za deminiranje u KUCZ

i pripadnika Kantonalnog tima civilne zaštite za deminiranje, na izviđanju terena u cilju odabira i konačnog formiranja Liste prioriteta za rad Federalnog / Kantonalnog tima u 2011. godini, koja je usvojena na stručnom kolegiju KUCZ 29.11.2010. godine i dostavljena FUCZ i Regionalnom uredu BH MAC-a Tuzla.

8. Dana 03.06.2010. godine, u organizaciju KUCZ i međunarodnog fonda za deminiranje i pomoć žrtvama od mina (ITF), potpisan je Memorandum o razumijevanju između općina: Banovići, Gračanica, Kalesija, Kladanj, Lukavac, Sapna i Tuzla sa ITF-om.

Memorandum su potpisali načelnici navedenih općina i voditelj ureda ITF-a u BiH, gospodin Roman Turšić, u prisustvu: premijera TK, komandanta KŠCZ, direktora KUCZ i šefa ureda RU BiH MAC- a Tuzla.

9. Urađen je Izvještaj o radu KUCZ i pregled aktivnosti u oblasti zaštite i spašavanja, na području TK, za 2009. godinu i Program rada KUCZ, za 2010. godinu.

10. Na temelju Programa rada KUCZ za 2010. godinu, na sjednicama Stručnog kolegija KUCZ, donošeni su planovi rada KUCZ i usvajani izvještaji o radu KUCZ za svaki mjesec, koji su dostavljani Vladi TK i FUCZ.

11. U cilju rješavanja konkretnih problema i poboljšanja međusobne saradnje, direktor KUCZ sa saradnicima, održao je više sastanaka sa predstavnicima određenih kantonalnih ministarstava, drugih kantonalnih organa uprave, regionalnog ureda MAC-a Tuzla, Zavoda za javno zdravstvo TK, načelnicima više

Izvještaj o radu

općina sa područja TK, direktorima privrednih i javnih preduzeća, predstavnicima Oružanih snaga BiH, policijskih uprava, RTV Tuzlanskog kantona, LOT timova EUFOR-a, predstavnicima KUCZ sa područja FBiH, predstavnicima organa civilne zaštite iz Republike Srpske i predstavnicima fakulteta Tuzlanskog univerziteta i predstavnicima drugih organizacija i institucija koje su od značaja za zaštitu i spašavanje.

12. Direktor KUCZ imao je nekoliko sastanaka kod Premijera TK, na kojim je razmatrana problematika iz oblasti rada KUCZ i OSCZ, također, je učestvovao na 15 sjednica Vlade TK, na kojim su razmatrani materijali koje je uradila KUCZ, a učestvovao je i na 3 sjednice Skupštine TK, na kojim su razmatrani materijali koje je uradila KUCZ.

13. KUCZ je sačinila je više informacija, koje su dostavljene Vladi TK, FUCZ, a po potrebi i drugim nadležnim subjektima, u kojima je obrađena slijedeća problematika:

a) Stanje u vezi sa poplavama i klizištima na području Tuzlanskog kantona, u periodu od 31.05.2010. do 08.06.2010. godine.

b) Stanje u vezi sa poplavama i klizištima na području Tuzlanskog kantona, u periodu od 31.05.2010. do 24.06.2010. godine.

c) Poduzete aktivnosti za vrijeme proglašenja stanja prirodne nesreće od poplava i klizanja tla, na području TK, u periodu od 02.06. do 15.06.2010. godine.

d) Poduzete aktivnosti za vrijeme proglašenja stanja prirodne nesreće od poplava i klizanja tla, na području TK, u periodu od 22.06. do 30.06.2010. godine.

e) Pričinjene štete od poplava i klizišta na području TK i analiza mogućnosti saniranja šteta iz općinskih, kantonalnih i federalnih izvora.

f) Štete od poplava na području TK, decembar 2009.-januar 2010.

g) Poplave i aktivirana klizišta, na području TK, u periodu od 20.02. do 23.02.2010. godine.

h) Stanje na području TK, nakon poplava i aktiviranja klizišta, u periodu od 21.12. 2009. do 15.01.2010. godine.

i) Poplave i klizišta, na području TK, u periodu od 21.12. 2009. do 15.01.2010. godine. (Podaci po pitanjima iz zahtjeva FUCZ).

j) Ostvareni rezultati na deminiranju i trajnom obilježavanju minskih polja, na području TK, u 2009. godini.

k) Izvještaj o prikupljanju, raspodjeli i korišćenju sredstava Posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, u 2009. godini.

l) Realizacija sufinansiranog deminiranja, na području TK, u 2009. godini.

m) Rezultati Kantonalnog tima civilne zaštite na uklanjanju neeksploziranih ubojitih sredstava i deminiranju terena, na području TK, u 2009. godini (XI faza).

n) Planovi deminiranja terena, na području TK, za 2010. godinu.

o) Posljedice poplava poljoprivredno zemljišta i obim eventualnih šteta na usjevima.

p) Stanje državnog poljoprivrednog zemljišta koje se koristi u poljoprivredne svrhe a nije proglašeno deminiranim.

r) Stanje protivpožarne zaštite i opremljenosti vatrogasnih jedinica u općinama, na području TK.

s) Pripremljenost za zimsko održavanje puteva na području TK, u sezoni 2010./2011. godina.

š) Stanje bruceloze kod ljudi i životinja na području TK, u 2010. godini (pet sedmičnih Informacija).

14. U skladu sa dobijenim instrukcijama iz Ministarstva finansija urađen je Prijedlog izmjena i dopuna budžeta KUCZ, za 2010. godinu, kao i prijedlog budžeta KUCZ, za 2011. godinu.

15. Na svečanoj sjednici KŠCZ, održanoj u Tuzli, u povodu 1. marta - Dana civilne zaštite, dodijeljena su priznanja zaslužnim pojedincima i organizacijama sa područja TK.

Predstavnici KUCZ prisustvovali su, 26.02.2010. godine, svečanoj sjednici OŠCZ Gračanica, koja je održana u povodu 1. marta-Dana civilne zaštite u BiH.

16. Ostvarena je odgovarajuća saradnja sa regionalnim odjeljenjima civilne zaštite RS u Doboju i Bijeljini, na realizaciji međuentitetskog Sporazuma o saradnji u ostvarivanju zadataka civilne zaštite, kao i saradnja Općinskih službi civilne zaštite sa područja TK, sa organima civilne zaštite susjednih općina RS, na realizaciji aktivnosti od zajedničkog interesa.

Ova saradnja je naročito izražena za vrijeme prirodnih ili drugih nesreća, zatim na poslovima deminiranja i zaštite od NUS-a, (razmjena podataka o ugroženosti izbjeglih i raseljenih lica od NUS-a i MES-a u povratničkim naseljima i slično). Također, ostvarena je saradnja u pružanju međusobne pomoći u slučaju minoincidenata, kao i saradnja u oblasti protivpožarne zaštite.

17. Vlada TK je usvojila slijedeće materijale koje je uradila KUCZ:

- Izvještaj o radu KUCZ i pregled aktivnosti u oblasti zaštite i spašavanja, na području TK, za 2009. godinu i Program rada KUCZ, za 2010. godinu.

- Informaciju o ostvarenim rezultatima deminiranja i

Izvještaj o radu

trajnog obilježavanja minskih polja na području TK, u 2009. godini.

- Informaciju o ostvarenim rezultatima Federalnog/Kantonalnog tima civilne zaštite za deminiranje i uništavanje NUS-a na području TK, u 2009. godini.

- Informaciju o sufinansiranju deminiranja na području TK, u 2009. godini.

- Listu prioriteta deminiranja (čišćenje i tehničko izviđanje) na području TK, u 2010. godini.

- Plan deminiranja u izvedbi Federalnog/Kantonalnog tima civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje NUS-a, na području Tuzlanskog kantona, u 2010. godini.

- Izvještaj o prikupljenim i utrošenim sredstvima posebne naknade prikupljenih na posebnom računu KUCZ, za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća, u 2009. godini.

- Izvještaj o radu Kantonalnog štaba civilne zaštite, za 2009. godinu.

- Informaciju o stanju zaštite od požara i vatrogastva, na području TK.

- Donešena je Odluka o izmjenama i dopunama odluke o formiranju Kantonalne komisije za procjenu šteta, od prirodnih i drugih nesreća.

- Donešeno je Rješenje o imenovanju Kantonalne komisije za procjenu šteta, od prirodnih i drugih nesreća.

- Program implementacije Zakona o zaštiti od požara i vatrogastva, na području TK.

- **Donešene su dvije Odluke o proglašenju stanja prirodne nesreće, usljed poplava i klizanja tla, na području TK (02.06.2010. g. i 23.06.2010. g.).**

- **Donešene su dvije Odluke o prestanku stanja prirodne nesreće, usljed poplava i klizanja tla, na području TK (15.06.2010. g. i 08.07.2010. g.).**

- Informaciju o poduzetim aktivnostima u vrijeme proglašenja stanja prirodne nesreće, od popla-

va i klizanja tla, na području TK, u periodu od 02.06. do 15.06.2010. godine.

- Informaciju o poduzetim aktivnostima u vrijeme proglašenja stanja prirodne nesreće, od poplava i klizanja tla, na području TK, u periodu od 02.06. do 30.06.2010. godine.

- Informaciju o poduzetim aktivnostima za vrijeme proglašenja stanja prirodne nesreće od poplava i klizanja tla, na području TK, u periodu od 02.06. do 08.07.2010. godine.

- Nacrt Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu, na području TK.

- Donešen Zaključak kojim se odobrava izdavanje jednokratne novčane pomoći, u iznosu od 120.000 KM, za 10 općina TK, za sanaciju šteta nastalih djelovanjem poplava i klizanja tla, u junu i julu 2010. godine.

- Donešen Zaključak kojim se traži od Vlade Federacije BiH i Federalnog štaba civilne zaštite da dodijeli jednokratnu novčanu pomoć za otklanjanje šteta nastalih djelovanjem poplava i klizanja tla, u junu i julu 2010. godine, u iznosu od po 2.000.000,00 KM, za 10 općina TK.

- Donešen Zaključak kojim je usvojen Zbirni izvještaj o procjeni šteta na materijalnim i drugim dobrima, izazvanim djelovanjem prirodnih nepogoda, na području TK, u toku 2010. godine.

- Donešen Zaključak kojim je dato ovlaštenje KUCZ, da izdvoji jednokratnu novčanu pomoć od 15.000,00 KM, općini Živinice, za saniranje šteta nastalih djelovanjem poplava i klizanja tla, u 2010. godini.

- Donešena Odluka o prihvatanju zahtjeva za dodjelu jednokratne novčane pomoći, za otklanjanje nastalih posljedica od poplava i klizanja tla, u 2010. godini, na području TK.

- Donešena Odluka o odobravanju sredstava na ime sufinansiranja troškova saniranja šteta, na općini Živinice, nastalih djelovanjem prirodne nesreće od poplava i klizanja tla, u iznosu od 5.000,00 KM.

- Donešena Odluka o odobravanju prenosa finansijskih sredstava za skloništa, sa računa KUCZ, na račune 13 Općinskih službi civilne zaštite, **u ukupnom iznosu od 1.712.964,79 KM.**

- Data saglasnost KUCZ, za popunu upražnjelog radnog mjesta: stručni saradnik za ekonomsko-finansijske poslove.

- Data saglasnost KUCZ, za preseljenje iz postojećih prostorija u nove kancelarijske prostorije, u zgradi firme "Interšped", Tuzla.

- Informaciju: Pripremljenost za zimsko održa-

vanje puteva, na području TK, za sezonu 2010./2011. godina.

18. Skupština TK je, u vezi sa djelokrugom rada i aktivnostima KUCZ:

a) Usvojila Izvještaj o radu KUCZ i pregled aktivnosti u oblasti zaštite i spašavanja, na području TK, za 2009. godinu.

b) Usvojila Informaciju o poduzetim aktivnostima za vrijeme proglašenja stanja prirodne nesreće od poplava i klizanja tla, na području TK, u periodu od 02. 06. do 08. 07. 2010.godine.

c) Utvrdila Nacrt Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu, na području TK, te isti uputila u javnu raspravu.

19. KUCZ je usmjeravala rad Kantonalne komisije za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća i obavljala sve administrativno-tehničke poslove neophodne za rad ove komisije.

20. Predstavnici KUCZ održali su nekoliko konferencija za elektronske i štampane medije, na kojima je šira javnost informirana o aktivnostima i rezultatima rada KUCZ i OSCZ, iz oblasti zaštite i spašavanja iz njihove nadležnosti, a naročito o rezultatima deminiranja i prikupljanja i uništavanja NUS-a, rezultatima rada PLANT tima FUCZ, na raščišćavanju ostataka porušenih kuća i posljedicama djelovanja prirodnih i drugih nesreća i načinu sanacije šteta od prirodnih i drugih nesreća.

KUCZ je u više navrata, preko elektronskih medija, upućivala apele stanovništvu, u cilju poduzimanja preventivnih mjera u zaštiti od požara, posebno šumskih, poljskih i požara na kontejnerima, zatim apele i informacije u vezi sa zaštitom od NUS-a i zaštitom okolice.

21. Na osnovu Zaključka Vlade Federacije BiH od 25.01.2010. godine, pokrenut je, od 01.02.2010. godine, Program deminiranja 2010.-Faza XII, a pripadnici Federalnog/Kantonalnog tima civilne zaštite zaključili su Ugovor o radu sa Federalnom upravom civilne zaštite, a u skladu sa odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, („Službene novine Federacije BiH“ broj: 43/10), uručena su im, od strane direktora FUCZ (07.12. 2010. godine), u Sarajevu, Rješenja o radnom odnosu na neodređeno vrijeme u FUCZ.

Pripadnici "A" komponente tima za uklanjanje i uništavanje NUS-a počeli su sa realizacijom zadatka na terenu, dana 17.02.2010. godine.

22. Za rad Federalnog/Kantonalnog tima civilne zaštite za deminiranje i NUS, u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima iz ove oblasti, KUCZ

je obnovila odgovarajuću dokumentaciju: Rješenje-dozvola za prevoz NUS-a, na području TK, Odluka za određivanje lokacija za skladištenje i uništavanje NUS-a i Odluka o određivanju mjesta za skladištenje radno-eksplozivne materije.

23. Pomoćnik direktora KUCZ učestvovao je, kao član kantonalnog Mobilnog tima za pripravnost TK u slučaju proglašenja pandemije gripe tipa A (H1N1), na sastanku Mobilnog tima, koji je održan 03.02.2010. godine u Zavodu za javno zdravstvo, Tuzla.

Nakon intenzivne terapije u UKC Tuzla, dana 02.02.2010. godine, umrlo je jedno dijete kod koga je PCR metodom potvrđena influenza A(H1N1). Pacijent je, cijelo vrijeme hospitalizacije, bio pod intenzivnom terapijom i na mehaničkoj ventilaciji.

Od 14.01. do 31.12.2010. godine, na području TK, nije potvrđen ni jedan slučaj oboljelih lica od nove gripe A(H1N1).

24. Urađen je Izvještaj o prikupljanju, raspodjeli i korištenju sredstava posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, u 2009.godini, kao i Plan utroška sredstava posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, u 2010. godini.

25. Na četvrtoj redovnoj sjednici KŠCZ, održanoj 17.06.2010. godine, u čijem radu su učestvovali: Alija Tihić, načelnik FŠCZ i izaslanik komandanta FŠCZ Vjekoslava Bevande, razmotrene su Informacije: Poduzete aktivnosti u vrijeme proglašenja stanja prirodne nesreće usljed poplava i klizanja tla, Na području TK, u periodu od 02.-15.06.2010 godine i Pričinjene štete od poplava i klizišta na području TK i analiza mogućnosti saniranja šteta iz općinskih, kantonalnih i federalnih izvora.

26. KUCZ je, u skladu sa Odlukom o kriterijima za dodjelu pomoći općinama iz neutrošenih sredstava posebne naknade, koju je donijela Vlada TK i Dopunskim kriterijima za dodjelu pomoći iz neutrošenih sredstava posebne naknade, koje je donio direktor KUCZ, sačinila Prijedlog za dodjelu finansijske pomoći iz neutrošenih sredstava posebne naknade iz 2009. Godine u iznosu od 435.000,00 KM, za sanaciju dijela šteta nastalih prirodnim i drugim nesrećama za 11 općina:

Banovići - 32.000,00 KM, Doboj Istok - 40.000,00 KM, Gračanica - 42.000,00 KM, Gradačac - 44.000,00 KM, Kalesija - 38.000,00 KM, Kladanj - 30.000,00 KM, Lukavac - 42.000,00 KM, Sapna - 37.000,00KM, Srebrenik - 44.000,00 KM, Tuzla - 42.000,00 KM i Živinice - 44.000,00 KM.

KŠCZ je, na redovnoj sjednici održanoj 30.09.2010. godine, donio Zaključak, kojim je dao sa-

Izvještaj o radu

glasnost da KUCZ navedena sredstva posebne naknade, koja se vode na kontu 614000, dodjeli općinama za sanaciju dijela nastalih šteta.

27. Na osnovu dogovora sa direktorom FUCZ, direktor KUCZ, zakazao je sastanak radi analize zahtjeva za ostvarivanje prava na jednokratnu novčanu pomoć, za otklanjanje šteta od poplava i klizanja tla, na području TK, u 2010. godini, koji je održan 29.09.2010. godine.

Na sastanku je razmotrena Informacija o dosadašnjim aktivnostima na osiguravanju pomoći za hitne intervencije i otklanjanje nastalih posljedica od poplava i klizanja, tla na području TK, u 2010. godini i Analiza zahtjeva za dodjelu jednokratne novčane pomoći za otklanjanje šteta nastalih djelovanjem prirodnih nesreća, na području TK, u 2010.

U radu sastanka su učestvovali: direktor FUCZ, direktor KUCZ, premijer TK, komandant KŠCZ, član federalne komisije za procjenu šteta Mirsad Teskeređić, pomoćnik direktora KUCZ i predsjednica kantonalne komisije za procjenu šteta.

Na sastanku su usvojeni odgovarajući zaključci i dogovorene konkretne-hitne aktivnosti radi pripreme određenih izvještaja za vanrednu sjednicu Vlade TK.

28. Dana 10.06.2010. godine, u radnoj posjeti KUCZ i KŠCZ, boravila je gospođa Spomenka Mičić, potpredsjednica Federacije BiH, kom. prilikom se upoznala sa stanjem i aktivnostima koje se vode, na područjima koja su ugrožena poplavama i klizištima.

U toku posjete izvršen je obilazak slijedećih lokacija:

- SKPC "Mejdan" u Tuzli, u kojem je smješteno 14 porodica, odnosno 56 građana, iseljenih iz svojih kuća, koje su oštećene djelovanjem klizišta.

- Pravoslavno groblje "Grobić, u MZ Požarnica, općina Tuzla, koje je uništeno djelovanjem klizišta, te katoličkog groblja i muslimanskog mezarja na lokaciji "Borić" u MZ Centar, općina Tuzla, na kojim su pričinjene velike štete usljed djelovanja klizišta.

29. Za vrijeme trajanja stanja prirodne nesreće, u junu i julu 2010. g., Kantonalna komisija za procjenu šteta održala je, u prostorijama KUCZ, više sastanaka, na kojima su razmotreni izvještaji općinskih komisija za procjenu šteta. Na osnovu kojih je sačinjen zbirni izvještaj o štetama, kako bi se mogla provesti zakonom propisana procedura ostvarivanja prava na jednokratnu novčanu pomoć općinama.

Komisija je donijela 3 prijedloga Odluka:

-Dodjela jednokratne novčane pomoći općinama, na području TK, za hitne intervencije, radi zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, u toku djelo-

vanja prirodne nesreće od poplava i klizanja tla, općinama koje su proglasile stanje prirodne nesreće, u iznosu od 117.000,00 KM. Prijedlog Odluke upućen KŠCZ, koji je istu realizovao.

-Dodjela jednokratne novčane pomoći općini Kladanj, za hitne intervencije radi zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara u toku djelovanja prirodne nesreće od poplava i klizanja tla, u iznosu od 10.000,00 KM. Prijedlog Odluke upućen KŠCZ, koji je istu realizovao.

-Dodjela jednokratne novčane pomoći općinama na području TK, za hitne intervencije radi zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, u toku djelovanja prirodne nesreće, u općinama koje su proglasile stanje prirodne nesreće, od poplava i klizanja tla, u iznosu od 850.000,00 KM, i to: Čelić- 100.000,00 KM, Doboj Istok- 50.000,00 KM, Gračanica- 100.000,00 KM, Gradačac- 100.000,00 KM, Kalesija- 50.000,00 KM, Kladanj- 50.000,00 KM, Lukavac- 50.000,00 KM, Srebrenik- 100.000,00 KM, Sapna- 50.000,00 KM, Tuzla- 150.000,00 KM i Živinice- 50.000,00 KM. Prijedlog Odluke upućen Vladi TK, koja se zaključno sa 30.06.2010. nije očitovala povodom istog.

Dana 08.06.2010. godine, kantonalna komisija za procjenu šteta održala je zajednički sastanak sa predsjednicima općinskih komisija za procjenu šteta, u prostorijama KUCZ, na kome su prisutni upoznati sa pravilnom primjenom zakonskih i podzakonskih akata, vezanih za procjenu šteta.

30. KUCZ je uradila prednacrt Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu, na području Tuzlanskog kantona i uputila ga Općinskim službama civilne zaštite, radi davanja sugestija i prijedloga na isti, zatim je urađen nacrt navedenog Zakona koji je Skupština TK prihvatila (28.07.2010. godine), kao osnovu za izradu prijedloga Zakona i uputila ga na javnu raspravu u trajanju od 60 dana.

31. Aktivnosti u vezi KOC CZ

Izvještaj o radu

U organizaciji KUCZ i firme "Elzas" doo Sarajevo, izvršena je (26.05.2010. godine), prezentacija i testiranje elektronskog sistema za obavještanje i uzbunjivanje građana, koji se zasniva na digitalnoj tehnologiji, proizvođača "Comtel", iz Grčke.

Prezentacija sistema je održana u Skupštinskoj sali JU Bosanski kulturni centar, Tuzlanskog kantona u Tuzli, a testiranje sistema u krugu VJ Tuzla u Kreki. Prezentaciji su prisustvovali predstavnici OSCZ, sa područja TK, predstavnici KUCZ iz Orašja, Livna i Travnička.

Na sastanku u KUCZ (22.04.2010. godine), sa direktorom projektantske firme "Elzas", Sarajevo, Željkom Mašićem, razmotrene su i dogovorene optimalne opcije i prioritete u realizaciji Projekta: "Operativni centri civilne zaštite Tuzlanskog kantona" i Projekta instaliranja sirena za uzbunjivanje, u 13 općina TK.

Radna grupa, koju je Rješenjem imenovao direktor KUCZ, uradila je Program implementacije projekta "Operativni centri civilne zaštite Tuzlanskog kantona", kojim je planirana implementaciju navedenog projekta po fazama.

KOC CZ je svakodnevno sačinjavao dnevne izvještaje o stanju u oblasti zaštite i spašavanja, na području TK, koji su dostavljani Federalnom operativnom centru civilne zaštite (FOC CZ), a svakog radnog dana, u "Jutarnji program" RTV TK, javljane su aktuelne informacije iz oblasti zaštite i spašavanja sa područja TK.

U toku trajanja prirodne nesreće, na području TK, u junu i julu, KOC CZ je, sa 3 uposlenika-referenta, radio neprekidno 24 sata svaki dan, što je zahtijevalo veliko radno angažovanjem uposlenika.

32. Direktor KUCZ sa saradnicima, bio je u radnim posjetama u više OSCZ gdje se upoznao sa pro-

blematikom u radu OSCZ: realizacija poslova na mjerama zaštite i spašavanja, rad Općinskog operativnog centra civilne zaštite, realizacija poslova na izradi planskih dokumenata i pravnih akata iz nadležnosti OSCZ, te organizaciono-tehnički, kadrovski i drugi poslovi iz nadležnosti OSCZ.

33. Dana 17.06.2010. godine, održan je, u motelu Zlaća, općina Banovići, radno-konsultativni sastanak na kome su obrađene teme:

a) Implementacija zakona o zaštiti od požara i vatrogastva, na području TK;

b) Program Implementacija zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu, na području TK i

c) Aktuelna pitanja Implementacije zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

U radu sastanka je učestvovao i direktor FUCZ, gospodin Alija Tihić sa svojim saradnicima.

34. Radna grupa za izradu Programa implementacije Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu, na području TK (u daljem tekstu Program), koju je formirao direktor KUCZ, uradila je Program koji je, nakon rasprave od strane kompetentnih subjekata iz ove oblasti, usvojila Vlada TK.

35. Dana 30.06.2010. godine, izvršene su posjete i obilazak poplavljenih područja u općinama: Gračanica, Gradačac, Čelić i Živinice.

- Direktor i pomoćnik direktora KUCZ, učestvovali su, u Živinicama, u radu sastanka koji je organizovao načelnik općine Živinice, na kome je razmotrena problematika regulacije korita lokalnog potoka Krivac i saniranja oštećenja na obali rijeke Gostelje, nastalih djelovanjem poplava, koja ugrožavaju most na Gostelji. U vezi sa navedenim doneseni su odgovarajući zaključci.

Sastanku su pored šefova nadležnih općinskih

Izvještaj o radu

službi za upravu, prisustvovali i predstavnici Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede TK i Kantonalne uprave za inspekcijske poslove. Nakon održanog sastanka izvršen je obilazak poplavljenog područja.

- Sekretar KUCZ, šef Kantonalnog operativnog centra i stručni savjetnik za zaštitu i spašavanje, obišli su ugrožena područja u općinama: Gračanica i Gradačac. U općini Gračanica, sa predstavnikom OSCZ izvršen je obilazak više klizišta i odrona zemljišta, koja ugrožavaju putne komunikacije i stambene objekte, u naseljima Lendići i Malešići, dok je općini Gradačac, sa šefom OSCZ, izvršen obilazak nekoliko klizišta u MZ Zelinja Gornja, kao i naselja Vida i Kerep, gdje su dogodile velike poplave.

- Stručni savjetnik za deminiranje i NUS u KUCZ, izvršio je u općini Čelić, obilazak ugroženog mosta na rijeci Šibošnici (zatvoren za saobraćaj i kretanje pješaka), naselje Brnjik, sa predstavnikom Direkcije cesta Tuzla, načelnikom općine, i predstavnicima nadležnih općinskih službi za upravu. Direkcija cesta Tuzla, sačinio će privremeno rješenje za bezbjedno odvijanje saobraćaja i kretanja građana preko rijeke Šibošnice.

36. Direktor KUCZ učestvovao je u Sarajevu (01.09.2010.), u prostorijama ITF-a, u radu sastanka komisije za određivanje najpovoljnijeg ponuđača za projekte sufansiranog deminiranja, u općinama sa područja TK.

37. Dana 04.06.2010. godine, u organizaciji KUCZ Tuzla, u Tuzli je održan sastanak o deminiranju obala i korita rijeke Spreče, na kome su razmotrene Informacije: Deminirane i sumnjive površine obala rijeke Spreče, na području općina: Lukavac, Gračanica, Doboj-Istok Petrovo i Doboj, i Deminiranje obala rijeke Spreče sredstvima međunarodnih donatora i lokalne zajednice.

38. U organizaciji KUCZ održan je sastanak (21.10.2010. godine), sa načelnicima svih općina i šefovima OSCZ, sa područja TK, na kome je razmotrena Informacija o poduzetim aktivnostima u vrijeme proglašenja stanja prirodne nesreće od poplava i klizanja tla, na području TK, u periodu od 02.06. do 08.07. 2010. godine, potpisivani ugovori o dodjeli i korištenju neutrošenih sredstava posebne naknade iz 2009. godine, uručene Odluke o dodjeli jednokratne novčane pomoći za saniranje posljedica od prirodnih nesreća i uručene Odluka o povratku prikupljenih namjenskih sredstava za skloništa.

39. Direktor i pomoćnik direktora KUCZ, održali su dva radna sastanka sa direktorom JP "Spreča", Tuzla i njegovim saradnicima:

-Na sastanku (10.11.2010. godine), na brani HA Modrac, razmoterna je problematika upravljanja HA Modrac u funkciji smanjenja poplavnog vala nizvodno od HA, na području općina: Lukavac, Gračanica i Doboj-Istok, u slučaju pojave velikih voda.

Također, je razgovarano o uspostavljanju sistema uzbunjivanja na objektu brane i na području općina: Lukavac, Gračanica i Doboj-Istok, u slučaju opasnosti od poplava velikih razmjera, što je zakonska obaveza JVP "Spreča", Tuzla.

Dogovoreno je da na narednom sastanku budu prisutni i načelnici općina i šefovi OSCZ općina nizvodno od HA Modrac, na kome bi se razgovaralo o navedenoj problematici.

- Na sastanku (09.12.2010. godine), na brani HA Modrac, razmotren je problematika: 1. Upravljanje branom i akumulacijom Modrac i osnovne karakteristike valova velikih voda, registrovanih u periodu eksploatacije i 2. Aktivnosti u vezi sa uspostavljanjem sistema obavještanja i uzbunjivanja na području općina, nizvodno od brane Modrac.

U radu sastanka učestvovali su, pored predstavnika JP "Spreča", KUCZ, Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva TK i šefovi OSCZ općina: Lukavac, Gračanica, Doboj-Istok i Doboj. Pozivu se nisu odazvali predstavnici Agencije za vodno područje r. Save i općine Petrovo.

Dogovoreno je da se zaključci sa ovog sastanka dostave svim učesnicima sastanka naknadno.

40. Direktor KUCZ učestvovao je u radu sastanka (10.11.2010. godine) u Uredu Premijera TK, na kome je, uz učešće premijera TK, nadležnih kantonalnih ministara i predstavnika drugih nadležnih kantonalnih institucija, razmotrena problematika u vezi sa, potencijalno opasnom hemijskom materijom, anhidridom sirćetne kiseline koji je uskladišten u Vojnoj bazi Dubrave (72 t), po naredbi Suda BiH, Sarajevo i naredbi Općinskog suda u Tuzli.

Na sastanku su usvojeni odgovarajući zaključci.

41. Direktor KUCZ učestvovao je:

-Dana 02.07.2010. godine, u radu komisije za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu, Skupštine TK, na kojoj je razmatrana Informacija o poduzetim aktivnostima za vrijeme proglašenja stanja prirodne nesreće od poplava i klizanja tla, na području TK, u periodu od 02.06. do 15.06.2010. godine.

-Dana 12.07.2010. godine u radu sjednice Skupštine Tuzlanskog kantona (sa pomoćnikom direktora KUCZ) na kojoj je vođena rasprava o Informaciji o poduzetim aktivnosti za vrijeme proglašenja stanja prirodne nesreće od poplava i klizanja tla, na području TK, u periodu od 02.06. do 08.07.2010. go-

Izvještaj o radu

dine, koju je Skupština TK i usvojila.

-Dana 22.09.2010.godine, na međuentiteskom sastanku u Šamcu. Sastanak je organizirala Republička uprava civilne zaštite-Odjeljenje Doboj, a raspravljalo se o izradi listi prioriteta deminiranja i utrošku sredstava zaštite i spašavanja. Poseban akcenat stavljen je na deminiranje obala rijeke Spreče u općinama Petrovo i Doboj.

42. Sekretar KUCZ učestvovao je:

- Dana 27.07.2010. godine, u radu Zakonodavno-pravne komisije Skupštine TK, na kojoj je razmatran Nacrt Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu, na području TK.

- Dana 28.07.2010. godine u radu sjednice Skupštine Tuzlanskog kantona, na kojoj je utvrđen Nacrt Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu, na području TK, te isti upućen u javnu raspravu u trajanju od 60 dana.

43. Direktor KUCZ učestvovao je, u okviru plana obuke rukovodećih državnih službenika, u radu nekoliko seminara i radionica:

- Radionica (od 26.-27.04.2010. godine, u Sarajevu), "Operativno-komunikacijski centar 112", na temu: "Implementacija i uvođenje jedinstvenog evropskog broja 112".

- Projektna radionica- "Međunarodna iskustva", (od 22.11. do 24.11.2010. godine, u Dubrovniku), koja je održana u okviru Hrvatsko-Japanskog projekta za identifikaciju rizika i planiranje korištenja zemljišta radi ublažavanja posljedica klizišta i poplava, u Hrvatskoj.

- Seminar u Tuzli, (18. 01. 2010. godine), na kome je izvršena prezentacija i upoznavanje sa načinom rada informacijskog sistema HRMIS. Informatički projekat "Menadžment ljudskih potencijala" (HRMIS- Human Resources Management Information System), za Bosnu i Hercegovinu

44. Sekretar KUCZ učestvovao je, u okviru plana obuke rukovodećih državnih službenika, u radu nekoliko seminara i radionica:

- Seminar (u organizaciji Fakulteta za javnu upravu, Sarajevo, u Dubrovniku, od 14.04. do 17.04. 2010. g.), na teme: 1. Kancelarijsko poslovanje u organima uprave, 2. Zakon o upravnom postupku i upravnom sporu i 3. Zakon o slobodi pristupa informacijama.

45. Šef Kantonalnog operativnog centra civilne zaštite učestvovao je, u Sarajevu, od 28.-29.04.2010. godine, u radu radionice na temu: "Procedure, način organizacije rada operativnih centara, kao i prenošenje i razmjena iskustava u radu".

46. Na praktičnoj vježbi koja je, u organizaciji

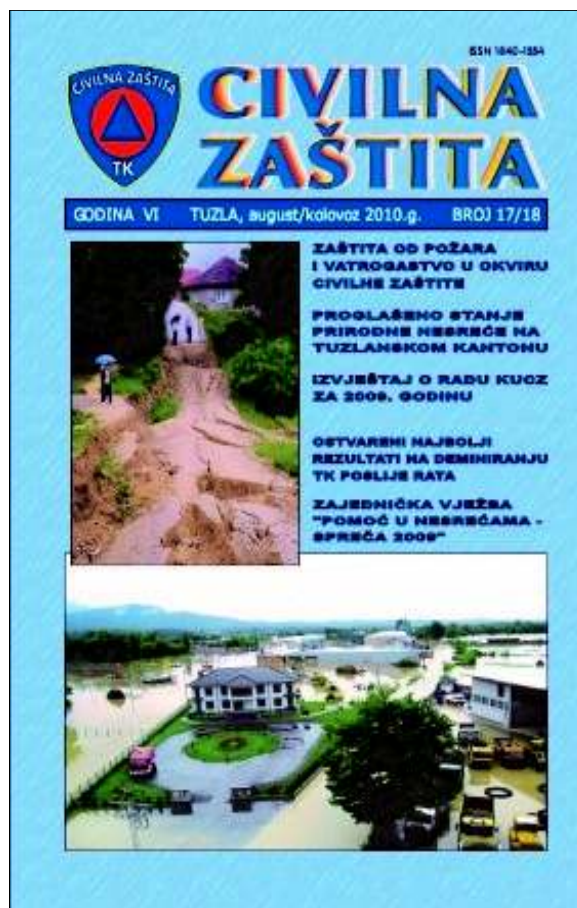
Crvenog križa općine Tuzla, održana u Tuzli 18.09.2010. godine, učestvovao je, pored drugih subjekata iz oblast zaštite i spašavanja ljudi u prirodnim i drugim nesrećama i TUN tim KUCZ Tuzla, kao i stručni savjetnik za deminiranje i NUS u KUCZ.

47. Direktor KUCZ sa saradnicima, bio je u radnoj posjeti u Uredu za internu reviziju TK, u Tuzli (27.10.2010. godine), kom prilikom je obavljen razgovor u vezi sa poslovima iz nadležnosti navedenog Ureda.

48. Direktor i pomoćnik direktora KUCZ učestvovali su u Tuzli (20.10.2010. godine), u radu sastanka: Svečani skup učesnika u procesu definisanja mjera za poboljšanje stanja voda sliva rijeke Save- "Integralno upravljanje slivovima", koji su organizovali: Udruženje: "Centar za razvoj i podršku", Tuzla i "Tolerancijom protiv različitosti", Doboj.

Na sastanku je prezentirana problematika: "Karakteristike trenutnog stanja voda i upravljanja vodama na području sliva r. Spreče", "Kvalitet vode sliva r. Spreče i akumulacije Modrac" i "Uspostavljanje održivih rješenja problema zagađenja voda sliva r. Spreče".

49. Direktor i pomoćnik direktora KUCZ prisustvovali su (20.04.2010. godine), Okruglom stolu na temu : "Razvoj energetskog sektora u Tuzlanskom

kantonu", koji je, u organizaciji Rudnika uglja Kreka, održan u Tuzli. Na Okruglom stolu su prezentirani planovi Elektroprivrede BiH za izgradnju elektroenergetskih kapaciteta, pored ostalog, i blokova 7 i 8 TE Tuzla, snage 2 x 450 MW, TE Banovići snage 300 MW, kao i cementare u Rudniku uglja Đurđevik, kapaciteta 200.000 t/god.

50. Direktor KUCZ donio je, u skladu sa svojim zakonskim ovlaštenjima, Odluku o pokretanju postupka javne nabavke, za 2010. u KUCZ, kao i Rješenje o imenovanju komisije za provođenje postupka javne nabavke u KUCZ.

51. Direktor KUCZ prisustvovao je u Zenici (15.09.2010.), prezentaciji proizvoda firme "LIBERVIT" iz Francuske, iz oblasti zaštite i spašavanja. Posebno je prezentirana i u praktičnoj vježbi demonstrirana, oprema za vađenje nastradalih u saobraćajnim nesrećama i oprema za provaljivanje vrata radi pružanja pomoći u slučaju požara.

52. Obavljen je popis finansijskih potraživanja, stalnih sredstava i sitnog inventara KUCZ u upotrebi i u magacinu, sa stanjem, na dan 31.12.2010. godine. Donesena je Odluka o otpisu neupotrebljivih osnovnih sredstava i sitnog inventara.

53. Predstavnici KUCZ prisustvovali su, 12.08.2010. godine, u Tuzli, ceremoniji primopredaje dužnosti komandujućeg kadra LOT tima EUFOR-a.

54. Izdat je novi broj glasila (dvobroj-17/18) Kantonalne uprave civilne zaštite, Tuzlanskog kantona: "Civilna Zaštita", jedinog takvog glasila u Bosni i Hercegovini.

55. Direktor KUCZ prisustvovao je dana, 11.06.2010. godine, na Prirodno-matematičkom fakultetu u Tuzli, svečanom puštanju u rad niskofonskog gama-spektometrijskog sistema i prezentaciji mogućnosti gama-spektometrijske metode.

56. Pod pokroviteljstvom KŠCZ Tuzla, a u organizaciji KUCZ, održana je, dana 15.12.2010. godine, u Plavoj sali BKC Tuzla, promocija knjige "Zaštita i spašavanje u rudnicima uglja Tuzlanskog kantona", autora Mr. Zdenka Tadića, direktora KUCZ.

57. Na osnovu zahtjeva direktora KUCZ i dobijene saglasnosti Vlada TK, provedene su aktivnosti preko Agencije za državnu službu Federacije BiH, za popunu upražnjenog radnog mjesta: Stručni saradnik za ekonomsko-finansijske poslove.

58. Predstavnici KUCZ prisustvovali su 25.02.2010.godine, uspješnoj odbrani magistarskog rada na FPN u Sarajevu direktora KUCZ na temu: "Zaštita i spašavanje u rudnicima uglja Tuzlanskog kantona".

59. Na kolegiju Vlade TK, održanom

27.10.2010. godine, data je saglasnost KUCZ za preseljenje iz postojećih prostorija u nove kancelarijske prostorije u zgradi firme "Interšped" Tuzla, ulica Bosne Srebrene br. 56 (kod Željezničke stanice Tuzla), koje je izvršeno 09. i 10.12.2010. godine.

60. Kontinuirano je vršeno ažuriranje WEB stranice KUCZ.

III MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

U skladu sa odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju u Federaciji BiH, strukture civilne zaštite planiraju, koordiniraju i poduzimaju aktivnosti u okviru slijedećih mjera zaštite i spašavanja:

1. Sklanjanje ljudi i materijalnih dobara,
2. Evakuacija,
3. Zbrinjavanje ugroženih i stradalih,
4. Zamračivanje,
5. Zaštita i spašavanje od radioloških, hemijskih i bioloških sredstava,
6. Zaštita i spašavanje od rušenja,
7. Zaštita i spašavanje na vodi i pod vodom,
8. Zaštita i spašavanje od požara,
9. Zaštita od neeksplozivnih ubojitih sredstava,
10. Prva medicinska pomoć,
11. Zaštita i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla,
12. Asanacija terena,
13. Zaštita okolice,
14. Zaštita i spašavanje u rudnicima i
15. Zaštita bilja i biljnih proizvoda.

U ovom izvještaju su obrađene samo one mjere zaštite i spašavanja u vezi kojih je ostvarena konkretna aktivnost.

1. Evakuacija

U 2010. godini, na području TK, izvršena je evakuacija, iz stambenih objekata, koji nisu bili bezbjedni za stanovanje, kao posljedica djelovanja poplava i klizišta, **228 porodica, odnosno 951 lice i to u općinama: Banovići (24), Čelić (189), Doboju Istok (11), Gračanica (31), Gradačac (284), Kalesija (16), Kladanju (70), Lukavac (74), Sapna (7), Srebrenik (130) i Tuzla (115).**

Evakuisana lica su, privremeno bila zbrinuta u SKC "Mejdan" u Tuzli, naselju Mihatovići, Tuzla, kao i kod rodbine i prijatelja.

Zaključno sa 31.12.2010. godine, na području TK, bilo je evakuirano 14 porodica (44 osobe), koje su privremeno zbrinute u naselju Mihatovići, općina Tuzla, kao i kod rodbine i prijatelja.

Izvještaj o radu

2. Zaštita i spašavanje od požara

U požaru na stambenom objektu, koji se desio 25. 08. 2010. godine, u MZ Seona, općina Banovići, smrtno je stradalo jedno lice (Behrić Omer).

Najveći broj registrovanih požara bili su požari manjeg intenziteta i ugašeni su, bez većih problema, isti dan kada su se i desili. Nije registrovan niti jedan požar velikih razmjera.

U nekoliko slučajeva požari su imali za posledicu totalno uništenje stambenih objekata te je pričinjena znatna materijalna šteta. Najčešći uzrok većine požara, bio je ljudski faktor.

Načelno se može konstatovati da postojeće

snage za gašenje požara u općinama mogu efikasno djelovati u slučaju požara manjeg do srednjeg intenziteta, a u slučaju istovremenog izbijanja većih požara u više općina, postojeće snage su nedovoljne, kako zbog nedovoljnog broja vozila za gašenje požara i druge vatrogasne opreme, tako i zbog nedovoljnog broja profesionalnih vatrogasaca.

U okviru međuentitetske saradnje ostvarena je dobra saradnja u oblasti protivpožarne zaštite, između općina Gračanica i Petrovo u RS.

Procijenjene štete od požara

Prema podacima JP "Šume TK" D.D. Kladanj, štete od šumskih požara, u periodu 01.01.-31.12.

R.b.	Vrsta požara	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Σ
1	Stambeni objekti	16	10	15	9	9	9	9	7	14	11	9	15	133
2	Poslovni objekti	2	1	3	2	1	-	2	2	2	-	1	5	21
3	Sportski objekti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Industrijski objekti	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	3
5	Pomoćni objekti	6	3	5	2	2	4	12	5	3	3	3	3	51
6	Infrastrukt. objekti	-	-	1	-	3	3	2	2	-	1	2	1	15
7	Šumski požari	1	-	14	13	4	-	-	-	-	-	4	-	36
8	Nisko rastinje	-	3	59	17	-	1	2	3	1	1	3	1	91
9	Kontejneri	71	37	77	34	14	7	9	10	11	49	28	54	401
10	Dimnjaci	20	13	14	6	1	1	-	-	2	-	4	10	71
11	Motorna vozila	5	4	8	9	7	4	10	9	5	7	11	6	85
12	Ostalo (sijena, deponije smeća)	7	2	10	7	8	12	8	10	10	7	5	13	99
	UKUPNO:	129	73	206	99	49	41	55	47	48	79	72	108	1006

Tabela broj 1: Pregled registrovanih požara na području TK, u 2010. godini

Općina Vrste požara	Općina													UKUPNO:
	Banovići	Čelić	D. Istok	Gračanica	Gradačac	Kalesija	Kladanj	Lukavac	Sapna	Srebrenik	Teočak	Tuzla	Živinice	
Stambeni objekti	9		1	11	4	6	1	23	-	10	-	50	18	133
Poslovni objekti	1		-	5	1	1	-	2	-	3	-	7	1	21
Sportski objekti	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Industrijski objekti	-		-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	3
Pomoćni objekti	2		-	5	2	2	-	9	-	3	-	22	6	51
Infrastrukturni objekti	1		-	-	1	-	-	2	-	-	-	9	2	15
Šumski požari	-		2	1	-	-	-	22	-	1	-	10	-	36
Nisko rastinje	10		4	5	2	9	-	16	1	8	1	30	5	91
Kontejneri	10		-	7	2	-	-	29	-	63	-	289	1	401
Dimnjaci	-		-	4	2	-	-	10	-	5	-	49	1	71
Motorna vozila	-		-	7	1	-	-	22	-	11	-	38	6	85
Ostalo (sijena, deponije smeća i sl.)	5		-	7	1	4	-	9	2	6	1	57	7	99
UKUPNO:	38		7	53	16	22	1	146	3	110	2	561	47	1006

Tabela broj 2: Pregled registrovanih požara u općinama TK, u 2010. godini

Izvještaj o radu

2010. godine, u Šumskim gazdinstvima (ŠG) kojima upravlja navedeno JP iznose ukupno 5.068,59 KM (ŠG "Konjuh"- 362,34 KM i ŠG "Sprečko"- 4.706,25 KM).

U navedenom periodu nisu registrovane štete u šumama koje su u privatnom vlasništvu.

Štete od požara na stambenim, pomoćnim i poslovnim objektima nisu procijenjene te nema podataka o visini ovih šteta.

Stanje organizovanosti i zakonske uređenosti protivpožarne zaštite

Profesionalne vatrogasne jedinice (PVJ) formirane su u općinama: Banovići, Gračanica, Gradačac, Kalesija, Lukavac, Srebrenik i Tuzla. Dobrovoljna vatrogasnih društava (DVD) formirana su u općinama: Čelić i Kladanj. U općini Živinice poslove protivpožarne zaštite obavlja Industrijsko vatrogasno društvo (IVD) Rudnika mrkog uglja Đurđevik.

Bez bilo kakvih vlastitih vatrogasnih jedinica su općine: Doboj-Istok, Sapna i Teočak.

PVJ su organizaciono u sastavu OSCZ samo u općinama: Banovići, Gračanica, Gradačac, Kalesija, Lukavac, Srebrenik i Tuzla.

Jedinice civilne zaštite specijalizovane namjene, za protivpožarnu zaštitu, formirane su, u skladu sa novim Pravilnikom i Okvirnim ličnim i materijalnim formacijama, u općinama:

Doboj-Istok, Gračanica, Gradačac, Kalesija, Kladanj, Lukavac, Sapna i Živinice, sa ukupno 166 pripadnika.

Ni u jednoj općini nije urađen i donešen Općinski plan zaštite od požara koji je usaglašen sa novim Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu u Federaciji BiH.

Parlament Federacije BiH usvojio je Zakon o zaštiti od požara i vatrogastvu u Federaciji Bosne i

Hercegovine, koji je objavljen u "Službenim novinama F BiH", broj 64/09.

Nakon razmatranja Prijedloga Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu, na području TK, na kolegiju Vlade TK (22.12.2010. godine), isti je povučen iz procedure usvajanja, te će se o njemu izjašnjavati novi saziv Vlade i Skupštine TK

3.Zaštita i spasavanje od NUS-a

Kantonalna uprava civilne zaštite je, kao i ranije, imala jednu od vodećih uloga u svim akcijama koje su vođene na nivou kantona, a odnosile su se na segment zaštite i spasavanja od neeksplozivnih ubojitih sredstava (NUS), na području Tuzlanskog kantona. Naime, koordiniranje i praćenje realizacija zadataka na polju neutralisanja neeksplozivnih i minskoeksplozivnih ubojitih sredstava, kao i operacija manualnog čišćenja, tehničkog izviđanja i obilježavanja rizičnih površina. na području Tuzlanskog kantona su poslovi i zadaci koji su obilježili ovaj izvještajni period. Svi ovi gore navedeni poslovi i zadaci realizirani se preko tima civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje NUS-a i timova OS BiH kao i drugih domaćih i stranih kompanija-organizacija.

Kao polaznu osnovu za realizaciju zadataka iz oblasti deminiranja i uklanjanja NUS-a, činila je Kantonalna lista prioriteta za deminiranje, na području Tuzlanskog kantona koja je urađena na osnovu prijedloga iz općina i ulaznih parametara dobivenih od BHMAC-a, a koja je usvojena na Vladi TK i ovjerena od strane Premijera kantona.

Realizacija projekata sa Kantonalne liste prioriteta za deminiranje ove godine je tekla zadovoljavajućim intenzitetom što je za posljedicu imalo ostvarenje najboljeg rezultata od početka izvođenja radova na humanitarnom deminiranju.

Višegodišnje iskustvo na ovim poslovima i dobra saradnja Kantonalne uprave civilne zaštite, sa svim

Izvještaj o radu

subjektima, a posebno sa općinskim službama civilne zaštite, sa područja TK i ove godine je rezultirala velikim uspjesima na polju neutralisanja neeksplozivnih ubojitih sredstava i deminiranju terena. Za ostvarivanje ovih rezultata neophodno je bilo ostvarivanje dobre uvezanosti svih subjekta koji imaju dodirnih tačaka sa ovim poslovima, a posebno dobra saradnja ostvarena je sa Federalnom upravom civilne zaštite, odnosno Sektorom za organizaciju deminiranja i uklanjanja NUS-a, Regionalnim uredom BHMACE-a iz Tuzle, kao i drugim tzv. entitetskim igračima, kao što su OS BiH, policija i EUFOR.

Svakodnevna saradnja sa općinskim službama civilne zaštite je jedan od osnovnih preduvjeta za blagovremeno i kvalitetno obavljanje redovnih zadataka iz oblasti neutralisanja NUS-a i deminiranja terena na kojima su svakodnevno bili angažirani pripadnici tima civilne zaštite.

Federalni/Kantonalni tim civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje NUS-a

Početak godine, potpisan je Program deminiranja 2010. u Federaciji BiH – Faza XII, kojom su obezbjeđeni neophodni uvjeti za nastavak rada timova civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje NUS-a, sa područja FBiH. Sukladno potpisanom Ugovoru timovi civilne zaštite bili su operativni u periodu od 01.02. -31.12.2010. godine.

Tim za uklanjanje NUS-a

Poslovi pronalaska, prikupljanja, prevoženja i uništavanja minsko-eksplozivnih i neeksplozivnih ubojitih sredstava po zahtjevu općinskih službi civilne zaštite su, kao i ranije, obilježili cijeli tok trajanja XII faze. Tokom ove faze određen vremenski period pri-

padnici ove komponente su proveli na zadacima pružanja podrške na deminerskim radilištima Timu za deminiranje terena, kao i timu civilne zaštite za mašinsku pripremu zemljišta.

Ove poslove, na području, TK obavlja Tim za uklanjanje NUS-a civilne zaštite, koju čine 4 pripadnika koji posjeduju sve odgovarajuće certifikate za rad sa neeksplozivnim ubojitim sredstvima i opremljeni su svom neophodnom opremom i sredstvima za rad. Sva prikupljena minsko-eksplozivna i neeksplozivna ubojna sredstva uništavala su se na licu mjesta, ako to okolnosti dozvoljavale ili se uništavanje vršilo na nekom od improviziranih mjesta - poligona za uništavanje NUS-a, za što posjedujemo odgovarajuću saglasnost lokalnih organa vlasti.

Skladištenje radne eksplozivne materije riješeno je zahvaljujući razumijevanju organa vlasti općine Banovići, u prostorijama unutar kruga Rudnika mrkog uglja Banovići, a kojima sada gazduje Općinska služba civilne zaštite.

U toku izvještajnog perioda pripadnici Tima za uklanjanje NUS-a civilne zaštite su odradili **550** zadataka, što potvrđuje da još uvijek postoje značajne količine NUS-a, koje predstavljaju stalnu opasnost i koje je nužno što prije bezbjedno uništiti i učiniti životno okruženje sigurnijim za normalan život i rad.

Zahvaljujući dobroj koordinaciji između Kantonalne uprave i općinskih službi civilne zaštite, a posebno pojedincima koji su zaduženi za ovu problematiku ostvaren je ovako dobar rezultat.

Kao period sa najintenzivnijim prikupljanjem NUS-a i dalje se može izdvojiti proljeće i jesen, kada stanovništvo najviše vremena provodi obrađujuću zemljište i pribavlja ogrevno drvo.

U toku XII faze pripadnici Tima za uklanjanje

Izvještaj o radu

NUS-a civilne zaštite, su neutralisali 5.741 komad raznog zaostalog NUS i 5,1 kg eksploziva raznih vrsta.

Od osnutka tima (I - XII faza) neutralisano je 426.081 komad NUS-a i 1.147,6 kg raznih vrsta eksploziva.

Upoređujući podatke iz ranijeg perioda (godišnje i mjesečne) primjetan je trend značajnog smanjenja količine neutralisanog NUS-a što ukazuje na opredjeljenje našeg čovjeka da se konačno oslobodi opasnih materija i svoje okruženje učini sigurnijim za normalan život i rad.

Tim za deminiranje terena (čišćenje i tehničko izviđanje)

Druga komponenta tima civilne zaštite za deminiranje, zadužena za pregled i čišćenje kontaminiranih terena, sastoji se od 10 pripadnika razne specijalnosti, i u toku ove godine bila je angažirana na pregledu i čišćenju vitalnih objekata i poljoprivrednih

površina, u više općina TK.

Tokom izvođenja deminerskih radova pronađene su slijedeće vrste i količine mina i neeksplozivnih ubojitih sredstava: PMR-2A (9 kom),PMA-3(3 kom) i drugi NUS-a (2 kom).

Sukladno usvojenoj Listi prioriteta, za rad Tima za deminiranje terena civilne zaštite, za period Faze XII možemo konstatirati, da je izvršenje u okviru zacrtanih planskih veličina. Posebno je značajno da su realizirani zadaci koji su dugo bili na listama prioriteta, te kao takvi predstavljali stvarnu potrebu lokalnih zajednica za njihovom realizacijom. Ovaj rezultat ostvaren je maksimalnim angažmanom svih pripadnika u timu, a dobra saradnja sa Sektorom za deminiranje i uklanjanje NUS-a FUCZ, kada je u pitanju angažiranje POEK, a posebno Mašinskog i PLANT tima civilne zaštite, bila je od presudnog značaja za dostignutu deminiranu površinu.

Broj	Općina	Lokalitet	Namjena	Met. Rada	Površina /m ² /
1.	Gračanica	Spreča – Grabovac	put i poljoprivreda	T I	6.624
2.	Tuzla	NNM Toromani	Okućnice i poljopr.	Čišćenje	3.170
3.	Teočak	Jasikovac-Podšajtovci	put i poljoprivreda	Čišćenje	3.442
4.	Kalesija	Kazi tuk 1.	Poljoprivreda	T I	58.718
5.	Živinice	Izvor Jazavac	Vodovod	Čišćenje	5.371
U K U P N O:					77.325

Tabela broj 3: Pregled deminiranih projekata, po općinama TK u 2010.godini

Pregled ostvarenih rezultata na deminiranju od osnutka tima

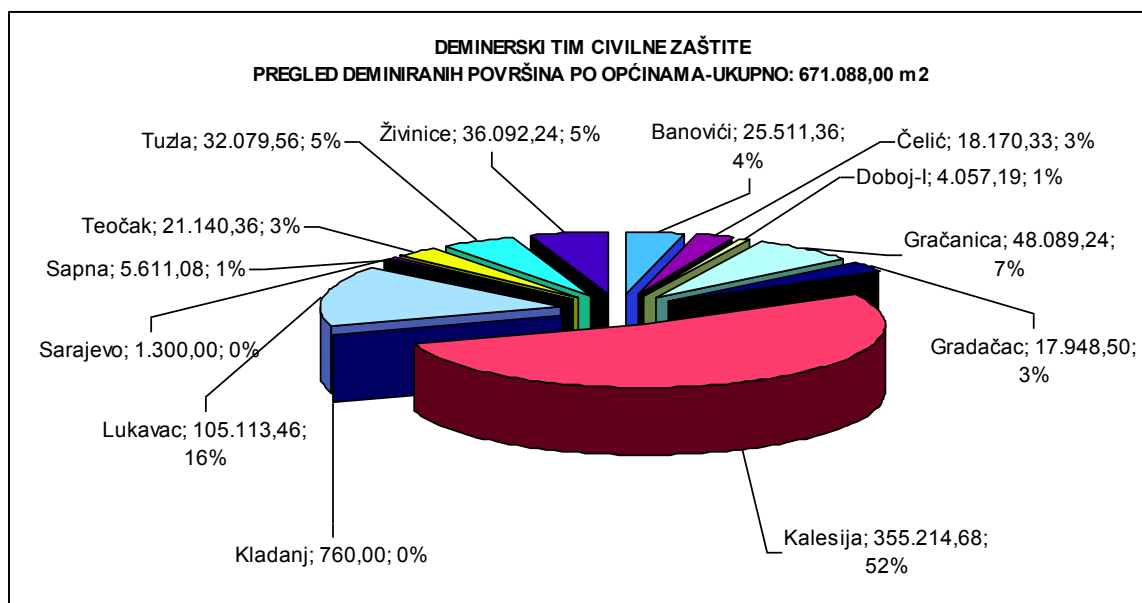
Računajući period od osnutka tima, može se konstatirati da je na području Tuzlanskog kantona Tim za deminiranje terena civilne zaštite, uz pomoć Mašinskog, POEK i PLANT tima Federalne uprave ci-

vilne zaštite deminirao površinu terena od **671.017,00 m²**. Obzirom da su ovom timu, po pravilu, dodjeljivani zadaci male površine i nezanimljivi za komercijalne organizacije i kompanije sveukupni učinak se ocjenjuje kao vrlo zadovoljavajući.

Faza I	Faza II	Faza III	Faza IV	Faza V	Faza VI	Faza VII	Faza VIII	Faza IX	Faza X	Faza XI	Faza XII
2.576	6.812	39.444	24.960	27.084	32.266	67.208	73.271	76.523	125.046	125.169	77.325

Tabela broj 4: Pregled deminiranih površina po fazama-godinama

Izvještaj o radu

Grafikon broj 1: Deminirane površine po općinama

"Brzi odgovor" - izvlačenje nastradalih osoba iz minskih polja

Tokom **2010. godine**, nije bilo angažiranja pripadnika tima civilne zaštite na izvlačenje nastradalih osoba iz minskih polja (BRZI ODGOVOR).

To je prva godina od osnutka tima u kojoj nije bili djelovanja u sklopu ove operacije. U proteklih 12 faza - godina bilježimo 35 intervencija pripadnika tima civilne zaštite, na izvlačenju nastradalih osoba iz minskih polja.

Općina	Broj inter.	Smrtno	Teže	Lakše
Gračanica	7	7	4	
Lukavac	15	16	7	2
Sapna	3	2	2	1
Teočak	3	3		
Kalesija	4	2	3	1
Tuzla	3	2	1	1
UKUPNO:	35	32	17	5

Tabela broj 5: Pregled angažmana tima CZ u operacijama "Brzi odgovor"

Prema zvaničnim podacima BHMCA-a, u periodu od 1996. do 2010. godine, u BiH je od mina stradalo 1.665 stanovnika. Tokom 2010. godine, i pored svih preduzetih mjera upozoravanja na minsku opasnost dogodilo se 7 minskih nesreća, u kojima su stradali civili (4 lica su smrtno stradala, a 6 lica je povrijeđeno).

U 3 deminerske nesreće od kojih se jedna desila na području općine Gračanica, 2 deminera su smrtno stradala, a dva su ranjena. Do sada je u BiH stradalo 108 deminera, od čega 43 smrtno.

Sve civilne nesreće desile su se u obilježenim područjima, te da su najčešći razlozi koji dovode do nesreća, nepoštivanje minskih upozorenja i svjestan ulazak u sumnjiva područja zbog lova ili sječe šume. Prema podacima sa kojima raspolaže Kantonalna uprava civilne zaštite Tuzla, od potpisivanja Dejtonskog sporazuma, do kraja 2010.godine, dogodilo se preko 200 minskih nesreća, na području svih općina Tuzlanskog kantona, u kojima je smrtno stradalo 111, a teže i lakše ranjeno 128 osoba.

Čišćenje ostataka u ratu porušenih objekata-PLANT tim civilne zaštite

Temeljem planiranih aktivnosti o angažiranju PLANT tima civilne zaštite, na poslovima uklanjanja ostataka ruševina, na objektima van minskih polja i pružanja pomoći, u procesu izvođenja deminerskih radova, u periodu od 28.04 – 25.05.2010. godine, ovaj tim je izvodio aktivnosti, na području Tuzlanskog kantona.

Pored planiranih aktivnosti na čišćenju kuća na području općine Kalesija, pripadnici tima su bili angažirani kao ispomoć na deminerskom zadatku ID 12842 „NNM Toromani“, na području općine Tuzla.

Tokom izvođenja radova, na području općine Kalesija, u MZ Jeginov Lug, očišćeno je 14 porodičnih kuća i stvoreni uvjeti za početak njihove ponovne izgradnje.

Izvještaj o radu

U pružanju pomoći pripadnicima PLANT tima bili su angažirani predstavnici Federalne i Kantonalne uprave civilne zaštite, te općinske službe civilne zaštite Kalesija i lokalni organi vlasti.

Od 2003. godine, kada bilježimo prvi dolazak ovoga tima na Tuzlanski kanton, očišćen je 131 objekat i pružena potpora u procesu deminiranja na 5 deminerskih zadataka.

Deminiranje na području TK u izvedbi drugih organizacija i kompanija

Na realizaciji projekata, u toku 2010. godine, na poslovima deminiranja, pored tima civilne zaštite i deminerskih timova OS BiH, bilježimo pojačan angažman i drugih domaćih i stranih kompanija i organiza-

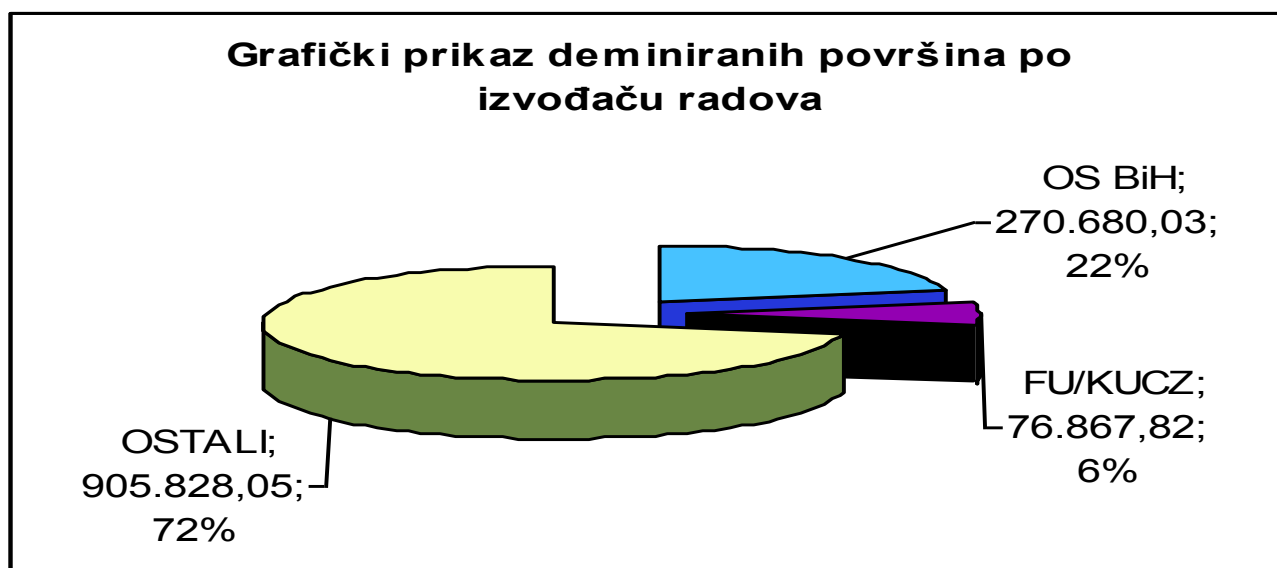
cija kao što su: NPA, UG Demira, BH Demining, Pro Vita, Stopmines, CIDC i dr.

Tokom izvještajnog perioda potpisani su **ugovori o sufinansiranju** projekata deminiranja i trajnog obilježavanja, a njihova realizacija će biti obavljena naredne deminerske sezone. Udruživanjem vlastitih sredstava (općina i kanton) i sredstava Međunarodnog fonda ITF omogućeno je realiziranje projekata deminiranja, na području općina: Banovići, Kalesija, Lukavac, Sapna i Tuzla i jednog prijekta trajnog obilježavanja, na području općine Gračanica.

Generalno se može reći da je i ove godine nastavljen trend povećanja deminiranih površina, na području TK.

Metoda rada-deminiranja	Broj projekata	Deminirana površina /m ² /
čišćenje	14	217.233,43
tehničko izviđanje	21	1.036.601,47
Ukupno:	35	1.253.834,90

Tabela broj 6: Broj realiziranih projekta po metodi rada sa ukupno deminiranim površinama

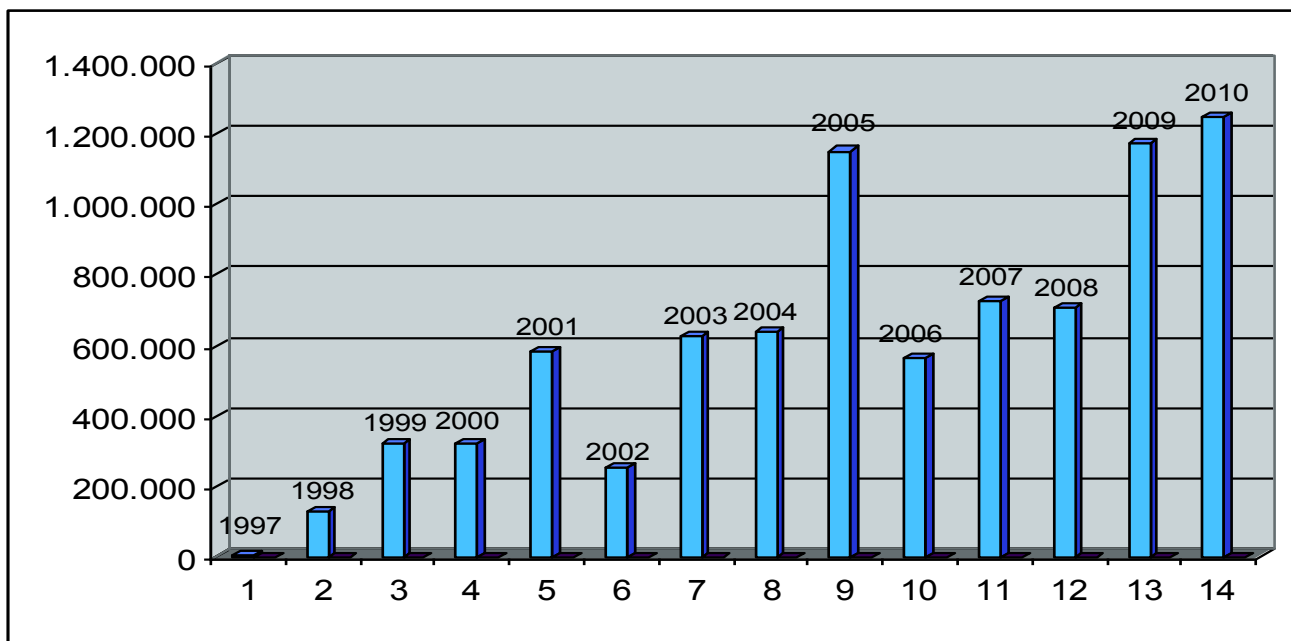

Grafikon broj 2: Deminirane površine po izvođaču radova

God.	Bez certifikata	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.
Površ. m ²	806.675	5.000	128.546	320.438	319.332	584.141	252.828	622.823
God.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	UKUPNO:
Površ. m ²	639.009	1.149.706	565.447	724.254	704.654	1.173.647	1.253.835	9.249.893

Tabela broj 7: Broj realiziranih projekta po metodi rada sa ukupno deminiranim površinama

Grafikon broj 4: Deminirane površine po godinama, na području TK, za period 1997.-2010.

Sukladno podacima Regionalnog ureda BH MAC-a Tuzla, iz jula 2010. godine, na području Tuzlanskog kantona, još uvijek se kao sumnjiva površina vodi 91.201.880 m².

Ono što je posebno interesantno je da Tuzlanski kanton, spada u prostore u kojima je sumnjiva površina na kraju 2009. godine, bila manja u odnosu na sadašnje stanje.

To samo pokazuje da na području Tuzlanskog kantona, još uvijek postoji značajan dio sumnjivih površina, za koje je izrada projektne dokumentacije u procesu.

Obilježavanje minskih polja

Pored trajnog obilježavanja sumnjivih površina u sklopu projekata koji su bili predmet izvođenja deminerskih radova, tokom ove godine, kao i ranije, svakodnevno se vrši hitno obilježavanje rizičnih površina koje su izvodili predstavnici RU BHMAC-a i uglavnom osobe iz struktura civilne zaštite.

Kao najznačajniji i najveći projekat koji je realiziran na obilježavanju minskih polja je projekt, na području općine Lukavac. Naime, postavljanje trajnih upozoravajućih znakova obavljeno je u MZ Jaruške, na 4 lokacije (153 znaka) i MZ Sižje, na 2 lokacije (37 znakova).

Također, postavljeno je i 8 bilbord plakata. Projektom je predviđeno da se na kraju realizacije ovoga projekta obave prigodna predavanja za rizične grupe (školska djeca, lovci, ribolovci i poljoprivrednici), na temu "Uzoravanje na opasnost od mina". Sve-

ukupne radove na ovom zadatku obavili su predstavnici kompanije "Posavina bez mina".

4. Prva medicinska pomoć

Prema podacima Zavoda za javno zdravstvo TK, u periodu od 01.01.2010. do 31.12.2010. godine, prijavljeno je, na području 13 općina TK, ukupno 3.007 slučajeva oboljevanja od zaraznih i parazitarnih bolesti, na pojedinačnim prijavama.

Vodeće bolesti, prema pojedinačnim prijavama, bile su: Varicella - 918 slučajeva, Rubeolla – 649 slučajeva, Enterocolitis-519 slučajeva, TBC activa-271 slučaj, Scabies-139 slučajeva, Hbs antigenaemia-102 slučaja, Toxiinfectio alimendaris-55 slučajeva, Brucellosis-44 slučaja, Scarletina-40 slučajeva i Angina streptococcica –36 slučajeva.

Prijavljena je jedna epidemija zaraznih bolesti: Dg: Toxiinfectio alimentaris (A 05.9) sa 11 oboljelih lica, u općini Kalesija.

Prijavljeno je 12 slučajeva smrti od zaraznih bolesti i to: Dg. Tuberculosis pulmo (A 15)-6 slučajeva (po općinama: Gračanica-3, Srebrenik – 1 slučaj, Tuzla – 1 slučaj i Doboj Istok – 1 slučaj), Dg. Sepsis - 4 slučaja, (općine: Banovići, Kalesija, Tuzla i Živinice) i Dg. Meningoencephalitis ac (A 86) – 1 slučaj (općina Gračanica) i DG. Hepatitis ac. virosa B (B 16) – 1 slučaj (općina Tuzla).

5. Zaštita i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla

Prema izvještaju Zavoda za veterinarstvo Tuz-

la, na području TK, na osnovu izvršenog dijagnostičkog ispitivanja uzoraka krvi životinja, registrovana su, **ukupno 173 pozitivna nalaza na brucelozu (RVK test -Veterinarski fakultet Sarajevo)** i to: 114 ovaca, 13 krava i 46 koza.

Pregled pozitivnih nalaza uzoraka krvi životinja po općinama: Banovići - 2, Doboj-Istok - 4, Gradačac - 1, Kalesija - 133, Lukavac - 2, Sapna - 1, Tuzla - 3 i Živinice - 28.

Na području općine Kladanj, registrovano je 30 oboljelih životinja (konji) od „Infektivne anemije“. Radi se o grlima u privatnom vlasništvu, koje se koriste u eksploataciji drveta za potrebe JP "Šume TK".

Na osnovu nalaza JP "Veterinarska stanica", Tuzla, na području općine Tuzla, registrovan je jedan slučaj oboljevanja domaće životinje (svinja), od zarazne bolesti trihinelozu.

Od nadležnog Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, KUCZ nije dobila tražene podatke o broju vakcinisane sitne stoke protiv bruceloze, na području TK, u 2010. godini.

6. Asanacija terena

Izvršeno je neškodljivo uklanjanje leševa zaraženih životinja (ukupno 115 ovaca, 37 koza i 11 krava i jedan konj), na lokacijama za stočna groblja i na drugim lokacijama (privatno zemljište vlasnika zaraženih životinja), uz primjenu svih propisanih zakonskih mjera dezinfekcije i drugih zaštitnih mjera, u slijedećim općinama:

Banovići – 4 krave, Doboj - Istok – jedna krava, Gradačac – 2 krave, Kalesija – 77 ovaca, 35 koza i jedna krava, Lukavac – jedna krava, Sapna – jedna krava, Tuzla – jedan konj i Živinice – 38 ovaca, dvije koze i jedna krava.

Stočna groblja

Stalna lokacije za stočno groblje, za ukopavanje leševa eutaniziranih životinja, određena je samo u općinama: Kalesija i Sapna (data suglasnost Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva TK). U općinama: Gračanica, Lukavac, Tuzla i Kladanj određene su privremene lokacije za stočna groblja (nije data suglasnost nadležnog kantonalnog ministarstva).

U ostalom općinama nije određena lokacija za stočno groblje, a leševi životinja se ukopavaju na privatnim parcelama vlasnika životinja, uz prethodnu saglasnost nadležnih organa.

Higijeničarske službe

Higijeničarske službe, zadužene za poslove ukopavanja leševa zaraženih životinja, formirane su u slijedećim općinama: Sapna (slabo opremljena), Gra-

dačac i Srebrenik (u sastavu Komunalnog preduzeća), Čelić (u sastavu Doma zdravlja), Kalesija i Teočak (u okviru Veterinarskih stanica).

U ostalim općinama nisu formirane higijeničarske službe.

Karantini

U općinama ne postoje karantini za zaražene životinje, nego se zaražene životinje nalaze u posjedu kod vlasnika životinja.

7. Zaštita okoliša

Klizišta

Klizišta su aktivirana u svih 13 općinama TK: Banovići, Čelić, Doboj-Istok, Gračanica, Gradačac, Kalesija, Kladanj, Lukavac, Sapna, Srebrenik, Teočak, Tuzla i Živinice.

Aktivirano je ukupno 1.537 klizišta (1.472 nova i 65 starih klizišta) i 140 odrona zemljišta.

Na prijedlog OŠCZ načelnik općine Srebrenik donio je Odluku o proglašenju stanja prirodne nesreće usljed klizanja tla na dijelu općine (MZ Sladna, naselje Ahmići) koje je trajalo od 08.01.-12.01.2010. godine. Za sanaciju klizišta KŠCZ donio Odluku o dodjeli jednokratne novčane pomoći općini Srebrenik, iz sredstava posebne naknade za zaštitu i spašavanje, u iznosu od 15.000,00 KM, a Vlada TK, na prijedlog KŠCZ, dodjelila je za navedene namjene iz budžeta TK, također, 15.000,00 KM.

Dana 05.12.2010. godine, između 04⁰⁰ i 5⁰⁰ sati, aktivirano je klizište u ulici Rame Meškovića, kod br.93, MZ Mosnik, općina Tuzla, kom prilikom jedan stambeni objekat (privatna kuća) u potpunosti zatopan odronom zemlje. U srušenoj kući su smrtno stradale 3 osobe: Zilka Salkić, Safija Salkić i Nermin Salkiću, dok je vlasnik kuće Čamil Salikić, zadobio tjelesne ozljede ali se nalazi van životne opasnosti.

Beživotna tijela Safije i Nermina Salkića spasio su izvukli ispod ruševina, istog dana, u periodu između 15⁰⁰ i 15⁰⁰ sati.

U akcijama spašavanja učestvovali su: Četa za spašavanje rudnika "Kreka", firme "Cestotehnik" i "Vodovod i kanalizacija" sa mehanizacijom, PVB Tuzla, vozila Hitne pomoći kao i strukture civilne zaštite općine Tuzla.

Na vanrednim sjednicama Općinskog štaba civilne zaštite (OŠCZ) Tuzla, koje su održane 05. i 06.12.2010. godine, donesene su najvažnije Odluke i Naredbe u vezi sa navedenom prirodnom nesrećom, a u narednim danima, do 17.12.2010. godine, OŠCZ je bio u stalnom zasjedanju.

Istog dana iz kuća koje nisu bile bezbjedne za stanovanje evakuisano je 14 porodica.

Izvještaj o radu

Prema izvještaju Općinske komisije za procjenu šteta preliminarna šteta od djelovanja klizišta, na navedenoj lokaciji iznosi 1.050.000,00 KM.

Dana 07.12.2010. godine, direktori FUCZ i KUCZ kao i članovi Federalne komisije za procjenu šteta, posjetili su OŠCZ i općinskog načelnika i na terenu se upoznali za razmjerama posljedica djelovanja aktiviranog klizišta.

Na prijedlog OŠCZ Tuzla, općinski načelnik je, 05.12.2010. godine, u 14 sati, donio Odluku o proglašenju stanja prirodne nesreće usljed klizanja tla, na području MZ Mosnik, ulica Rame Meškovića, a dana 17.12.2010. godine u 12 sati, općinski načelnik je, na prijedlog OŠCZ, donio Odluku o proglašenju prestanka stanja prirodne nesreće usljed klizanja tla, na navedenom području.

Oštećeni objekti: 181 stambeni objekat (17 kuća potpuno uništeno), 2 magistralna puta (M-18 i M-4), 124 lokalna puta, 3 industrijska objekta, 78 infrastrukturnih objekata, 216 pomoćnih objekata, 23 parcele poljoprivrednog zemljišta, 16 vjerskih objekata, 4 regionalna puta (R-458, R-460, R-469, R-471), 7 lokalnih vodovoda, 12 mezarja i 3 voćnjaka.

Ugroženi objekti: 311 stambenih objekata, 2 magistralna puta (M-18 i M-19), 4 regionalna puta (R-458, R-460, R-469, R-471), 102 lokalna puta, 279 pomoćnih objekata, 6 privrednih objekata, 33 parcele poljoprivrednog zemljišta, 25 vjerskih objekata, 114

infrastrukturnih objekata, 2 lokalna vodovoda i 11 mezarja.

Sanirano je 119 klizišta, u općinama: Banovići-14, Čelić-3, Doboj Istok-14, Gračanica-11, Gradačac-7, Kalesija-18, Kladanj-12, Lukavac-3, Srebrenik-9, Teočak-4, Tuzla-17 i Živinice-7.

Na sjednici KŠCZ koja je održana 08.12.2010. godine donesena je odluka i općini Tuzla upućena jednokratna novčana pomoć u iznosu od 15.000,00 KM a na sjednici Vlade TK koja je održana 17.12.2010. godine donesena je odluka o odobravanju sredstava pomoći sa budžetske pozicije "Tekuće rezerve" općini Tuzla u iznosu od 10.000,00 KM.

Za saniranje posljedica navedenog klizišta od strane direktora FUCZ donesena je odluka i upućena pomoć općini Tuzla u iznosu od 20.000,00 KM a od strane Vlade Federacije BiH odluka o dodjeli pomoći općini Tuzla u iznosu od 200.000,00 KM iz Tekuće rezerve Vlade Federacije.

Poplave

Januarske poplave

Obilne, višednevne kišne padavine izazvale su porast nivoa svih vodotoka, na području TK.

Izljevanje rijeka i potoka izazvalo je poplave, na području općina: Čelić, Doboj Istok, Gračanica, Kalesija, Lulavac, Sapna, Srebrenik, Teočak i Živinice.

Izvještaj o radu

U dane 02., 03. i 04. 01. 2010. god. rijeka Spreča i lokalni potoci poplavili su velike površine poljoprivrednog i drugog zemljišta, na području općina: Živinice - 70 ha (MZ: Suha, Šerići i Ciljuge), Gračanica-140 ha (MZ D.Orahovica) i Doboj Istok-200 ha, a rijeka Tinja je poplavila 50 ha poljoprivrednog i drugog zemljišta, u općini Srebrenik (MZ Špionica)

U MZ Orahovica, pod vodom je kraće vrijeme bilo 50 kuća. Na nekoliko lokacija, kraće vrijeme je, pod vodom bio i magistralni put M-4, a u općini Doboj Istok bile su poplavljene 23 kuće (izlijevanje lokalnih potoka).

Vodostaj na HA Modrac, dana 03. 01. 2010. godine, bio je 199,86 m.n.m., a isticanje kroz temeljne otvore na brani-76 m³/s, a dana 15.01.2009. godine, vodostaj HA je iznosio 199,53 m.n.m., a isticanje kroz temeljne otvore-16,2 m³/s.

Na dan 13.01.2010. godine, voda se povukla sa svih poplavljenih područja.

Majske poplave

Usljed obilnih kišnih padavina, u više općina TK, u periodu od 17. 05. 2010. do 20. 05. 2010. godine, došlo je do izlijevanja rijeka: Spreče, Jale i Tinje i lokalnih potoka na više lokacija. Također, došlo je i do porasta nivoa HA Modrac, što je imalo za posljedicu nužno ispuštanje maksimalnih količina vode (76.8 m³/s) kroz sve temeljne otvore na brani HA Modrac (u dane 20. i 21. 05. 2010. godine), što je dodatno pogoršalo stanje na poplavljenom području, izlivanjem rijeke Spreče iz korita, nizvodno od HA Modrac,

na području općina Gračanica, Lukavac i Doboj Istok.

Stanje u općinama

Doboj Istok: Poplavljeno oko 100 hektara poljoprivrednog zemljišta i 20 stambenih objekata.

Gračanica: Poplavljeno oko 80 hektara poljoprivrednog zemljišta.

Kalesija: Poplavljeno oko 15 ha zemljišta na lokaciji Čanići-Hambarine, ispod brda Vis. Lokalni put za Gojčin, Jelovo Brdo, Zelinu i Vukovinubio kraće vrijeme u prekidu za sva motorna vozila. Rijeka Gribaja se, u Tojšićima, izlila iz korita i poplavila pijacu i skladište drvene građe.

Živinice: Poplavljeno oko 20 ha poljoprivrednog zemljišta u naselju Suha, a na lokalitetu kod Dubravskog mosta bilo je ugroženo nekoliko objekata.

Dana 26. 05. 2010. godine, voda se povukla sa svih poplavljenih područja.

Dana 31. 05. 2010. godine, na području općine Živinice, jaka kiša je prouzrokovala izlivanje lokalnog potoka i plavljenje prilazima prema 10-15 stambenih objekata.

Kretanje vodostaja i isticanja vode na HA "Modrac"

-18.05. u 07⁰⁰: vodostaj - 199,34 m.n.m., u 12⁰⁰ - 200,19 m.n.m., u 18⁰⁰ - 200,26 m.n.m., a maksimalno isticanje iz HA: 95 m³/s.

-31.05. u 07⁰⁰ : vodostaj - 199,55 m.n.m., a ukupno isticanje iz HA: 26,0 m³/s.

Junske poplave

Obilne višednevne kišne padavine, u periodu

Izvještaj o radu

od 31.05. do 22.06.2010. godine, na području svih općina TK, izazvale su nagli porast vodostaja u svim vodotocima, kao i HA Modrac.

U gotovo svim općinama došlo je, istovremeno, do izljevanja manjih-bujičnih i većih vodotoka (Spreča, Oskova, Gostelje, Turija, Jala, Šibošnica, Tinja, Drinjača i Drijenča, što je izazvalo, u vrlo kratkom vremenskom periodu, poplave katastrofalnih razmjera.

Poplave katastrofalnih razmjera registrovane su u općinama: Čelić, Kalesija, Živinice, Doboj- Istok, Gračanica, Lukavac, Gradačac i Srebrenik, nešto manjih poplava u općinama: Tuzla, Kladanj i Banovići, a samo u općinama: Sapna i Teočak nisu registrovane poplave.

Istovremeno, a naročito nakon relativnog smirivanja stanja sa poplavama, aktivirana su brojna klizišta na području svih 13 općina TK.

U trajanju od nekoliko dana, u prekidu je bio saobraćaj, zbog poplava, na 18 magistralnih, regionalnih i važnijih lokalnih puteva.

Kretanje vodostaja i isticanja vode na HA "Modrac"

-31.05. u 07⁰⁰ : vodostaj- 199,55 m.n.m., a ukupno isticanje- 26,0 m³/s.

- 03.06. u 07⁰⁰ : vodostaj- 201,14 m.n.m., a ukupno isticanje- 244,6 m³/s.

- 14.06. u 06⁰⁰ : vodostaj- 199,47 m.n.m., a ukupno isticanje- 16,2 m³/s.

- 24.06. u 07⁰⁰ : vodostaj-200,81 m.n.m., a ukupno isticanje- 177,10 m³/s. - -

- 25.06. u 07⁰⁰ : vodostaj- 200,69 m.n.m., a ukupno isticanje- 169,70 m³/s.

- 30.06. u 07⁰⁰ : vodostaj-199,88 m.n.m., a ukupno isticanje - 75,90 m³/s.

Na prijedlog KŠCZ, a na osnovu Odluke Vlade TK, stanje prirodne nesreće, zbog poplava i klizanja tla, na području TK, trajalo je od 03.06. do 15.06.2010. godine i od 23.06. do 08.07.2010. godine.

Poduzete aktivnosti, na području TK, za vrijeme trajanja stanja prirodne nesreće usljed poplava i klizanja tla:

Predstavnici KUCZ su izvršili, dana 01.06.2010. godine, obilazak terena na području zahvaćenom poplavama u općina Lukavac, Gračanica, Doboj Istok, Srebrenik, Živinice, Kalesija i Tuzla.

U periodu od 01.06. do 30.06.2010. godine, održano je 13 vanrednih i jedna redovna sjednica KŠCZ (u radu 5. vanredne sjednice KŠCZ učestvovali i komandanti i načelnici Općinskih štabova civilne zaštite).

Na sjednicama je razmatrana aktuelna situacija na terenu i u skladu sa tim KŠCZ je donio: 13 Naredbi, 7 Odluka, dvije Preporuke i usvojio 37 Zaključaka, u cilju preduzimanja preventivnih i operativnih mjera, na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od opasnosti izazvanih djelovanjem poplava i klizanja tla.

Naredbe KŠCZ su izdate slijedećim subjektima:

Kantonalnim ministarstvima:

Zdravstva, Poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Prostornog uređenja i zaštite okoliša i Trgovine, turizma i saobraćaja.

Izvještaj o radu

Kantonalnoj upravi za Inspeksijske poslove, Direkciji robnih rezervi, Tuzla, Zavodu za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona, Javnom preduzeću za vodoprivrednu djelatnost d.d. „Spreča“, Crvenom krstu/križu Tuzlanskog kantona, Općinskim štabovima civilne zaštite, načelnicima općina Tuzlanskog kantona i Kantonalnoj komisiji za procjenu šteta.

Naredbama je naloženo navedenim subjektima da, u skladu sa svojim nadležnostima i u okviru svog zakonski određenog djelokruga rada, poduzmu odgovarajuće preventivne i operativne mjere i aktivnosti na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, kao posljedica djelovanja poplava i klizanja tla, i u vezi sa tim da KŠCZ dostave odgovarajuće informacije, sa prijedlogom mjera za prevazilaženje nastalog stanja i uočenih problema.

Važnije Naredbe, Odluke i Zaključci KŠCZ:

- Na 1. vanrednoj sjednici, održanoj 02.06.2010. godine, KŠCZ donio je Zaključak kojim je predložio Vladi TK, da donese Odluku o proglašenju stanja prirodne nesreće, usljed poplava i klizanja tla, na području Tuzlanskog kantona, što je Vlada TK, na vanrednoj sjednici, održanoj istog dana, prihvatila i donijela predloženu Odluku.

- Na 2. vanrednoj sjednici KŠCZ, je preporučio Vladi TK, da zatraži od FUCZ, da u skladu sa članom V, stav 3. Odluke o uslovima i načinu korištenja sredstava posebne naknade za zaštitu i spašavanje, odobri sredstva za isplatu akontacije za pomoć u hitnim situacijama, slijedećim općinama: Čelić, Doboju Istok, Gračanica, Gradačac, Kalesija, Lukavac, Sapna, Srebrenik, Tuzla i Živinice.

- Na 9. vanrednoj sjednici, održanoj 15.06.2010. godine, KŠCZ je donio Zaključak, kojim je predloženo Vladi TK, da donese Odluku o prestanku stanja prirodne nesreće od poplava i klizanja tla, što je Vlada, istog dana, na vanrednoj sjednici i prihvatila i donijela predloženu Odluku.

- Na 10. vanrednoj sjednici održanoj 22.06.2010. godine KŠCZ, je donio Zaključak kojim je predloženo Vladi TK da (nakon ponovnog pogoršanja stanja u većini općina TK), donese Odluku o proglašenju stanja prirodne nesreće, usljed poplava i klizanja tla, na području TK, što je Vlada, na vanrednoj sjednici, održanoj 23.06.2010. godine, prihvatila i donijela predloženu Odluku.

- Na 13. vanrednoj sjednici KŠCZ (29.06.2010. godine), donesen je Zaključak da se KŠCZ Tuzla, obrati KŠCZ Sarajevo, sa molbom za odobravanje jednokratne novčane pomoći, iz sredstava posebne naknade za zaštitu i spašavanje, u iznosu od 1.000.000,00 KM, za saniranje šteta od poplava i klizanja tla na području TK, imajući u vidu da je prema preliminarnoj procjeni Kantonalne komisije za procjenu šteta, ukupna šteta na području TK, izazvana poplavama i klizanjem tla, preko 20.000.000,00 KM, što prevazilazi finansijske mogućnosti općina i TK.

- Na istoj sjednici KŠCZ je donio Naredbu kojom je zaduženo Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja TK, da predloži trajno rješenje za odvijanje saobraćaja i kretanja pješaka preko rijeke Šibošnice, naselje Brnjik (regionalni put R-459), općina Čelić, zbog zabrane odvijanja saobraćaja i kretanja pješaka na oštećenom mostu.

- Na sjednici KŠCZ, održanoj 22.06.2010. godine, donesen je Zaključak kojim KŠCZ traži od Vijeća ministara BiH, da u skladu sa članom 7. Okvirnog zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, od prirodnih i dugih nesreća u BiH, zatraži međunarodnu pomoć za općine: Čelić, Doboju Istok, Gračanica, Gradačac, Kalesija, Kladanj, Lukavac, Sapna, Srebrenik, Teočak, Tuzla i Živinice, na području kojih su pričinjene velike materijalne štete, izazvane poplavama i klizanjem tla. Navedene općine vlastitim sredstvima ne mogu sanirati nastale štete.

Odluke KŠCZ odnosile su se na slijedeće:

-Dodjela jednokratne novčane pomoći za hitne

Izvještaj o radu

intervencije, iz sredstava koja pripadaju Kantonu, po osnovi člana 180. Zakona, **u ukupnom iznosu od 100.000 KM**, i to općinama: Doboj Istok (10.000,00 KM), Gračanica (10.000,00 KM), Kalesija (10.000,00 KM), Lukavac (10.000,00 KM), Srebrenik (20.000,00 KM) Tuzla (20.000,00 KM) i Živinice (20.000,00 KM).

-Dodjela jednokratne novčane pomoći za hitne intervencije, iz sredstava koja pripadaju Kantonu, po osnovi člana 180. Zakona **u ukupnom iznosu od 17.000 KM**, i to općinama: Čelić (5.000 KM), Gradačac (7.000 KM) i Sapna (5.000 KM).

-Dodjela pomoći u dizel gorivu iz zaliha robnih rezervi TK općinama: Banovići (200 l + 200 l), Čelić (200 l + 400 l), Doboj Istok (300 l + 400 l), Gračanica (500 l + 400 l), Gradačac (300 l + 400 l), Kalesija (500 l + 200 l), Kladanj (200 l + 400 l), Lukavac (300 l + 200 l), Sapna (200 l + 200 l), Srebrenik (300 l + 400 l), Teočak (200 l + 200 l), Tuzla (1.000 l + 200 l) i Živinice (500 l + 400 l). **Ukupno: 8.700 litara.**

-Izdvajanje namirnica iz robnih rezervi Tuzlanskog kantona: ulje (500 litara), šećer (100 kg), so (50 kg) i Do-Do začini (50 kg), za zbrinjavanje evakuisanih građana smještenih u kolektivni centar.

-Odobranje jednokratne novčane pomoći za hitne slučajeve, u iznosu od 10.000,00 KM, za sufinansiranje rušenja objekata u naselju Mihatovići, koji se nalaze na klizištu i utiču na ugrožavanje preostalih objekata u zoni klizišta.

-Odobranje jednokratne novčane pomoći za nabavku higijenskih sredstava **u ukupnom iznosu od 9.550,00 KM** (50,00 KM po evakuisanoj obitelji), i to po općinama: Banovići (300 KM – za 6 obitelji), Čelić (1.700 KM – za 34 obitelji), Doboj Istok (300 KM – za 6 obitelji), Gračanica (550 KM – za 11 obitelji), Grada-

čac (2.050 KM – za 41 obitelj), Kalesija (200 KM – za 4 obitelji), Kladanj (900 KM – za 18 obitelji), Lukavac (850 KM – za 17 obitelji), Sapna (100 KM – za 2 obitelji), Srebrenik (1.950 KM – za 39 obitelji) i Tuzla (650 KM – za 13 obitelji).

-Dodjela jednokratne novčane pomoći, za hitne intervencije iz sredstava koja pripadaju Kantonu po osnovu člana 180. Zakona, općini Kladanj, u iznosu od 10.000,00 KM.

Preporuke KŠCZ su upućene: Vladi Tuzlanskog kantona, općinskim načelnicima i Općinskim štabovima civilne zaštite.

Izdvojena finansijska sredstva za preduzimanje interventnih mjera zaštite i spašavanja za vrijeme trajanja stanja prirodne nesreće, usljed poplava i klizanja tla :

Općinska sredstva:

Iz sredstava posebne naknade za zaštitu i spašavanje izdvojeno ukupno 450.402,10 KM (Čelić-5.000,00 KM, Doboj Istok-10.400,00 KM, Gračanica-29.342,93 KM, Gradačac-32.000,00 KM, Kalesija-21.200,00 KM, Kladanj-12.559,00 KM, Lukavac-40.600,00 KM, Srebrenik-29.300,17 KM, Tuzla-195.000,00 KM i Živinice-75.000,00 KM).

Iz redovnih budžetskih sredstava, općine su izdvojile ukupno 763.000,00 KM (Čelić-5.000,00 KM, Doboj Istok-100.000,00 KM, Gračanica-40.000,00 KM, Gradačac-63.000,00 KM, Kalesija-10.000,00 KM, Kladanj-80.000,00 KM, Lukavac-50.000,00 KM, Srebrenik-130.000,00 KM, Tuzla-220.000,00 KM i Živinice-65.000,00 KM).

Ukupno 1.213.402,10 KM.

Sredstva TK:

Iz sredstava posebne naknade za zaštitu i

Izvještaj o radu

spašavanje, koja pripadaju TK, izdvojeno je ukupno 146.550,00 KM i dodjeljeno općinama : Banovići-300,00 KM, Čelić-6.700,00 KM, Doboj Istok-10.300,00 KM, Gračanica-10.550,00 KM, Gradačac-9.050,00 KM, Kalesija-10.200,00 KM, Kladanj-10.900,00 KM, Lukavac-10.850,00 KM, Sapna-5.100,00 KM, Srebrenik-21.950,00 KM, Tuzla-30.650,00 KM i Živinice-20.000,00 KM.

Iz sredstava robnih rezervi TK, izdvojeno je raznih roba ukupne vrijednosti 30.385,00 KM i dodjeljeno općinama: Banovići-1.120,00 KM, Čelić-3.988,00 KM, Doboj Istok-1.613,00 KM, Gračanica-2.353,00 KM, Gradačac-4.763,00 KM, Kalesija-1.433,00 KM, Kladanj-2.548,00 KM, Lukavac-2.313,00 KM, Sapna-818,00 KM, Srebrenik-4.583,00 KM, Teočak-580,00 KM, Tuzla-2.968,00 KM i Živinice-1.305,00 KM.

Ukupno sredstva TK: 176.935,00 KM.

Sredstva Federacije BiH:

Iz sredstava posebne naknade, kojima raspolaže FGŠCZ, izdvojeno je ukupno 390.000,00 KM i dodjeljeno općinama: Čelić-25.000,00 KM Doboj Istok-30.000,00 KM, Gračanica-45.000,00 KM, Gradačac-50.000,00 KM, Kalesija-20.000,00 KM, Lukavac-50.000,00 KM, Sapna-20.000,00 KM, Srebrenik-40.000,00 KM, Tuzla-65.000,00 KM i Živinice-45.000,00 KM.

Na osnovu Zahtjeva za pomoć koji je uputila Vlada TK Vladi Federacije BiH, na sjednici Vlade Federacije BiH koja je održana 14.12.2010.godine donešena je Odluka o odobravanju izdvajanja sredstava iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za dodjelu jednokratne novčane pomoći za saniranje šteta općinama Tuzlanskog, Zeničko-Dobojskog i Posavskog

kantona, broj:V broj 955/10 kojom se općinama Tuzlanskog kantona dodjeljuje pomoć u iznosu od 800.000,00 KM.(Izmjenom navedene Odluke broj V broj 4/11, realizacija je prenešena u novu budžetsku 2011.godinu.)

Pomoć je dodijeljena općinama: Čelić-80.000,00 KM Doboj Istok-80.000,00 KM, Gračanica-85.000,00 KM, Gradačac-100.000,00 KM, Kalesija-60.000,00 KM, Lukavac-70.000,00 KM, Sapna-55.000,00 KM, Srebrenik-80.000,00 KM, Tuzla-120.000,00 KM i Živinice-70.000,00 KM.

Ukupno sredstva Federacije:1.190.000,00 KM.

Sveukupno izdvojena sredstva (posebna naknada za zaštitu i spašavanje: općine, TK i Federacija BiH) i budžetska sredstva općina i TK (robne rezerve) iznose: 2.580.337,10 KM.

Dana 30.06.2010. godine, predstavnici KUCZ obišli su, poplavama i klizištima, ugrožena područja u općinama: Čelić, Gračanica, Srebrenik i Živinice.

U općini Čelić, izvršen je obilazak ugroženog mosta na rijeci Šibošnici (zatvoren za saobraćaj i kretanje pješaka), naselje Brnjik, sa predstavnikom Direkcije cesta Tuzla, načelnikom općine, i predstavnicima nadležnih općinskih službi za upravu. Direkcija cesta Tuzla sačinit će privremeno rješenje za bezbjedno odvijanje saobraćaja i kretanja građana preko rijeke Šibošnice.

Crveni križ/krst TK (CK TK) distribuirao je, građanima ugroženim od popalava i aktiviranih klizišta, određene količine roba, putem crvenog križa općina, i to u općinama:

Čelić: Robe iz rezervi CK Federacije BiH: 7 pa-

Izvještaj o radu

keta hrane i 7 higijenskih paketa i robe CK Švajcarske: 75 paketa hrane i higijenskih paketa.

Doboj-Istok: Robe iz rezervi CK Federacije BiH: 7 paketa hrane i 7 higijenskih paketa i robe CK Švajcarske: 75 paketa hrane i higijenskih paketa.

Gračanica: Robe iz rezervi CK TK: 10 paketa hrane, 10 higijenskih paketa, 15 kanistera i 40 ćebadi), robe iz rezervi CK Federacije BiH: 9 paketa hrane i 9 higijenskih paketa i robe CK Švajcarske: 150 paketa hrane i higijenskih paketa.

Gradačac: Robe iz rezervi CK TK: 8 paketa hrane, 8 higijenskih paketa, 31 kanister i 30 ćebadi i robe iz CK Federacije BiH: 9 paketa hrane i 9 higijenskih paketa.

Kalesija: Robe iz rezervi CK TK: 6 paketa hrane, 6 higijenskih paketa, 24 kanistera i 20 ćebadi.

Kladanj: Robe iz rezervi CK Federacije BiH: 4 paketa hrane i 4 higijenska paketa.

Srebrenik: Robe iz rezervi CK TK: 30 ćebadi, robe iz rezervi CK Federacije BiH: po 10 paketa hrane i higijenskih paketa i 150 paketa hrane i higijenskih paketa iz CK Švajcarske.

Tuzla: po 20 paketa hrane i higijenskih paketa iz CK TK i 100 paketa hrane i higijenskih paketa iz CK Švajcarske.

Živinice: Robe iz rezervi CK TK: po 6 paketa hrane i higijenskih paketa, 15 kanistera i 60 ćebadi, po 4 paketa hrane i higijenskih paketa iz CK Federacije BiH i 100 paketa hrane i higijenskih paketa iz CK Švajcarske.

Ukupno distribuirano raznih roba: Iz robnih rezervi CK TK (50 paketa hrane, 50 higijenskih paketa, 85 kanistera i 150 ćebadi), iz robnih rezervi CK Federacije BiH (po 150 paketa hrane i higijenskih paketa) i iz robnih rezervi CK Švajcarske (650 paketa hrane i higijenskih paketa).

Julske poplave

Kao posljedica izuzetno obilnih kišnih padavina, dana 18.07.2010. godine, (u Lukavcu: 47 l/m², za nekoliko sati.) nabujali potoci i male rijeke izlile su se iz svojih korita, tako da je vodena bujica prouzročila velike materijalne štete na području općina: Lukavac, Kalesija, Banovići, Tuzla i Živinice.

Stanje po općinama:

Lukavac: U naselju Dublje-prilaz za jezero Bukvik, bujica je odnijela dio lokalnog puta, te je oko 30 motornih vozila bilo kraće vrijeme blokirano. U naselju Orahovica bilo je poplavljeno je 80 stambenih i pomoćnih objekata, a prouzročena je velika materijalna šteta na poljoprivrednim usjevima. U naselju G. Poljice riječice: Medenica i Ugar, poplavile su oko 30 kuća.

Banovići: U 4 MZ (Grivice, Grad III, Treštenica i Pribitkovići), poplavljeno je: 11 stambenih objekata, 4 pomoćna i jedan poslovni objekat, 2 platenika i jedno postrojenje seoskog vodovoda. Načelnik općine donio Odluku o proglašenju stanja prirodne nepogode (21.07.2010. god.) usljed poplava i klizišta, na području općine Banovići.

Kalesija: U MZ D. Rainci, naselje Sakići, Međaška rijeka se izlila i poplavila: 3 stambena objekta, jedan lokalni bunar i putnu komunikaciju prema naselju Sakići.

Tuzla: Poplavljeno 30 stambenih objekata, u MZ: Kiseljak i Breze. U MZ Kiseljak evakuisano je 5 porodica.

Živinice: U MZ Rudar, poplavljeno dvorište jednog stambenog objekta.

Na 14. vanrednoj sjednici KŠCZ, održanoj 06.07.2010. godine, donešen je Zaključak kojim je predloženo Vladi TK, da donese Odluku o prestanku stanja prirodne nesreće usljed poplava i klizanja tla, na području TK, što je Vlada učinila na sjednici održanoj 08.07.2010. godine.

Pričinjene štete od poplava i klizanja tla, u junu i julu 2010. godine

Prema zbirnom Izvještaju Kantonalne komisije za procjenu šteta, urađenom na osnovu zvaničnih Izvještaja Općinskih komisija za procjenu šteta, ukupne direktne štete, na području 11 općina, procijenjene su u iznosu od 34.246.165,63 KM.

Pregled šteta po općinama

Čelić 593.385,92 KM; **Doboj Istok** 4.572.285,60 KM; **Gračanica** 5.559.328,00 KM; **Gradačac** 3.564.909,00 KM; **Kalesija** 2.611.000,00 KM; **Kladanj** 230.639,00 KM; **Lukavac** 3.996.368,21 KM; **Sapna** 265.080,00 KM; **Srebrenik** 1.696.055,00 KM; **Tuzla** 9.031.450,00 KM; **Živinice** 2.125.664,90 KM;

Pričinjene štete po vrstama materijalnih i drugih dobara

Zemljište: 7.486.689,70 KM; **Građevinski objekti** 16.389.226,92 KM; **Oprema** 432.108,00 KM; **Dugogodišnji zasadi** 992.670,00 KM; **Životinje, perad akvakultura** 50.970,00 KM; **Obrtna sredstva** 4.105.081,01 KM; **Kulturna dobra** 3.313.000,00 KM; **Dobra u domaćinstvu** 884.420,00 KM; **Ostala materijalna dobra** 592.000,00 KM; **Ukupno: 34.246.165,63 KM.**

Decembarske poplave

Obilne kišne padavine, u dane 01. i 02.12.2010. godine, na području TK, izazvale nagli porast vodostaja rijeke Spreče, kao i HA Modrac.

Izvještaj o radu

Poplave su registrovane u općinama: Živinice, Doboj Istok, Gračanica, gdje je došlo do izljevanja rijeke Spreče i plavljena priobalnog poljoprivrednog zemljišta.

Dana 02.12.2010. godine, rijeka Spreča poplavlila oko 70 ha poljoprivrednog zemljišta (Živinice-50 ha i Gračanica-20 ha).

Visina vodostaja rijeke Spreče, istog dana, u 13^{oo} sati, na mjernom mjestu Karanovac iznosio je 294 cm.

Rijeka Spreča je maksimalno poplavlila oko 150 ha poljoprivrednog zemljišta, dana 05.12.2010. godine (Živinice-50 ha, Gračanica-50 ha i Doboj Istok-50 ha).

U općini Doboj-Istok (04.12.2010. godine), površinske i oborinske vode uzrokovale plavljenje 2 stambena objekta i više pomoćnih objekata.

Voda se povukla sa poplavljenih područja sa danom 10.12.2010. godine.

Zagađenje vazduha, vode i tla Vazduh

Nisu registrovani slučajevi zagađivanja vazduha štetnim polutantima iznad maksimalno dozvoljenih koncentracija, predviđenih odgovarajućim Pravilnikom o kvalitetu vazduha.

Voda

Nisu registrovani slučajevi zagađivanja vodotoka i vodenih akumulacija štetnim i zagađujućim materijama, što bi imalo za posljedicu degradaciju ili uništavanje biljnog i životinjskog svijeta u vodotocima i vodenim akumulacijama.

Tlo

Na području svih 13 općina TK, prisutan je veliki broj "divljih" deponija komunalnog otpada i svih

Općina	Evakuisano osoba	Maksimalna poplavljena površina (ha)	Poplavljeno stambenih objekata	Poplavljeno pomoćnih objekata	Poplavljeno industrijskih objekata	Broj klizišta	Oštećeni mostovi	Odnešeni mostovi	Oštećena putna komunikacija	Oštećeni stambeni objekti od klizišta
Banovići	24		5	5		29			1	
Čelić	189	200	102	102		21				
Doboj Ist	11	330	130	130		89		1	1	33
Gračan.	31	230	206	206	8	178	5		34	9
Gradačac	278	160	55	98	1	169		1	5	1
Kalesija	16	460	15	15	1	147	1	2	1	
Kladanj	70					7	2	3	1	
Lukavac	74	700	20	20		20				
Sapna	7					47			2	1
Srebrenik	130	800	211	740	6	176	8	5	30	89
Teočak			1	1		34			3	
Tuzla	67		20	20		269	1		8	2
Živinice		400	120	120		15		1	2	
UKUPNO	897	3.280	885	1.457	16	1.201	17	13	88	135

Tabela broj 8: Pregled posljedica djelovanja poplava i klizišta, u periodu 02.06.-07.07.2010. godine

Izvještaj o radu

drugih vrsta otpadnog materijala, koje predstavljaju veliki izvor zagađivanja vazduha, vodotoka, podzemnih voda i zemljišta.

Ne postoje zvanični podaci o načinu deponovanja industrijskog i drugog tehnološkog otpada.

Nisu registrovani slučajevi zagađivanja tla štetnim i opasnim materijama, koji bi predstavljali izrazito veliku opasnost za ugrožavanje zdravlja ljudi, te biljnog i životinskog svijeta.

Olujno nevrijeme

Dana 06. 07. 2010. godine, u općini Gradačac, olujni vjetar i jaka kiša, prouzrokovali su oštećenja krovova (podizanje crijepa), na nekoliko stambenih objekata i čupanje stabala u središtu grada, pri čemu je pričinjena veća materijalna šteta. Velike količine kišnih padavina u kratkom vremenu, prouzrokovale su zastoje u saobraćaju u užem gradskom području.

Dana 24.07.2010. godine, područje Tuzlanskog kantona, ponovo je zahvatilo olujno nevrijeme, praćeno obilnim kišnim padavinama i grmljavinom. Lokalni potoci poplavili su stambene i pomoćne objekte na području općina: Banovići, Kalesija, Tuzla i Živinice.

Posljedice u općinama:

Banovići: U naseljima: Grivice, Omazići, Pribitkovići i Banović selo, lokalni potoci poplavili su 26 stambenih objekata, 24 pomoćna objekta i 4 poslovna prostora. U MZ Podgorje, jak olujni vjetar oštio je 4 stambena objekta. U Banović selu vjetar oborio drvo na lokalnu putnu komunikaciju.

Kalesija: U MZ Miljanovci, lokalni potok poplavio je magistralni put Zvornik-Kalesija, usljed čega je došlo do zastoja u odvijanja saobraćaja.

Tuzla: U MZ Pasi, lokalni potok poplavio je 3 pomoćna objekta.

Živinice: U naseljima: Suha, Šerići, Oskova, Centar i Đurđevik, lokalni potoci poplavili 15 stambenih objekata. U MZ Suha, Suški potok se izlio te je kraće vrijeme bio prekinut saobraćaj na regionalnim putu Suha-Šerići.

Sniježne padavine

Dana 27.01.2010. godine, na čitavom području TK, registrovane su obimnije sniježne padavine, kao i veoma niske temperature vazduha, koje su umanjile djelovanje posipnog materijala na cestama, usljed čega je bilo otežano odvijanje saobraćaja na putevima.

Svi regionalni i magistralni putevi, na području TK, bili su prohodni. U općini Gračanica, sniježne padavine su uzrokovale manje probleme u odvijanju saobraćaja, tako da sa saobraćaj za MZ Lukavica odvijao preko Doboja, a za MZ Prijeko Brdo, Trnovci,

Džakule i Buk, saobraćaj se odvijao preko Biberovog polja.

Saobraćaj na lokalnim putevima, u visinskim dijelovima općina, odvojao se uz veće probleme, a na nekim dionicama ovih puteva, saobraćaj je, u kraćem vremenskom periodu, bio u prekidu.

Zimsko održavanje puteva

U svim općinama TK izvršene su, u toku novembra 2010. godine, odgovarajuće pripreme za zimsko održavanje gradskih ulica, lokalnih kategorisanih i drugih nekategorisanih puteva, u nadležnosti općina. U većini općina potpisani su ugovori sa firmama koje će obavljati ove poslove u zimskom periodu. Obezbjedena je odgovarajuća mehanizacija, posipni materijal i pogonsko gorivo.

OSCZ su izvršile neophodne pripreme za angažiranje ljudstva i MTS, u vlasništvu građana, posebno u seoskim MZ, u slučaju većih snježnih padavina, kada redovno angažirane snage ne bi mogle obezbijediti prohodnost puteva.

Federalna direkcija cesta, Sarajevo i Direkcija cesta Tuzla, obavili su sve neophodne pripreme za održavanje magistralnih i regionalnih puteva, na području TK i potpisali ugovore sa odgovarajućim firmama za održavanje navedenih puteva, u zimskoj sezoni 2010/2011. godina.

Firme koje su zadužene za održavanje puteva u zimskom periodu, obavile su poslove na zadovoljavajući način tako da su svi regionalni, magistralni i važniji lokalni putevi bili prohodni, te nije bilo prekida u odvijanju saobraćaja.

Regulacija korita vodotoka

U 2010. godini, na području TK, vršena je regulacija vodotoka u 11 općina:

Banovići: Vodotoci: Litva, Draganja i Ostrožnja, u ukupnoj dužini od 600 metara. Finansiranje radova: općina Banovići.

Čelić: Čelička rijeka u dužini od 180 metara. Finansiranje radova: Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu TK.

Doboj-Istok: Spreča u dužini od 200 metara. Finansiranje radova: Agencija za vodno područje rijeke Save, Sarajevo.

Gračanica: Vodotoci: Lukavička rijeka, Moranjačka rijeka, Sokoluša i Drijenjača, u ukupnoj dužini od 10 km, Finansiranje radova: Federalni fond za zaštitu okolice i općina Gračanica.

Gradačac: Gradašnica u dužini od 198 metara. Finansiranje radova: Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu TK.

Kalesija: Rainska rijeka u dužini od 380 metara. Finansiranje radova: općina Kalesija.

Izvještaj o radu

Kladanj: Suha u dužini od 100 metara. Finansiranje radova: općina Kladanj.

Lukavac: Ugar (na dvije lokacije), u dužini od 300 metara. Finansiranje radova: općina Lukavac.

Sapna: Sapna u dužini od 350 metara. Finansiranje radova: Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu TK.

Tuzla: Vodotoci: Dobrinjski potok (200 metara), Solina (1000 metara), Jala (200 metara), Joševica (1000 metara) i Ljubački potok (200 metara) Finansiranje radova: općina Tuzla.

Živinice: Rijeka Oskova u dužini od 300 metara. Finansiranje radova: Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Federacije BiH.

IV FINANSIJE

KUCZ za ostvarivanje svoje zakonom utvrđene funkcije, ima u Budžetu TK predviđena odgovarajuća finansijska sredstva. Redovna budžetska sredstva KUCZ se planiraju i troše u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta TK, o čemu se u Ministarstvu finansija TK vodi zakonom predviđena procedura.

Pored redovnih budžetskih sredstava na poseban transakcijski račun KUCZ, koji se vodi u Ministarstvu finansija, svake budžetske godine vrši se uplata namjenskih sredstava:

- Posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, koje se izdvajaju, u skladu sa članom 180. Zakona o zaštiti i spašavanju.

Navedena sredstva su namjenskog karaktera i njihova potrošnja je utvrđena Zakonom o zaštiti i spašavanju i o tome se podnosi poseban izvještaj Vladi TK.

- Naknade za izgradnju skloništa, koja se uplaćuju po osnovu člana 54. Zakona o zaštiti i spašavanju, na poseban račun KUCZ, koje je otvoren pri Ministarstvu TK.

- Naknade za zaštitu od požara i vatrogastvo, koja se uplaćuje po osnovu člana 137. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine Federacije BiH, broj:64/09).

Navedena namjenska sredstva se planiraju i vode u Budžetu i Zakonu o izvršenju Budžeta Tuzlanskog kantona.

Kod potrošnje Redovnih budžetskih sredstava, ostvarena je potrošnja od 579.551,02 KM ili 95,6 % u odnosu na planiranu. Ušteda od 26.784,98 KM ili 4,3 % ostvarena je zbog provedenih mjera štednje u svim oblastima potrošnje.

Od ukupno planiranih 2.541.200,00 KM, namjenskih sredstava, potrošeno je 2.431.305,69 KM ili 95,7 %.

Potrošnja planiranih sredstava Posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća ostvarena je u ukupnom iznosu od 753.992,36 KM. Od navedenog iznosa, 435.000,00 KM je potrošeno u skladu sa Odlukom o kriterijima za dodjelu pomoći općinama iz neutrošenih sredstava posebne naknade za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća i podijeljeno općinama za saniranje klizišta.

Preostali iznos potrošenih sredstava u iznosu od 250.750,00 KM, usmjeren je od strane KŠCZ kao jednokratna novčana pomoć za hitne intervencije općinama za saniranje šteta od prirodnih nesreća, kao pomoć općinama za realizaciju projekta sufinansiranog deminiranja te za obilježavanje 1. marta – Dane civilne zaštite.

Sredstva Naknade za izgradnju skloništa prikupljena u prethodnom periodu u iznosu od 1.697.964,75 KM, su na osnovu izmjena i dopuna Zakona o zaštiti i spašavanju, koja je obavljena u 2010.godini ("Službene novine Federacije BiH", broj: 43/10) vraćena općinama na kojima su prikupljena.

Potrošnja Naknade za zaštitu od požara, su počela da se prikupljaju krajem godine i evidentiran je prihod po tom osnovu od 7.854,98 KM i nije vršena potrošnja istih.

Sredstva Posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, Naknade za izgradnju skloništa i Naknade za zaštitu od požara, su namjenskog karaktera i prenose se u novu budžetsku godinu, ako se ne

Redni broj	Vrsta sredstava	Plan (KM)	Ostvarenje (KM)	%
1.	Redovna budžetska sredstva	606.336,00	579.551,02	95,6
2.	Namjenski prihod	2.541.200,00	2.431.305,69	95,7
	Ukupno:	3.147.536,00	3.010.856,71	95,7

Tabela broj 9: Pregled planirane i ostvarene potrošnje finansijskih sredstava

Izvještaj o radu

utroše u skladu sa zakonom propisanim procedura-
ma. Po tom osnovu, u 2011. godinu se prenosi
2.391.378,27 KM neutrošenih sredstava Posebne na-
knade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, pogre-
šno uplaćenih i potrošenih 84.392,33KM prikupljenih
sredstava Naknade za izgradnju skloništa i 7.854,98
KM Naknade za zaštitu od požara.

V ZAKLJUČCI-MJERE

U izvještajnom periodu značajno je poboljšana
efikasnost rada svih struktura civilne zaštite na pod-
ručju Tuzlanskog kantona.

U cilju daljnjeg poboljšanja rada struktura civil-
ne zaštite i drugih subjekata zaštite i spašavanja u
oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara
od prirodnih i drugih nesreća, potrebno je poduzeti
slijedeće:

**1. Ubrzati aktivnosti na implementaciji preos-
talih odredbi Zakona o zaštiti i spašavanju na podru-
čju Tuzlanskog kantona,**

**2. Dovořiti aktivnosti na usvajanju i pristupiti
implementaciji Zakona o zaštiti od požara i vatroga-
stvu u Tuzlanskom kantonu.**

**3. Uraditi i na Vladi TK razmatrati Izvještaj o
realizaciji Programa razvoja zaštite i spašavanja lju-
di i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesre-
ća na području Tuzlanskog kantona.**

**4. U skladu sa usvojenim Programom uraditi i
donijeti Plan zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih
dobara od prirodnih i drugih nesreća, na području
Tuzlanskog kantona.**

**5. Na osnovu zaključaka Skupštine i Vlade Tu-
zlanskog kantona prilikom rasprave i usvajanja In-
formacije o poduzetim aktivnostima u vrijeme prog-
lašenja stanja prirodne nesreće od poplava i klizanja
tla na području TK u periodu od 02.06. do
08.07.2010. godine, uraditi Akcioni plan za umanje-
nje opasnosti od poplava i klizanja tla na području
Tuzlanskog kantona.**

**6. Nastaviti aktivnosti i traženje novih moguć-
nosti i izvora sredstava za ubrzavanje poslova demi-
niranja Tuzlanskog kantona.**

**7. Voditi stalne aktivnosti na još aktivnijem
uključivanju, pored organiziranih struktura civilne
zaštite, općinskih službi za upravu, kantonalnih mi-
nistarstava, drugih kantonalnih organa uprave, jav-
nih službi i preduzeća, privrednih društava i drugih
pravnih subjekata čija je djelatnost od značaja za
zaštitu i spašavanje, kako bi se ostvarila koncepcija
Zakona o zaštiti i spašavanju o jedinstvenom i sveo-
buhvatnom pristupu poslovima zaštite i spašavanja.**

**8. U općinskim službama i Kantonalnoj upravi
civilne zaštite poduzeti sve neophodne mjere, pu-
tem obuka, savjetovanja i vježbi kako bi se unapri-
jedila spremnost pripadnika struktura civilne zaštite
i građana, za poduzimanje preventivnih mjera zašti-
te i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirod-
nih i drugih nesreća.**

**9. Nastaviti i dalje unapređivati suradnju sa
Federalnom upravom civilne zaštite, kantonalnim
upravama civilne zaštite sa područja Federacije BiH,
regionalnim i općinskim organima civilne zaštite Re-
publike Srpske i Distrikta Brčko.**

TRAGEDIJA U CRVENIM NJIVAMA

U tuzlanskoj Mjesnoj zajednici Mosnik u naselju Crvene njive dana 05.12.2010.godine došlo do odronjavanja i klizanja više hiljada pjeskovitog tla koje je u zatrpanoj kući usmrtilo tri člana porodice Salkić. Iseljeno je više porodica iz stambenih objekata koji će biti srušeni.

U ranim jutarnjim satima 05.12.2010. godine stanovnike tuzlanskog naselja Crvene njive probudilo je pokretanje velikog klizišta.

Jedan stambeni objekat, u kojem se nalazila četveročlana porodica Salkić, je skliznuo oko 50 metara i dva sprata su bukvalno potonula u zemlju, a klizište je ugrozilo još 14 stambenih objekata u ulici Rame Meškovića.

U akciju spašavanja odmah su se uključili pripadnici policije, čete za spašavanje rudnika "Kreka", vatrogasne jedinice Tuzla, angažovana je mehanizacija i ljudstvo firmi "Cestotehnik" i "Vodovod i kanalizacija", vozila Hitne pomoći kao i strukture civilne zaštite.

Nakon trosatnih napora, iz zatrpene kuće je spašen vlasnik Ćamil Salkić, koji je odmah upućen u UKC Tuzla jer je zadobio lakše povrede, dok su spasioci izvukli iz kuće njegovu ženu Zilhu koja je smrtno stradala.

Akcija spašavanja je nastavljena, jer se sumnjalo da se u zatrpanoj kući nalaze još dvije osobe. Televizijske ekipe uživo su prenosile grozničave pokušaje

spasioca da dođu do unesrećenih.

Na žalost, za Ćamilovu majku Safiju i sina Nermina spasa nije bilo. Ekipe za spašavanje izvukle su beživotna tijela u ranim popodnevnim satima.

Stravične slike brzo su obišle svijet. Ćamil Salkić, vlasnik dvospratnice, čudom je preživio. Prvo je čuo pucanje zidova a nakon toga obrušavanje. Njegovu majku, suprugu i sina poklopili su betonski blokovi. Nije mogao pomoći članovima svoje porodice jer, nije bilo vremena, sve se desilo u dvije-tri minute. Kada su spasioci stigli do mjesta nesreće, još uvijek su se čuli krici i pozivi za pomoć unesrećenih.

Općinski štab civilne zaštite Tuzla održao je u jutarnjim satima vanrednu sjednicu na kojoj je razmatrana novonastala situacija, te je predloženo Općinskom načelniku da donese Odluku o proglašenju stanja prirodne nesreće od klizanja tla na području općine Tuzla - MZ Mosnik, ul. Rame Meškovića.

Općinski načelnik je istog dana donio Odluku o proglašenju stanja prirodne nesreće. Četrnaest porodica je evakuisano iz stambenih objekata koji su se nalazili na ugroženom terenu i dodijeljena im je jed-

nokratna finansijsku pomoć u iznosu od 500 KM, a odobrena su i sredstva za ukop nastradalih članova porodice Salkić.

Angažovani su stručnjaci koji su prikupljali podatke na terenu kako bi se odredile dalje aktivnosti. Geolog Miralem Mulać smatra da je ovakva nesreća bila pitanje vremena jer se gradnja vršila na pjeskovitom terenu koje je označeno kao potencijalna zona klizišta: "U pitanju je veoma složeno i specifično klizište jer se radi o blokovskom otkidanju kompletnog dijela pjeskovitog terena. Uslijed nelegalne gradnje i nepovoljnih klimatskih prilika došlo je do naglog loma tla gdje su vrlo male mogućnosti spašavanja obje-

kata", kazao je Mulać navodeći da se rade analize kako bi se znalo stanje tla na području općine Tuzla.

Direktor Federalne uprave civilne zaštite, gospodin Alija Tihić je posjetio općinu Tuzla i susreo se sa načelnikom općine Tuzla, Jasminom Imamovićem i saradnicima.

Sastanku su prisustvovali komandant Općinskog štaba civilne zaštite Tuzla, direktor Kantonalne uprave civilne zaštite, šef Općinske službe civilne zaštite i komandant Vatrogasne jedinice Tuzla.

Zajednički je konstatovano da, osim hitnih mjera vezanih za nastalu situaciju, posebnu pažnju treba posvetiti preventivnim mjerama. U tom smislu, dogovoreno je zajedničko djelovanje na realizaciji projekata sanacije klizišta u Federaciji BiH koji je utvrđen Programom razvoja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća, usvojenom u federalnom parlamentu.

Također je utvrđena i potreba da se izmjeni federalna Odluka o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća, u smislu predviđanja više sredstava za sanaciju klizišta, odnosno za preventivne mjere.

Nakon sastanka domaćini i gosti su obišli klizište u Crvenim Njivama, a zatim prisustvovali i posljed-

njem ispraćaju tragično nastradalih članova porodice Salkić.

Kantonalni štab civilne zaštite je na 8. redovnoj sjednici u 2010. godini (održanoj 08.12.2010. godine) donio Odluku o dodjeli jednokratne novčane pomoći općini Tuzla za hitne intervencije u iznosu od 15.000 KM, a na 4. redovnoj sjednici u 2011. godini (koja je održana 31.05.2011. godine) Odluku o dodjeli jednokratne novčane pomoći općini Tuzla radi saniranja šteta nastalih klizanjem i slijeganjem zemljišta također u iznosu od 15.000 KM.

Direktor Federalne uprave civilne zaštite je donio Odluku da se općini Tuzla dodjeli jednokratna pomoć za hitne intervencije u visini od 20 000 KM.

U međuvremenu je i Vlada Federacije Bosne i Hercegovine donijela odluku o pomoći općini Tuzla u iznosu od 200.000,00 KM.

Na žalost izgubljeni su ljudski životi i to se ne može nadoknaditi.

Kada se zna da je navedena kuća, kao i hiljade drugih kuća na klizanju tla sklonim padinama oko Tuzle sagrađena nelegalno, onda ostaje otvoreno pitanje da li tragedija trebala da se dogodi kada će se nešto slično ponovo dogoditi?

Cijena koja je plaćena obavezuje sve koji su odgovorni da preduzmu potrebne aktivnosti da se to ne ponovi.

Elvedin Kurbašić

NUKLEARNA NESREĆA U ELEKTRANI FUKUŠIMA U JAPANU

Poslije prirodne nesreće - zemljotresa koji je prouzrokovao cunami došlo je do nuklearnog incidenta u nuklearnoj elektrani Fukušima Daiči u Japanu. Zbog ispuštanja većih količina radioaktivnih materija u more, tlo i zrak i razmjera nesreće nesreća dobila planetarni značaj.

1. Uvod

Nuklearni akcident (nesreća) koji se 11. marta 2011. godine dogodio u nuklearnoj elektrani Fukušima Daiči u Japanu, kao posljedica katastrofalnog zemljotresa magnitude u hipocentru 8,9 stepeni Rihterove skale i cunamija izazvanog zemljotresom, imao je za posledicu ispuštanje, već početkom aprila, znatnih količina radioaktivnih materija u vazduh, vodu i tlo i povećanje jonizirajućeg (radioaktivnog) zračenja u prečniku od oko 30 km od elektrane.

Nuklearna elektrana (NE) Fukušima je, u momentu kada se desio zemljotres i cunami imala, od ukupno 6 reaktora, u pogonu samo 3 reaktora, a ostala 3 su bila van proizvodnje, zbog planiranog redovnog remonta reaktora.

Cunamij je izazvao potpuni prekid u snabdjevanju 3 reaktora elektrane Fukušima električnom energijom, kao i prekid u snabdjevanju elektrane rashladnom vodom neophodnom za odvođenje reakcione toplote iz 3 reaktora.

2. Šta je radiološko-nuklearni akcident-nesreća

Svaki stanovnik Zemlje izložen je jonizirajućem (radioaktivnom) zračenju, kako od prirodnih tako i od umjetnih izvora. Prirodno jonizirajuće zračenje čini zračenje iz radioaktivnih elemenata iz tla i svemira, dok se umjetni izvori ovog zračenja koriste najviše u medicini, industriji i naučno-istraživačkoj djelatnosti.

Radioaktivni materijal u okoliš može doći iz nu-

klearnih elektrana, i iz drugih postrojenja i institucija koje koriste radioaktivne materije u radnom procesu.

Nuklearnim nesrećama, uobičajeno se smatraju neželjeni događaji u kojima se pojavljuju štetni utjecaji jonizirajućeg zračenja na ljude i okoliš, a koji se vezuju uz nuklearne (fisibilne) materijale.

Nuklearne nesreće treba razlikovati od radioloških nesreća, koje su vezane za nefisibilne radioaktivne materijale (npr. izvore zračenja u zdravstvu ili industriji).

Iako se nuklearne nesreće mogu dogoditi i tokom obrade, skladištenja ili prevoza nuklearnih materijala, najveću opasnost predstavljaju nesreće na energetskim reaktorima. Zbog prisutnosti velikih količina radioaktivnih materija, posljedice takvih nesreća mogu biti znatne i mogu se manifestovati na širokom području.

Nesreća u nuklearnom postrojenju može nastupiti kao rezultat kvarova ili uslijed ljudskih grešaka, a može biti prouzrokovana vanjskim uticajima kao što su potres, poplava, ekstremni meteorološki uvjeti ili teroristički napad.

Radioaktivnost može biti ispuštena u atmosferu, površinske vode ili u tlo, odnosno u podzemne vodotoke.

Kada dođe do ispuštanja radionuklida iz postrojenja u atmosferu, formira se tzv. radioaktivni oblak koji se širi pod uticajem atmosferskih procesa.

Populacija zahvaćena radioaktivnim oblakom prvo bi bila izložena učincima direktnog zračenja iz

Prirodne nesreće

radioaktivnog oblaka, kao i udisanja radioaktivnih čestica i plinova sadržanih u oblaku.

U kasnijoj fazi, nakon taloženja čestica na tlu, najznačajniji su učinci direktnog zračenja deponovanog radioaktivnog materijala, udisanja radioaktivne prašine i konzumiranja kontaminirane hrane i vode.

3. Stanje u nuklearnoj elektrani Fukušima i nivo radijacije u svijetu nakon nuklearne nesreće

Prema dnevnim izvještajima Centra za zaštitu od zračenja Federacije BiH (Zavod za javno zdravstvo FBiH), u aprilu 2011. godine, maksimalno izmjerena vrijednost brzine ambijentalnog gama zračenje na mjernoj stanici Tuzla iznosila je **0,133 μ Sv/h** (mikro siverta na sat) tako da nije prekoračena granična vrijednost brzine ambijentalnog gama zračenja, koja je **30.04.2011. godine iznosila 0,139 μ Sv/h**.

Nakon toga, mjerenja su pokazala da su ove vrijednosti u BiH, na istom nivou.

Granična vrijednost predstavlja srednju vrijednost mjerenja brzine ambijentalnog gama zračenja za datu lokaciju, izmjerenu u prethodnom periodu, uvećanu za trostruku standardnu devijaciju.

Izmjerene vrijednosti prisustva radionuklida u vazduhu u B i H (izotop joda-131, izotopi cezija-134 i 137 i radona) bile u koncentracijama koje ne predstavljaju opasnost za zdravlje ljudi i stanje životne sredine, odnosno bile su na nivou prosječnih vrijednosti, a zabilježene varijacije odgovaraju atmosferskim prilikama i ne mogu se povezati sa nuklearnom nesrećom u Japanu.

Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH, u okviru programa monitoringa radioaktivnosti okoliša, vrši godišnje ispitivanje radioaktivnosti u uzorcima okoliša prema programu odobrenom i finansiranom iz Federalnog ministarstva zdravstva.

Sistem je instaliran 2004. godine, u okviru pro-

jekta sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju "Monitoring radioaktivnosti okoliša".

Monitori jonizirajućeg zračenja nalaze se na 11 lokacija u BiH, od kojih je 6 na teritoriji FBiH (Sarajevo, Hadžići, Mostar, Livno, Tuzla, Bihać) i pet lokacija na teritoriji RS (Novi Grad, Banja Luka, Bijeljina, Višegrad i Gacko).

Serveri za nadgledanje nivoa jonizirajućeg zračenja nalaze se u Zavodu za javno zdravstvo Federacije BiH i Institutu za zaštitu zdravlja RS

Mjerenja se vrše automatski, kontinuirano, a rezultati mjerenja se prenose elektronski svakih pola sata do servera. Podaci se prikazuju brzinom doze u nanosivertima na sat (nSv/h) i ukupnom dnevnom dozom u nanosivertima (nSv).

Prema izvještajima Međunarodne agencije za nuklearnu sigurnost (IAEA) u pojedinim djelovima Evrope utvrđeni su tragovi radioaktivnosti u zraku koje se povezuje s nuklearnom nesrećom u Japanu, ali se radi o vrlo niskim koncentracijama radioaktivnog joda i cezija.

Mjerenja u okviru programa radiološkog nadzora okoliša, koja provode nadležne institucije u Federaciji BiH, ne ukazuju na povećanje koncentracije radioaktivnih izotopa: joda I-131 i cezija Cs-137, kao ni drugih radionuklida, koji su pokazatelji ispuštanja iz nuklearnih postrojenja.

U augustu 2011. godine zvanično je saopšteno da je u NE u Fukušima izmjeren najviši nivo radijacije od zemljotresa i cunamija koji je pogodio Japan prije pet mjeseci.

Ultra visoki nivo radijacije zabilježen je na zemljištu elektrane između reaktora 1, 2 i 3. Smrtonosna doza radijacije izmjerena je na dnu ventilacionog tornja, a u rashladnoj vodi iz reaktora je izmjerena 10.000 puta veća radioaktivnost od dozvoljene.

Nivo radijacije od 10 hiljada milisieverta/sat

dovoljno je snažna da bi jednosatna doza bila fatalna za čovjeka kroz nekoliko sedmica.

Granica ekvivalentne doze zračenja za stanovništvo je: 1 mSv/godina (mili Sivert/godina)-Pravilnik o granicama iznad kojih lica ne smiju biti izložena ozračenju ("Sužbene novine Federacije BiH", br. 8/04).

U stručnim krugovima se smatra da se stanje u elektrani neće u potpunosti sanirati do kraja 2011. godine.

Na obali, nedaleko od nuklearne elektrane, izmjereni nivo radijacije 1.250 puta veći od dozvoljenog. Vlasti u Japanu priznale su da je u reaktoru 3 došlo do ozbiljnog oštećenja.

Situacija je utoliko alarmantnija, ako se ima u vidu da se u reaktoru 3, pored uranijuma u blokovima reaktora nalazi i plutonijum.

Izotop plutonij-239, nastaje u nuklearnom reaktoru djelovanjem neutrona na uranij-238. Njegovo vrijeme poluraspada iznosi 24.360 godina. Upotrebljava se kao nuklearno gorivo i kao eksploziv u atomskim bombama.

Akcident u Fukušimi se smatra kao jedan od tri najveća nuklearna akcidenta u historiji.

Ako se reaktori ne stave pod punu kontrolu i ako od delimičnog topljenja jezgra reaktora, dođe do potpunog topljenja jezgra, prijeti velika katastrofa.

Japanskim vlastima se zamjera što daju djelimične i protivrječne informacije o zbivanjima u NE Fukušima.

4. Zaštita stanovništva od jonizirajućeg zračenja

Da bi se obezbijedila zaštita stanovništva od radijacije neophodno je preduzeti skup mjera sa ciljem da se minimizira uticaj zračenja na zdravlje ljudi.

Mjere se dijele na:

-**Preventivne** (educiranje stanovništva)

-**Hitne** (zaklanjanje, evakuacija, jodna profilaksa, lična dekontaminacija, kontrola hrane, kontrola vode za piće, medicinsko zbrinjavanje stanovništva i druge).

Izbjegavati kontakt i blizinu radioaktivnog zračenja.

Izbjegavati boravak na otvorenom.

Tuširanjem sprati, eventualne radioaktivne čestice sa tijela.

Ne piti vodu iz vodovoda u zagađenom području, nego samo flaširanu vodu.

Ne jesti povrće i voće preko kojeg je prošao radioaktivni oblak, i

-**Dugoročne** (privremeno i trajno preseljenje stanovništva iz ugroženog područja, kontrola prekograničnog prometa ljudi i robe, različite zaštitne mjere u poljoprivredi i drugo).

Ako je proglašena obaveza zaklanjanja, neophodno je zadržavanje stanovništva u zatvorenim prostorima (stanovi i druge prostorije u stambenim zgradama i porodičnim kućama, podrumski prostori, ili pak skloništa koja su posebno projektovana za tu svrhu).

Jodna profilaksa ili profilaksa štitnjače, dodatna je, moguća mjera zaštite sa svrhom zasićenja štitnjače stabilnim jodom, čime se sprečava taloženje radioaktivnog joda. Zaštita, ako je proglašena, provodi se jednostavno i to konzumiranjem propisane količine tableta stabilnog joda, u obliku kalijevog jodida.

Izloženost jačim dozama radioaktivnosti i jonizujućeg zračenja dovodi do trovanja radijacijom i radijacione bolesti, to jest odumiranja koštane srži i otkazivanja rada unutrašnjih organa. Zavisno od stepena izloženosti i jačini radijacije, bolest je stepenovana po statistici preživljavanja. Nus pojave pojačane radi-

jacije su mutacije na DNK u ćelijama organizma, te pojava degenerativnih bolesti.

5. Problematika u vezi sa nuklearnim elektranama

Nuklearni reaktori prve (I) generacije razvijani su do 1960. godine i danas nisu više u pogonu. Današnji komercijalni reaktori, velikom većinom, pripadaju drugoj (II) generaciji reaktora. Reaktori treće (III) generacije nastali su unapređenjem projekata reaktora I i II generacije.

Nuklearni reaktori II generacije počele su se graditi 70-tih godina dvadesetog stoljeća.

Prvi nuklearni reaktor treće generacije sagrađen je u Japanu i pušten je u rad 1996 godine. Trenutno su u gradnji nuklearne elektrane koje će zadovoljavati novi unaprijeđeni dizajn reaktora treće generacije, koji se zove 3+ generacija reaktora.

Prvi 3+ reaktor bit će završen i pušten u rad 2013 godine u Finskoj, na otoku Olkiluoto (Baltičko more). To će biti najmoderniji i najsigurniji nuklearni reaktor na svijetu, koji će koristiti najmoderniji sistem, koji do sada nije korišten.

Reaktori četvrte i pete generacije (IV i V) trenutno su još u razvojnoj fazi i ne očekuje se njihova komercijalna primjena prije 2030. godine.

Radni vijek reaktora III generacije produžen je na 60 godina, uz povećanu raspoloživost postrojenja. Smanjena je vjerovatnost taljenja jezgre reaktora, povećana je otpornost na oštećenja uzrokovana potresom najvećeg intenziteta i udarom aviona.

Udio proizvodnje električne energije iz nuklearnih elektrana u Europi 2008. godine iznosio je oko 30%, dok je u udio u svjetskoj proizvodnji električne energije iznosio oko 20%.

Nuklearne elektrane (NE) danas, u mnogim evropskim zemljama, imaju većinski udio u proizvodnji električne energije.

U 2008. godini Francuska je bila na prvom mjestu po udjelu od 76,2 % električne energije proizvede u NE, a slijede Litva sa 72,9 %, Slovačka sa 54,4 %, Belgija sa 53,8 % i Švedska sa 42 %.

Trenutno je u Europi u pogonu 196, a u svijetu 439 nuklearnih elektrana (podaci iz juna 2009. godine).

U ukupnoj energetskej potrošnji u Evropskoj uniji (EU), 15% je udio električne energije proizvedene u nuklearnim elektranama.

Do 2020. godine preko 80% instaliranih kapaciteta u Europi bit će staro više od 30 godina što znači da im predstoji izlazak iz pogona između 2020. i

2030. godine.

Trenutno je u izgradnji: u Europi 16, a u svijetu 30 nuklearnih elektrana.

Nuklearni reaktori koji se trenutno u upotrebi, uglavnom su reaktori II i III generacije, dok su svi reaktori prve generacije zaustavljeni.

6. Sažetak

Nuklearnim nesrećama, uobičajeno se smatraju neželjeni događaji u kojima se pojavljuju štetni utjecaji jonizirajućeg zračenja na ljude i okoliš, a koji se vezuju uz nuklearne (fisibilne) materijale.

U augustu 2011. godine zvanično je saopšteno, da je u NE u Fukušimi izmjeren najviši nivo radijacije od zemljotresa i cunamija koji je pogodio Japan prije pet mjeseci.

Ultra visoki nivo radijacije zabilježen je na zemljištu elektrane između reaktora 1, 2 i 3. Smrtonosna doza radijacije izmjerena je na dnu ventilacionog tornja, a u rashladnoj vodi iz reaktora izmjerena je 10.000 puta veća radioaktivnost od dozvoljene.

Nivo radijacije od 10 hiljada milisieverta/sat dovoljno je snažna da bi jednosatna doza bila fatalna za čovjeka kroz nekoliko sedmica.

Prema dnevnim izvještajima Centra za zaštitu od zračenja Federacije BiH (Zavod za javno zdravstvo FBiH), u aprilu 2011. godine, maksimalno izmjerena vrijednost brzine ambijentalnog gama zračenje na mjernoj stanici Tuzla iznosila je 0,133 μ Sv/h (mikro siverta na sat) tako da nije prekoračena granična vrijednost brzine ambijentalnog gama zračenja, koja je 30.04.2011. godine iznosila 0,139 μ Sv/h.

Nakon toga, mjerenja su pokazala da su ove vrijednosti u BiH, na istom nivou.

Mjere zaštite od radioaktivnog zračenja dijele se na preventivne (educiranje stanovništva) hitne (zaklanjanje, evakuacija, jodna profilaksa, lična dekontaminacija, kontrola hrane, kontrola vode za piće, medicinsko zbrinjavanje stanovništva i druge) i dugoročne (privremeno i trajno preseljenje stanovništva iz ugroženog područja, kontrola prekograničnog prometa ljudi i robe, različite zaštitne mjere u poljoprivredi).

Jodna profilaksa ili profilaksa štitnjače dodatna je moguća mjera zaštite sa svrhom zasićenja štitnjače stabilnim jodom, čime se sprečava taloženje radioaktivnog joda. Zaštita, ako je proglašena, provodi se jednostavno, i to konzumiranjem propisane količine tableta stabilnog joda.

Mesud Tanović

ZAGAĐIVANJE VODA VELIKA OPASNOST - ZAGAĐIVAČI BEZ SANKCIJA

Uvod

Voda je vrlo rasprostranjena životna sredina na Zemlji, ali samo 0,5 % od ukupnih količina voda pripada kopnenim vodama.

Pod pojmom "zagađivanje voda" podrazumijeva se svaka kvalitativna i kvantitativna promjena fizičkih i bioloških svojstava i sastava voda.

Zagađivanjem voda ugrožava se opskrbljivanje stanovništva higijenski ispravnom vodom za piće i higijenske potrebe, zatim poljoprivredna proizvodnja i čitav živi svijet, kao i ekonomske i estetske vrijednosti prirode, što u konačnici može da postane ograničavajući faktor daljeg razvoja naše civilizacije.

Zaštita voda od zagađivanja, stoga, ima izuzetnu važnost za očuvanje i razvoj naše civilizacije.

Najveći zagađivači voda su: otpadne vode naselja, industrijske otpadne vode, otpadne vode poljoprivrede, ugostiteljskih i zdravstvenih objekata i otpadne vode drugih subjekata koji ispuštaju nečistoće koje utiču na povećanu potrošnju kiseonika, materije koje biljke koriste kao hranu, organske kiseline, mineralne i neorganske soli i kiseline, tvrdi otpad, radioaktivne materije i termalno zagađenje.

Otpadne vode naselja imaju, pored ostalog i visok stepen bakteriološke zagađenosti, što može biti uzročnik zaraznih bolesti.

U komunalne otpadne vode spadaju otpadne vode koje nastaju u gradovima, a sastoje se od kućnih otpadnih voda, oborinskih voda i otpadnih voda iz raznih javnih ustanova, objekata za prehranu, bolnica, sportskih objekata i drugih gradskih objekata

koji stvaraju otpadne vode ove vrste. Kućne otpadne vode najvećim dijelom sadrže fekalije, ostatke hrane, ostatke sredstava za higijenu, papir i slično. Glavni problem kućnih otpadnih voda je visok sadržaj infektivnih bakterija raznih vrsta, koje mogu biti uzročnici infektivnih bolesti.

Industrijske otpadne vode spadaju u najzagađenije otpadne vode, a najveće količine ovih voda dolaze iz slijedećih industrija: hemijska, metaloprerađivačka, prehrambena, tekstilna, papirna, kožarska, te iz energetskih i termoenergetskih postrojenja.

Otpadne vode iz poljoprivrede, koje su veliki zagađivači i podzemnih voda, naviješe dolaze iz stočarskih farmi, mljekara i ratarske proizvodnje.

Zagađivanje vodotoka, a posebno većih rijeka, koje protiču kroz više zemalja, na određeni način, predstavlja i globalni-međunarodni problem.

Zagađivanje voda na području Tuzlanskog kantona

Iako se ne vrši redovna kontrola zagađenosti površinskih i podzemnih voda na području Tuzlanskog kantona (TK), tako da nema egzaktnih podataka o kvalitetu vode u vodotocima i vodenim akumulacijama, može se konstatovati, prije svega, na osnovu činjenice da ne postoje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda svih vrsta (osim postrojenja u Srebreniku i Gradačcu u kojim se prečišćava jedan dio komunalnih otpadnih voda) da su vodotoci i vodene akumulacije kao i druge stajaće vode vrlo zagađene raznim štetnim i opasnim materijama.

CIVILNA ZAŠTITA

U prilog ovoj konstataciji ide i činjenica da je u posljednjih nekoliko godina registrovano više slučajeva manjeg ili većeg pomora ribe u rijekama, na području nekoliko općina TK, kao i u HA „Modrac“. Redovno se vrši kontrola samo vode za piće iz gradskih i manjeg broja lokalnih vodovoda.

Glavni zagađivači vodotoka, na području TK su: industrijska i termoenergetska postrojenja, rudnici uglja, stočne i preradarske farme, mesna industrija, ugostiteljski objekti i veća naselja.

Poseban problem predstavljaju otpadne vode iz industrije (naročito hemijske) i rudarstva koje sadrže potencijalno najopasnije zagađujuće materije.

Prema sadašnjem stanju na području TK, cjelokupne količine otpadnih voda (osim dijela otpadnih voda u Srebreniku i Gradačcu) stanovništva iz gradova i drugih urbanih naselja, zatim otpadne vode industrije (najopasnije-tehnološke otpadne vode), otpadne vode iz ugostiteljskih objekata i drugih objekata iz oblasti prehranbene djelatnosti, bolnica i drugih zdravstvenih ustanova, škola drugih javnih ustanova, praonica automobila, hemijskih čistiona, foto laboratorija i drugih gradskih objekata, ispuštaju se preko gradskih-općinskih kolektora u vodotoke, bez ikakvog tretmana, odnosno prečišćavanja.

Imajući uvidu da rijeke na području TK, u pretežnom periodu, u toku godine, imaju vrlo nizak vodostaj jasno je da ovi vodotoci, nakon prihvata velikih količina navedenih otpadnih voda, postaju najobičniji kolektori otpadnih voda, što predstavlja potencijalnu opasnost za zdravlje građana.

Nestalnost prirodnog proticaja vodotoka ima za posljedicu i nemogućnost stalnog samoprečišćava-

nja vode od različitih zagađenja koja dopijevaju u vodotoke putem gradske kanalizacije ili otpadnih voda industrijskih pogona. Količina otpadnih voda često je i po nekoliko puta veća od zapremine vode samog vodotoka, pri minimalnom protoku.

Kritični vodotoci, po svim pokazateljima kvaliteta voda, su vodotoci: Jala, nizvodno od Tuzle, Litva, Oskova i Gostelja, po prijemu otpadnih voda separacija uglja u Banovićima i Đurđeviku, Spreča, nizvodno od ušća Gostelje i Spreča, po prijemu voda Jale i otpadnih voda industrije u Lukavcu.

Zagađivači vodotoka u slivu hidroakumulacije (HA) Modrac

Prema podacima iz evidencija o izdatim vodnim aktima, te podacima koji se godišnje dostavljaju u Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede TK, prema Uredbi o katastru zagađivača ("Službene novine Tuzlanskog kantona" broj: 02/05), u slivu akumulacije Modrac registrirani su brojni zagađivači voda:

Općina Kalesija: gradska kanalizacija, CPA-kartonažne ambalaže Tojšići, pogon za proizvodnju namještajaja "Izazov", pogon za proizvodnju namještaja "AHI -Trade", pilana "Hamidović", klaonica SinanovićAhmet, klaonica "Salko-mex" pogon za preradu mesa Čivić Huso Gornje Vukovije, "Zlatni rog" Živiniće, stočna pijaca Kalesija, betonara "Kuwet", "Laha prom" betonski elementi, betonski elementi Halilčević Husejin, Gornje Vukovije, benzinske-pumpne stanice, razni privatni autoservisi i autopraonice, veći marketi i drugo.

Prirodne nesreće

Općina Lukavac: Rudnik krečnjaka "Vjenac", benzinske-pumpne stanice "Nasko Prokosovići i "Sultan" Poljice, ugostiteljski i stambeni objekti oko HA Modrac.

Općina Banovići: Kanalizacija grada Banovići, "Helios" Banovići, Tekstilna industrija, "Borac" Banovići, Separacija uglja Banovići, Površinski kop Grivice, Površinski kop Turije, Površinski kop Čubrić, benzinske pumpne stanice i drugo.

Općina Živinice: Mapex-Živinice, Pogon za proizvodnju betona „A2-ENY", "Mlin i pekare Ljubače", benzinske-pumpne stanice, razni privatni autoservisi i autopraonice, veći marketi, gradska kanalizacija, "Energopetrol" Živinice, RMU "Đurđevik", Površinski kop „Višća", „Rudmont", mehanička obrada metala-galvanizacija, fabrika stolova i stolica "Konjuh", fabrike namještaja, asfaltna baza u Ljubačama, metalopreradaivačka industrija "Alfe-Mi", Prerada i promet mlijeka "Noćko", klaonice stoke i pilića.

Slučajevi uginuća ribe u vodotocima i HA Modrac

U HA "Modrac" došlo je, posljednjih nekoliko godina, u više navrata, do uginuća ribe (maj 2009. godine tzv. "američki somić" i juni 2009. godine deverika).

Rezultati bakteriološke i hemijske analize uzoraka vode iz HA "Modrac", koji su uzeti od strane nadležnog kantonalnog vodoprivrednog inspektora, na 5 lokacija, pokazali su da u vodi nema opasnih materija u koncentracijama iznad maksimalno dozvoljenih, tako da je ocijenjeno da zagađenost vode HA Modrac nije uzrok pomora ribe.

Nalazi laboratorijskih pretraga uzoraka uginule ribe, u navedenim slučajevima, urađeni na Veterinarskom fakultetu, Sarajevo, pokazali su da uzrok uginuća ribe nije virusne, bakterijske ili parazitološke etiologije.

Posljednje uginuće ribe u HA Modrac (lokacija Bokavići, općina Lukavac), manjeg obima, registrovano je 25.08.2011. godine i uginuće ribe većeg obima, 06.09.2011. godine (lokacija Kiseljak, općina Tuzla).

U posljednjih nekoliko godina registrovano je uginuće ribe u vodotocima:

- U rijeci Tinji, na području općine Srebrenik, u neposrednoj blizini kolektora za prečišćavanje otpadnih voda u MZ Ježinac.

- U rijeci Drinjači, općina Kladanj.

- U rijeci Spreči: (od Pribave do Stjepan Polja), općina Gračanica i na lokaciji Sprečkog polja, na području općine Gračanica (30.10.2005. godine).

U vezi sa navedeni slučajevima uginuća ribe u HA Modrac urađene su analize uzoraka vode iz rijeka: Spreča, Turija, Oskova, Gostelja, kojim je utvrđeno značajno pogoršanje pokazatelja kvaliteta vode: suspendiranih čestica, mutnoće vode, sadržaja organskih materija, amonijaka i teških metala, željeza i aluminijuma.

Nije precizno utvrđeno šta je uzrok visokog sadržaja navedenih zagađujućih materija u vodotocima, ali je sigurno da to je posljedica nekontroliranog ispuštanja štetnih i opasnih materija neorganskog porijekla koji sadrže azotne spojeve (amonijak), željezo i aluminij.

U slučaju povišenog sadržaja amonijaka uzrok je nekontrolirano korištenje vještačkog đubriva ili nekontrolirano skladištenja ili rasipanje

istog, kao i korištenje amonijaka kao kemikalije u manjim privrednim subjektima.

Značajno povećanje sadržaja željeza i aluminija u uzorcima vode posljedica je ispuštanja otpadnih voda (koncentrata) iz pogona za galvaniziranje predmeta od željeza i aluminija ili ispuštanja neiskorištenih kemikalija koje sadrže željezo i aluminij (soli željeza i aluminija).

Kako poboljšati stanje kvaliteta voda u vodotocima i HA Modrac?

Da bi se smanjilo unošenje zagađujućih materija u vodotoke, preko otpadnih voda stanovništva, ugostiteljskih objekata, industrije i rudarstva i otpadnih voda drugih subjekata i time smanjile opasnosti za zdravlje ljudi i spriječilo zagađivanje životne okoline, kao najprioritetnije, neophodno je preduzimanje aktivnosti, od strane nadležnih subjekata u ovoj oblasti na realizaciji odredaba zakonskih i podzakonskih akata, na kontroli svih registrovanih zagađivača vodotoka na području TK (Katastar zagađivača) o količinama ispuštenih otpadnih voda i koncentraciji štetnih materija u njima (dozvoljene količine i koncentracije štetnih materija) i protiv prekršilaca preduzimati rigorozne sankcije.

Također je neophodno kontinuirano voditi aktivnosti na obezbjeđivanju tehničko-tehnoloških i finansijsko-materijalnih pretpostavki za izgradnju savremenih postrojenja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda gradova, drugih urbanih sredina i otpadnih voda iz industrijskih postrojenja.

Izvori finansijskih sredstava za izgradnju ovih postrojenja mogu bit: dugoročna kreditna sredstva sa beneficiranim kamatama, donatorska sredstva, budžetska sredstva općina i TK i sredstva prikupljena po osnovu vodnih naknade, koje plaćaju svi registrovani subjekti po osnovu ispuštanja otpadnih voda svih vrsta u vodotoke.

Neophodno je, od strane inspeksijskih organa, rigorozno sprovoditi odredbe zakonskih propisa na sankcionisanju svih subjekata koji se ne pridržavaju svojih obaveza propisanim u vodnim dozvolama.

Iz površinskih vodotoka i zemljišta kontinuirano raditi na uklanjanju toksičnih sredstva i drugog zagađujućeg otpada.

Na vodozahvatima za obezbjeđenje vode za piće iz podzemnih voda, obezbijediti prethodni kvalitetan tretman i pripremu vode prije njenog puštanja u sistem za snabdijevanje stanovništva vodom za piće.

U cilju podizanja kvaliteta vodotokova i podzemnih voda, treba težiti ka smanjenju upotrebe hemijskih sredstava i drugih štetnih materija u poljoprivredi, industriji i drugim djelatnostima.

Potpuno onemogućiti direktno ispuštanje fekalnih i industrijskih ili drugih zagađenih voda u vodotoke ili stajaće vode, bez prethodnog tretmana za povećanje kvaliteta ispusnih voda potpuno onemogućiti da se u vodotoke ili stajaće vode ispuštaju druge zagađujuće tečnosti (ulja, hemijske tekućine, i drugo).

Mesud Tanović

DEMINERSKA NESREĆA U GRADAČCU - OPOMENA SA SRETNIM ISHODOM

U Bosni i Hercegovini je od 1996. godine od mina stradalo ukupno 1.679 stanovnika. Period od 4-5 godina unazad obilježen je stradanjem uglavnom odraslih osoba koje su iz, prije svega, ekonomskih razloga prinuđeni odlaziti u sumnjiva područja gdje se još uvijek krije veoma veliki broj potajnih ubica-mina.

Međutim, posljednjih nekoliko godina evidentno je porastao broj stradanja neposrednih izvršilaca operacija deminiranja i uklanjanja NUS-a.

U periodu 1996. godine do danas u BiH stradalo je 111 deminera od čega 44 sa smrtnim ishodom.

Informacija o deminerskoj nesreći na općini Gradačac – izvođač „B“ tim civilne zaštite Tuzla i Mašinski tim civilne zaštite

Dana 02.09.2011. godine, oko 12,00 sati na deminerskom zadatku ID 13075 „Put Brijeznica-Grabov Gaj“ na općini Gradačac na kojem radove izvodi Federalna uprava civilne zaštite desila se deminerska nesreća u kojoj su dva deminera lakše povrijeđena, a pričinjena je znatna materijalna šteta.

Navedeni deminerski zadatak je otvoren 01.08.2011. godine i na njemu je angažiran Federalni/Kantonalni tim civilne zaštite („B“ tim Tuzla). Metodom čišćenja predviđeno je da se deminira 4.090,00 m² lokalnog puta koji je tokom ratnih dejstava u više navrata bio zaprečavan svim vrstama minsko-eksplozivnih sredstava. Do sada je deminirana površina terena od oko 2.000,00 m² i pronađene dvije tromblonske mine koje su na licu mjesta uništene.

Zbog usporenog napredovanja u čišćenju terena, nakon otklanjanja sumnji na postojanje zaostalih tenkovskih mina, u proces deminiranja je uključen i Mašinski tim sa TEMPEST mašinom za skidanje vegetacije.

Nažalost tokom obavljanja operacija deminiranja Mašinski tim civilne zaštite je aktivirao **protutenkov-**

sku minu od čije detonacije su lakše ranjeni demineri -rukovaoci TEMPEST mašinom: Zoran Ljubos I Mujo Konak

Nakon nesreće provedene su sve hitno potrebne mjere za zbrinjavanje povrijeđenih osoba. Po obavljenom pregledu u Domu zdravlja u Gradačac, ozlijeđene osobe su prebačene na UKC Tuzla gdje je detaljnim pregledima utvrđeno da osim lakših ne postoje nikakve teže ozlijede.

Odmah po dojavi o nesreći na lice mjesta su došli predstavnici Općinske službe civilne zaštite Gradačac i Kantonalne uprave civilne zaštite Tuzla predvođeni direktorom Zdenkom Tadić. Nešto kasnije su pristigli predstavnici Federalne uprave civilne zaštite na čelu sa pomoćnikom direktora za deminiranje i uklanjanje NUS-a Darkom Kalaš.

Sukladno zakonskim propisima, pored pripadnika PU Gradačac, na mjesto nesreće su izašli inspektori Regionalnog ureda BHMAC-a iz Tuzle predvođeni šefom Ureda Irfanom Pehlić koji je od strane direktora BH MAC-a ovlašten da bude na čelu Komisije za utvrđivanje okolnosti zbog kojih se desila deminerska nesreća (umjesto Isražnog odbora BHMAC-a). Također, na lice mjesta su izašli predstavnici tužiteljstva koji su obavili svoj dio posla.

Nakon okončavanja neophodnih radnji koje su sastavni dio procedura u ovakvim situacijama, predstavnici Federalne uprave civilne zaštite su sa mjesta nesreće odvezli oštećena sredstva na kojima je pričinjena značajna materijalna šteta.

Prema posljednjim informacijama ozlijeđeni demineri se osjećaju dobro, a za sve deminere i osoblje koje je bilo uključeno u ovaj posao u narednim danima biće organizirana dopunska doobuka gdje će biti obavljene i detaljna analiza ove nesreće.

Benedin Pejić

NAJUSPJEŠNIJA GODINA DEMINIRANJA TUZLANSKOG KANTONA

**U 2010.godini deminirano ukupno 1.253.834,90 m² površine Tuzlanskog kantona
što je najbolji godišnji rezultat do sada**

I UVOD

Kantonalna uprava civilne zaštite je, kao i ranije, imala vodeću ulogu na koordiniranju i praćenju realizacije zadataka iz oblasti manualnog čišćenja, tehničkog izviđanja i obilježavanja rizičnih površina kao i realizacije zadataka na polju neutralisanja neeksplozivnih i minskoeksplozivnih ubojitih sredstava, na području Tuzlanskog kantona.

olaznu osnovu za realizaciju zadataka iz oblasti deminiranja činila je Kantonalna lista prioriteta za deminiranje Tuzlanskog kantona koja je urađena na osnovu prijedloga iz općina i ulaznih parametara dobivenih od BHMACH-a, a koja je usvojena na Vladi TK. Listom za 2010. godinu je stvorena mogućnost za deminiranje slijedećih površina:

- čišćenje ..... 504.869,13 m²
 - tehničko izviđanje ..... 2.358.905,67 m²
UKUPNO : ..... 2.863.774,80 m²

II OSTVARENI REZULTATI

a) Deminiranje (čišćenje i tehničko izviđanje)

Na realizaciji projekata deminiranja u toku 2010. godine, pored Federalnog/Kantonalnog tima civilne zaštite i deminerskih timova OS BiH, bilježimo angažman i drugih domaćih i stranih kompanija i organizacija kao što su: UXB, Ivša, UG Demira, BH Demining, Pro Vita, Stopmines, CIDC i dr. Znatno pojačana zainteresiranost stranih donatora (prije svih Vlade Japana) imala je za posljedicu značajan iskorak na realizaciji Projekta deminiranja obale i korita rijeke Spreče. Ovo se naročito odnosi na realizaciju projekata na području općine Gračanica gdje je u potpunosti okončano deminiranje obale rijeke Spreča.

Nažalost izostala je realizacija projekata na području općine Lukavac, te Petrova i Doboja u Republici Srpskoj. Za nadzor toka, načina i poštivanja procedura prilikom izvođenja deminerskih radova bili su zaduženi predstavnici Regionalnog ureda BH MAC-a iz Tuzle.

Generalno se može reći da je i ove godine nastavljen trend povećanja deminiranih površina na

području Tuzlanskog kantona. Najintenzivniji deminerski radovi vođeni na općinama Gračanica, Grdačac i Sapna. Treba istaći da je općina Gračanica okončala radove na deminiranju obale uz rijeku Spreču, ali je izostalo deminiranje projekta koji se nalaze na području općine Lukavac.

U toku 2010. godine protuminskim akcijama tretirana 44 projekata od kojih 9 nije završeno tako da će započeti projekti površine od 571.080,13 m² biti nastavljeni u 2011.godini.

Iz tabele se može vidjeti da je u 2010.godini potpuno završeno 35 projekata. Deminirano je ukupno 1.253.834,90 m² površine kantona što predstavlja najbolji godišnji rezultat na deminiranju do sada.

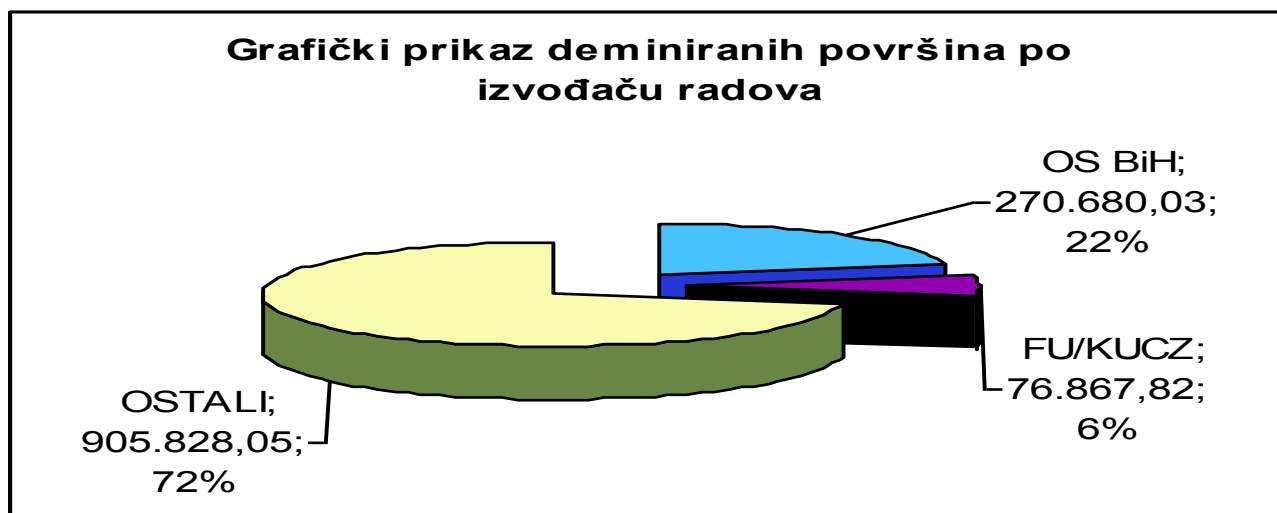
Redni broj	Metoda rada	Broj projekata	Površina /m ² /
1.	Čišćenje	14	217.233,43
2.	Tehničko izviđanje	21	1.036.601,47
Ukupno:		35	1.253.834,90

Tabela 1 - Pregled broja završenih projekata i ukupno deminirane površine

Nažalost, tokom ove godine zbog kasnog potpisivanja Memoranduma o sufinansiranom deminiranja između općina, Vlade Tuzlanskog kantona i ITF-a nije obavljena realizacija deminiranja na području općina koje su potpisale ovaj Memorandum. Predviđeno je da početkom naredne deminerske sezone se odmah krene u realizaciju ovih projekata.. Ovim Memorandumom obuhvaćeni su projekti na 6 općina i to: Banovići, Gračanica, Kalesija, Kladanj, Lukavac, Sapna i Tuzla. Projektom dokumentacijom je predviđeno da se deminira oko 150.000 m² rizične površine.

Proces deminiranja tokom deminerske sezone najintenzivnije se odvijao na području općina Gradačac, Gračanica, Sapna i Lukavac.

Deminiranje

Grafikon 1 - Ostvareni rezultati deminiranja po općinama TK

Godina	Bez certifikata	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.
Površina m ²	806.675	5.000	128.546	320.438	319.332	584.141	252.828	622.823
Godina	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Površina m ²	639.009	1.149.706	565.447	724.254	704.654	1.173.647	1.253.835	-

Tabela 2 - Pregled deminiranih površina po godinama na području TK
(Ukupno: 1997.-2010.godina – 9.249.893,38 m²)

b) Obilježavanje minskih polja

Pored trajnog obilježavanja sumnjivih površina u sklopu projekata koji su bili predmet izvođenja deminerskih radova, tokom ove godine, kao i ranije, svakodnevno se vrši hitno obilježavanje rizičnih površina koje su izvodili predstavnici RU BHMACH-a i uglavnom osobe iz struktura civilne zaštite. Kao najznačajniji i najveći projekat koji je realiziran na obilježavanju minskih polja je projekat na području općine Lukavac. Neime, postavljanje trajnih upozoravajućih znakova obavljeno je u MZ Jaruške na 4 lokacije (153 znaka) i MZ Sižje na 2 lokacije (37 znakova). Također, postavljeno je i 8 bilbord plakata. Projektom je predviđeno da se na kraju realizacije ovoga projekta obave prigodna predavanja za rizične grupe (školska djeca, lovci, ribolovci i poljoprivrednici) na temu "Uzora-vanje na opasnost od mina". Sveukupne radove na ovom zadatku obavili su predstavnici kompanije "Posavina bez mina".

2010. godini predstavlja rekordnu vrijednost od početka izvođenja humanitarnog deminiranja na području Tuzlanskog kantona.

2. Potpisani Memorandum o sufinansiranom deminiranju za 2010. godinu, a čija će realizacija uslijediti početkom naredne deminerske sezone, predstavlja dobru osnovu i za narednu 2011. godinu, a ranije ostvareni rezultati u potpunosti opravdavaju njegovo pokretanje i stvaraju potrebu da se u budžetima Kantona i općina planiraju sredstva za njegov nastavak. Zahvaljujući ovome projektu došlo je do pojačanog interesa donatora iz međunarodne zajednice za rješavanje problema mina na području Tuzlanskog kantona.

3. Podatak da se na području Tuzlanskog kantona još uvijek kao sumnjiva površina vodi izuzetno velika površine terena, a do sada je deminirana površina od oko 9.250.000 m² opominje i nameće potrebu intenzivnijeg provođenja operacija deminiranja na prostoru TK.

III ZAKLJUČCI

1. Ostvareni rezultat na polju deminiranja u

Benedin Pejić

DEMINIRANJE UZ POMOĆ EVROPSKE UNIJE

U 2011.godini u proces humanitarnog deminiranja uključena HO "Pro Vita" iz Mostara sa sredstvima Evropske unije. U Banovićima i Kalesiji deminirano 144.618 m² i predato civilnim vlastima na korištenje.

Početak 2011. godine ostvaren je kontakt sa Humanitarnom organizacijom za razminiranje „Pro Vita“ Mostar. Navedena organizacija je na međunarodnom tenderu za 2011-2012. godinu dobila sredstva od Evropske unije za deminiranje u Bosni i Hercegovini.

Obavljen je radni sastanak u Kantonalnoj upravi u Tuzli i analizirane mogućnosti uspostavljanja trajne suradnje na poslovima deminiranja na području Tuzlanskog kantona.

Iskazana je obostrana želja za suradnjom i za početak su odabrana dva projekta. Jedan na općini Kalesija površine oko 48.000 m² a drugi u Banovićima površine oko 96.000 m².

Uvjet za angažman HO "Pro Vita" i njenih deminera bio je sufinansiranje u iznosu od 15 %.

Obavljen je kontakt sa općinskim načelnicima navedenih općina koji su prihvatili navedeni projekt.

Kantonalna uprava civilne zaštite, koja već vodi jedan projekt sufinansiranog deminiranja sa ITF-om, pripremila je odgovarajući ugovor koji su prihvatile obje strane.

Kako se nije radilo o velikim sredstvima dogovoreno je da sufinansiranje projekta sa 15 % realizira općina bez učešća Kantona.

Na osnovu dobivenih garancija HO „Pro Vita“ je pristupila izvođenju radova na terenu.

Projekt Markovići – Memići 4 površine od 48.220,00 m² na općini Kalesija započeo je 06.04. 2011. godine a završen 25.05.2011. godine.

Potpisivanje ugovora i primopredaja deminirane površine općinskim vlastima Kalesije obavljeno je 25.05.2011. godine. Ispred izvođača radova potpisivanje ugovora i primopredaju je obavio gospodin Filip Filipović, umirovljeni general, inače predsjednik

navedene Udruge.

Kao i u Kalesiji poslovi deminiranja u Banovićima su počeli i završeni prije potpisivanja ugovora.

Projekt Ada Bare, površine od 96.398,00 m² započeo je 11.05. a završen 04.08.2011. godine.

Potpisivanje ugovora i primopredaja deminirane površine civilnim vlastima općine Banovići obavljeno je 23.08.2011. godine.

Oba projekta deminirana su metodom tehničkog izviđanja.

Ugovorom je prihvaćena vrijednost deminiranja od 1 eura po metru kvadratnom površine.

Očekuje se nastavak započete suradnje i u narednom periodu.

Ono što se na kraju nameće kao zaključak jeste, da je na navedeni način ostvaren interes lokalne zajednice i dobit od 246.300,60 € i za skromna sredstva od oko 0,30 KM/m² stavljene u funkciju značajne površine poljoprivrednog zemljišta koje je do sada

Redni broj	Naziv projekta	Općina	Površina (m ²)	Učešće (€)		
				EU (85%)	Općina (15%)	Ukupno:
1.	Markovići – Memići 4	Kalesija	48.220,00	82.424,00	14.016,00	96.440,00
2.	Ada Bare	Banovići	96.398,00	163.876,60	28.919,40	192.796,00
UKUPNO:			144.618,00	246.300,60	42.935,40	289.236,00

Tabela 1 – Pregled učešća u sufinansiranju navedenih projekata deminiranja

Deminiranje

bilo nedostupno.

Prema procjenama BH MAC-a da još uvijek oko 90 miliona m² na Tuzlanskom kantonu se vodi kao rizična površina, obavezuje sve koji su vezani za poslove deminiranja od općinskih i kantonalnog koordi-

natora deminiranja, do općinskih načelnika i viših nivoa vlasti da ulaže dodatne napore u traženju rješenja za ubrzavanje procesa deminiranja.

Zdenko Tadić

Mašina za deminiranje FML 200 koja je učestvovala u deminiranju

Zajednički snimak sa primopredaje deminiranog područja Ada Bare u Banovićima

SUFINANSIRANO DEMINIRANJE SA MEĐUNARODNIM FONDOM ZA DEMINIRANJE I POMOĆ ŽRTVAMA MINA

U projektu sufinansiranog deminiranja u 2010./2011. godini deminirano je na području Tuzlanskog kantona i ukupno 143.641,00 m². Ostvarena je dobit lokalne zajednice u iznosu od 90.195,77 €.

UVOD

Prestankom rata na području Tuzlanskog kantona ostalo je oko 3% površine koja se vodi kao rizična površina, koja je zbog mina nedostupna građanima.

Kako se radi o površini od oko 90 km² od čega je oko 40% poljoprivredno zemljište a isto toliko i zemljište pod šumama, može se reći da deminiranje navedene površine predstavlja, ne samo uklanjanje opasnosti koja odnosi živote građana nego i mogućnost strateškog razvoja u oblasti proizvodnje hrane i drvne industrije.

Rezultati deminiranja u prvih 10 godina poslije rata kada je u vremenu 1997. – 2007. godina ukupno deminirano oko 5,4 km² ili 0,54 km² u prosjeku po godini, bili su obeshrabrujući.

U tom periodu deminiranje je vršeno isključivo donatorskim sredstvima sa malim udjelom sredstava iz državnog i federalnog budžeta.

Deminiranje su obavljale profesionalne agencije za deminiranje i deminerski timovi Oružanih snaga BiH i Civilne zaštite.

U želji da unaprijedi i ubrza proces deminiranja, KUCZ, koja koordinira poslove deminiranja na

području Tuzlanskog kantona, pokrenula je projekt sufinansiranog deminiranja od strane lokalne zajednice, općina i Kantona sa jedne strane i međunarodnog donatora sa druge strane.

Ostvaren je kontakt sa Međunarodnim fondom za deminiranje i pomoć žrtvama mina (ITF) koji raspolaže donatorskim sredstvima za deminiranje u Bosni i Hercegovini i preko kojega se plasiraju sredstva Vlade Sjedinjenih Američkih Država.

Vlada TK je 04.07.2008. godine potpisala Memorandum o razumijevanju sa ITF-om i usmjerila 100.000,00 KM budžetskih sredstava za sufinansiranje poslova deminiranja u općinama TK.

Projekt sufinansiranog deminiranja podrazumijevao je da sredstva koja izdvoji lokalna zajednica (Kanton i općine) ITF udvostruči.

U navedenom projektu koji je u potpunosti realiziran 2009. godine, učešće su uzele općine Gračanica, Gradačac, Kalesija, Lukavac, Tuzla i Sapna.

Ukupno je deminirano oko 160.000 m² minirane površine.

Vlada SAD je preko ITF-a u navedeni projekt uložila oko 147.000 EUR ili za 1 KM lokalne zajednice 1,8 KM doniranih sredstava.

Mašina za deminiranje BA - 001 firme C.I.D.C.

Deminiranje

Početak je bio više nego uspješan.

Ostvarena suradnja omogućila je da se i druga donatorska sredstva ostvarena radom lokalne zajednice udvostruče preko ITF-a.

Povećan je i interes drugih donatora iz međunarodne zajednice koji su počeli da se "vraćaju" u BiH kada su vidjeli da i lokalna zajednica ulaže u otklanjanje opasnosti od mina.

Ukupan rezultat je bio više nego dobar. U 2009. godini na području TK deminirano je 1.173.647,24 m² u 2010. godini 1.253.835,00 m² a u 2011. godini će konačan rezultat biti oko 1,5 miliona m².

SUFINASIRANO DEMINIRANJE

Nakon uspješno završenog posla sufinansiranog deminiranja u 2009. godini pokrenute su aktivnosti na nastavku započetog projekta i u 2010. godini.

Projekt je u 2010. godini prihvatilo 7 općina: Banovići, Gračanica, Kalesija, Kladanj, Lukavac, Sapna i Tuzla.

Odabrani su odgovarajući projekti sa liste prioriteta deminiranja na području TK u 2010. godini koje će u skladu sa potpisanim Memorandumom sufinansirati Vlada TK i općine i potpisani memorandumima između općina i ITF-a.

Dana 01.09.2010. godine u Uredu ITF-a u Sarajevu, izvršeno je otvaranje ponuda i odabir izvođača radova na deminiranju prema projektima koji su planirani za sufinansirano deminiranje na području Tuzlanskog kantona.

Komisija sastavljena od predstavnika ITF-a, BH MAC-a i Vlade SAD je prihvatila ponudu firme C.I.D.C. iz Kanade koja je bila najpovoljnija i koja je prihvatila da poslove „čišćenja“ uradi za 1,80 EUR/m² a poslove tehničkog izviđanja za 0,80 EUR/m².

Na raspisani tender ponude su dostavile i firme: PROVITA, TEHNOELEKTRO, BH DEMINING i UXG BALKANS.

Na osnovu utvrđene cijene radova obavljeno je usklađivanje potpisanih memorandumima.

Kao je već bio deveti mjesec, propisane procedure žalbe i prebacivanja sredstava nisu omogućili da

Redni broj	Općina	Naziv projekta	Površina (m ²)	Vrsta radova	Izvođač radova	Vrijednost radova (€)	
						(€/m ²)	Σ
1.	Banovići	Seona Greben	9.997	TI	C.I.D.C.	0,8	7.997,6
2.	Gračanica	Lendići-Čolin potok	29.892	TI	C.I.D.C.	0,8	23.913,6
3.	Kalesija	Hemlijaši 1, MZ Memići	36.675	TI	C.I.D.C.	0,8	29.340
4.	Kladanj	Pelemiši 2	9.709	TI	C.I.D.C.	0,8	7.767,2
5.	Lukavac	Vijenac-Stambeno odmaralište	11.857	Čišćenje	C.I.D.C.	1,8	21.342,6
		Vijenac-Stambeni objekti 2	10.203	TI	C.I.D.C.	0,8	8.162,4
		Ukupno:	22.060				29.505,0
		Kovačevići brijeg 1C	7.554	Čišćenje	C.I.D.C.	1,8	13.597,2
6.	Sapna	Handželići Sejdinovac	5.618	Čišćenje	C.I.D.C.	1,8	10.112,4
		Ukupno:	13.172				23.709,6
		Kovačica Okućnica porodice Gajić	15.297	Čišćenje	C.I.D.C.	1,8	27.534,6
7.	Tuzla	Kovačica-Površnice Trasa lokalnog vodovoda	6.839	TI	C.I.D.C.	0,8	5.471,2
		Ukupno:	22.136				33.005,8
Ukupno:			149.004				155.238,8

Tabela 1 - Pregled sufinansiranih projekata i izvođača radova

Deminiranje

se posao završi u 2010. godini.

Posao je započeo i završen u toku 2011. godine.

Iz tabele 1. može se vidjeti da je projektom sufinansiranog deminiranja koje su zajednički finansirali Vlada TK, općine Banovići, Gračanica, Kalesija, Kla-

danj, Lukavac, Sapna i Tuzla i ITF, deminirano je 143.641,00 m² površine ukupne vrijednosti 150.926,8 €.

Ostvarena je prosječna cijena deminiranja površine u vrijednosti od 1,05 €/m².

Iz podataka danih u Tabeli 2. može se vidjeti

Redni broj	Općina	Učešće (€)		
		Općina i Kanton	ITF	Σ
1.	Banovići	4.118,76	3.878,84	7.997,6
2.	Gračanica	7.661,90	16.251,70	23.913,6
3.	Kalesija	12.728,30	16.611,7	29.340
4.	Kladanj	-	7.767,20	7.767,2
5.	Lukavac	13.089,07	16.415,93	29.505,0
6.	Sapna	6.135,00	17.574,60	23.709,6
7.	Tuzla	16.998,00	16.007,80	33.005,8
Ukupno:		60.731,03	94.507,77	155.238,8

Tabela 2 - Pregled učešća lokalne zajednice i ITF-a u sufinansiranju radova

da su općine i Kanton u realizaciji navedenih projekata učestvovali sa 60.731,032 € a ITF sa 94.507,77 € ili 60,9 %. Općina Kladanj nije imala raspoloživa sredstva za učešće u navedenom projektu pa je isti u cijelosti isfinansiran od Vlade SAD.

Lokalna zajednica je kroz navedeni projekt ostvarila za 1 KM sufinansiranje ITF-a od 1,5 KM.

ZAKLJUČAK

Na osnovu obavljene detaljne analize navedenog projekta sufinansiranja deminiranja može se zaključiti sljedeće:

- u projektu sufinansiranog deminiranja u 2010./2011. godini deminirano je na području Tuzlanskog kantona i općina Banovići, Gračanica, Kalesija, Kladanj, Lukavac, Sapna i Tuzla ukupno 149.004,00 m².

- Za finansiranje navedenog projekta lokalna zajednica uložila je 60.731,03 € a Vlada SAD, preko ITF-a 94.507,77 €.

- Ostvarena je dobit lokalne zajednice u iznosu od 94.507,77 €.

- Ostvareni rezultati i dobit u potpunosti opravdavaju navedeni projekt i potrebu da se u budžetima Kantona i općina planiraju sredstva za njegov nastavak uz uključanje i drugih općina.

- Zahvaljujući projektu sufinansiranog deminiranja došlo je do pojačanog interesa donatora iz međunarodne zajednice tako da je u 2010. godini ostvaren najbolji rezultat deminiranja na području TK a već sada je sigurno da će u 2011. godini taj rezultat biti daleko bolji.

Zbog svega navedenog potrebno je da su u budžetima Kantona i općina planiraju sredstva za nastavak navedenog projekta sufinansiranog deminiranja i u 2012. godini.

Zdenko Jadić

DEMINERI CIVILNE ZAŠTITE I UKLANJANJE OPASNOSTI OD MINA

Poslije skoro godinu dana konačno riješen status deminera civilne zaštite. Od 01.11.2010.godine demineri profesionalni uposlenici pri Federalnoj upravi civilne zaštite.

Na osnovu usvojenog dokumenta "Izlazna strategija za stvaranje održivih timova civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje neeksplozivnih ubojitih sredstava u FBiH", početkom godine potpisana je XII Faza Programa deminiranja 2010. u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Zbog kašnjenja sa usvajanjem Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti i spašavanju, pripadnici timova civilne zaštite su ponovo potpisali Ugovor o radu na određeno vrijeme koji je bio na snazi do oktobra 2010. godine.

Nakon sticanja zakonskih uvjeta odnosno usvajanja Zakona od 01.11.2010. godine svi uposlenici su dobili rješenja o prijemu u radni odnos na neodređeno vrijeme i stekli radno-pravni status koji važi za državne službenike i nemještenike u organima državne službe u FBiH.

Period trajanja Faze XII bio je od 01.02. do 30.11.2010. godine, odnosno nepunu godinu dana. Sukladno usvojenoj Listi prioriteta za rad tima civilne zaštite, tokom 2010. godine pripadnici tima su obavljali deminiranje na pet općina Tuzlanskog kantona.

Broj	Općina	Lokalitet	Namjena	Met. rada	Površina /m ² /
1.	Gračanica	Spreča - Grabovac	Put i poljoprivreda	T I	6.624
2.	Tuzla	NNM Toromani	Okućnice i poljopr.	čišćenje	3.170
3.	Teočak	Jasikovac-Podšajtovci	Put i poljoprivreda	čišćenje	3.442
4.	Kalesija	Kazi tuk 1.	Poljoprivreda	T I	58.718
5.	Živinice	Izvor Jazavac	Vodovod	čišćenje	5.371
U K U P N O					77.325

Tabela 1 - Pregled obavljenih poslova deminiranja u 2010.godini Kantonalnog tima za deminiranje

Detalj sa raspodjele rješenja o prijemu deminera u stalni radni odnos u Federalnoj upravi civilne zaštite

Deminiranje

BROJ ZADATKA: ID 12837 - TEHNIČKO IZVIĐANJE

NAZIV PROJEKTA: „SPREČA-GRABOVAC“

POVRŠINA: 6.625,51 m²

IZVOĐAČ: FEDERALNA/KANTONALNA UPRAVA CZ – tim civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje NUS-a

Cilj zadatka: Deminiranje poljoprivrednog zemljišta

Rizična površina, obrađena projektnom dokumentacijom, nalazila se u neposrednoj blizini magistralnog puta Tuzla-Doboj pored koje se nalazi seoski put kojeg koriste mještani za kretanje ka svojim imanjima. Obavljenim deminiranjem stvoreno je sigurnije okruženje za stanovnike naselja Grabovac koje se nalazi oko 150 metara od deminirane lokacije. Tokom ratnih dejstava ovaj prostor je bio u blizini linija razdvajanja zaraćenih snaga i prema dostupnim podacima na ovoj lokaciji nisu zabilježeni minski incidenti ali su postojale jasne indicije miniranosti terena. Predložena metoda rada je tehničko izviđanje.

Otvaranje deminerskih radova obavljeno je 24.03.2010. godine uvođenjem pripadnika „B“ komponente tima civilne zaštite u zadatak.

Manuelnom metodom tehničkog izviđanja tretirana je površina od 2.330 m², a sa preostalog dijela rizične površine skinuta je vegetacija uz pojačani oprez kod izvođenja ove operacije.

Tokom izvođenja radova pronađene su jasne naznake miniranosti (potezne žice) te upaljač od protupešadijske mine PROM-1

Izvođenje radova je trajalo 21 radni dan.

Završno uzorkovanje deminirane površine obavljeno je u srijedu 21.04.2010. godine čime je od strane inspektora Regionalnog ureda BHMAC-a iz Tuzle potvrđeno da su radovi obavljeni sukladno zahtjevima propisanim standardnim operativnim procedurama izvođenja protuminskih akcija.

Cjelokupan proces izvođenja deminerskih radova praćen je od strane inspektora Federalne uprave civilne zaštite kao i inspektora RU BH MAC-a iz Tuzle.

Ceremonija primopredaje deminirane površine obavljena je u petak 23.04.2010. godine, uz prisustvo organa lokalne vlasti, Regionalnog ureda BHMAC-a, Općinske službe CZ Gračanica, Federalne i Kantonalne uprave CZ i medija sa područja TK.

BROJ ZADATKA: ID 12885 - ČIŠĆENJE

NAZIV PROJEKTA: „JASIKOVAC - PODŠAJTOVCI“

POVRŠINA: 3.442,00 m²

IZVOĐAČ: FEDERALNA/KANTONALNA UPRAVA CZ – tim civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje NUS-a

Cilj zadatka: Deminiranje poljoprivrednog i šumskog zemljišta

Rizična površina, na ovoj lokaciji, je predstavljala izolirani komad šumsko-poljoprivrednog zemljišta za koji je postojala sumnja o postojanju zaostale mine tipa PROM i drugih neeksploziviranih ubojitih sredstava. Mještani koji su svakodnevno prolazili pored nje i dijelom zalazili u nju su bili stalno izloženi potencijalnoj opasnosti od mogućeg stradanja. Evidentirane minske nesreće, prihvatljivi zapisnici i vjerodostojni svjedoci su bili glavni argumenti za stavljanje ove lokacije u sami vrh prioriteta za deminiranje na području općine Teočak.

Projektnom dokumentacijom je bilo predviđeno da se metodom čišćenja deminira površina terena od 3.442,00 m². Zadatak je povjeren timu civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje NUS-a.

Otvaranje deminerskih radova obavljeno je 08.06.2010. godine uvođenjem pripadnika "B" tima civilne zaštite u zadatak.

Šibljem zarastao i zagađen teren bio je vrlo težak za izvođenje radova koji su dosta usporeno obavljani zbog potrebe detaljnog „prekopavanja“ rizične površine. Manuelnom metodom čišćenja terena tretirana je površina od 3.442,00 m².

Tokom izvođenja radova pronađene su jasne naznake izvođenja borbenih dejstava ali ne i mina PROM koja je najvjerovatnije ranije uklonjena od nepoznatih osoba.

Izvođenje radova je trajalo 32 radna dana.

Završno uzorkovanje deminirane površine obavljeno je u utorak 27.07.2010. godine čime je od strane inspektora Regionalnog ureda BHMAC-a iz Tuzle potvrđeno da su radovi obavljeni sukladno zahtjevima propisanim standardnim operativnim procedurama izvođenja protuminskih akcija.

Cjelokupan proces izvođenja deminerskih radova praćen je od strane inspektora Federalne uprave civilne zaštite kao i inspektora RU BH MAC-a iz Tuzle.

Ceremonija primopredaje deminirane površine

Deminiranje

BROJ ZADATKA: ID 12557 - TEHNIČKO IZVIĐANJE

NAZIV PROJEKTA: „KAZIN TUK 1.“

POVRŠINA: 58.718,00 m²

IZVOĐAČ: FEDERALNA/KANTONALNA UPRAVA CZ – tim civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje NUS-a

Cilj zadatka: Deminiranje poljoprivrednog i šumskog zemljišta

Projekat deminiranja na zadatku „Kazin tuk 1,“ predstavlja najveću zadatak rizičnu površinu koja je bila predmet rada u izvedbi tima civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje NUS-a od njegovog osnutka. Na ovom zadatku, čija realizacija sa prekidima se odvijala oko dvije godine, bili su angažirani svi resursi Federalne uprave civilne zaštite.

Rizična površina, na ovoj lokaciji, je predstavljala veliko prostranstvo poljoprivrednog i manjim dijelom šumskog zemljišta. Posebno zahtjevni dio rizične površine predstavljali su lateralni kanali koji su bili obrasli šibljem i dijelom zagađeni otpadnim materijalom. Na ovoj rizičnoj površini, a i u njenoj neposrednoj blizini bilježimo dva minoincidenta u kojima je ranjena jedna osoba i nastradalo stado ovaca.

Deminerski radovi su započeti krajem 2008. godine pred sam kraj deminerske sezone, ali su ubrzo prekinuti zbog loših vremenskih uvjeta. Radovi su nastavljani početkom maja mjeseca naredne godine uz angažman pripadnika tima civilne zaštite Tuzla, Mašinskog tima civilne zaštite za tretiranje tla i skida-

nje vegetacije kao i POEK (psi) tima civilne zaštite. U ovom periodu su obrađene tri cjeline rizične površine i uzorkovana površina terena od 103.285,00 m².

Nastavak deminiranja na preostalom dijelu rizične površine bio je uslovljen isušivanjem tla, a posebno smanjenjem nivoa vode u lateralnim kanalima. Izuzetno kišna 2010. godina nije pružala mogućnost nastavka radova sve do sredine avgusta mjeseca. Imperativ okončanja ovoga zadatka rezultirao je dogovorom da se u proces deminiranja, pored pripadnika tima civilne zaštite Tuzla, uključi specijalna mašina za rad u kanalima. Odlučeno je da se angažira deminerska firma „lvša“ iz Orašja koja posjeduje specijalnu mašinu za skidanje vegetacije u kanalima. Pored ove firme u proces deminiranja se uključuju i deminerski timovi civilne zaštite iz Sarajeva i Žepča, te Mašinski i POEK tim civilne zaštite. Zajedničkim angažmanom svih navedenih resursa Federalne uprave civilne zaštite i specijalne mašine iz kompanije „lvša“ u relativno kratkom vremenu radovi se privode kraju i stvaraju uvjeti za okončanje cijelog zadatka.

Tokom izvođenja radova pronađene su i uništene sljedeće vrste i količine minskoeksplozivnih sredstava:

-mine PMR-2A .....21 kom.

-mine PMA-3 .....2 kom.

-NUS .....2 kom.

Cjelokupan proces izvođenja deminerskih radova praćen je od strane inspektora Federalne uprave civilne zaštite kao i inspektora Regionalnog ureda BH MAC-a iz Tuzle.

Deminiranje

BROJ ZADATKA: ID 12908 - ČIŠĆENJE

NAZIV PROJEKTA: „MZ TUPKOVIĆI - IZVOR JAZAVAC.“

POVRŠINA: 5.000 m²

IZVOĐAČ: FEDERALNA/KANTONALNA UPRAVA CZ – tim civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje NUS-a

Cilj zadatka: Deminiranje mjesnog izvorišta i trase vodovoda

Projekat "Izvor Jazavac" predstavlja jedan od prvih kandidiranih projekata na području općine Živinice za koji je urađena projektna dokumentacija za deminiranje izvorišta i trase vodovoda. Međutim, velika udaljenost od naseljenog mjesta i loš pristupni put odbijao je sve potencijalne izvođače radova. Jedna od najvećih kočnica bila je nepostojanje tzv. „zlatnog sata“ kojim je predviđeno da se medicinska evakuacija za slučaj povrjeđivanja ili stradanja tokom izvođenja deminerskih radova može obaviti najduže za 1 sat. Djelimičnom sanacijom puta stvoreni su uvjeti da se "zlatni sat" može ispoštovati te su Kantonalna i Federalna uprava civilne zaštite, u saradnji sa RUBHMAC-a iz Tuzle, ovaj projekat uvrstile na svoju Listu prioriteta za rad u sezoni 2010. godine.

Pripadnici "B" tima civilne zaštite za deminiranje su započeli sa čišćenjem terena 14.10.2010. godi-

ne. Neposredna blizina bivše linije razdvajanja među zaraćenim snagama i veliki broj uklonjenog NUS-a od strane "A" tima civilne zaštite u neposrednoj blizini ovoga zadatka, kao i sugestije šumskih radnika i lovaca bili su dovoljan razloga za povećan oprez tokom izvođenja radova.

Radovi su trajali 19 radnih dana, a tokom izvođenja radova pronađena je 1 mina PMA-3 koju su pripadnici „A“ tima civilne zaštite uništili na licu mjesta.

Završno uzorkovanje deminirane površine je obavljeno 18.11.2010. godine.

Nakon obavljenog uzorkovanja deminirane površine pristupilo se trajnom obilježavanju deminiranog prostora postavljanjem stubova sa upozoravajućim natpisima. Sav neophodni materijal za obilježavanje obezbjedila je lokalna zajednica. Ukupno je postavljeno 47 stubova i znakova, a postavljanje su obavili pripadnici tima civilne zaštite.

Cjelokupan proces izvođenja deminerskih radova praćen je od strane inspektora Federalne uprave civilne zaštite kao i inspektora RUBH MAC-a iz Tuzle.

Ceremonija primopredaje deminirane površine obavljena je u utorak . godine, uz prisustvo organa lokalne vlasti, Regionalnog ureda BHMACH-a, Općinske službe CZ Živinice, Federalne i Kantonalne uprave CZ i medija sa područja TK.

Deminiranje

O IZVRŠENOM DEMINIRANJU TERENA NA ZADATKU "BALJKOVICA, PRAVOSLAVNO GROBLJE" NA OPĆINI SAPNA

Cilj zadatka: Deminiranje pristupnog puta mjesnom groblju i poljoprivrednih površina

Projekat „Baljkovica, pravoslavno groblje“ je predstavljao jedan od zadataka sa samog vrha Liste pripristeta deminiranja na području općine Sapna. Rizična površina obrađena projektnom dokumentacijom se nalazila neposredno uz bivše linije razdvajanja zaraćenih snaga, a po izjavama svjedoka i dostupnim zapisnicima iz prošlog rata sa sigurnošću se moglo pretpostaviti postojanje zaostalih mina i minskoeksplozivnih sredstava.

Realizacija projekta je dodijeljena Timu civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje NUS-a, a sa radovima se započelo krajem prošle godine. Zbog loših vremenskih uvjeta projekat je odmah po otvaranju konzerviran. Nakon stvaranja uvjeta za nastavak radova, pripadnici Tima civilne zaštite su 04.04.2011. godine nastavili sa izvođenjem operacija deminiranja. Projektnom dokumentacijom je bilo predviđeno da se

metodom tehničkog izviđanja deminira površina od 15.868,00 m².

Pored pripadnika Tima civilne zaštite u proces deminiranja su bili uključeni Mašinski i POEK tim (čovjek i pas) civilne zaštite.

Tokom izvođenja deminiranja pronađeno je 6 protupješačkih mina tima PMA-3 koje su na licu mjesta uništene. Sukladno projektoj dokumentaciji na kraju je izvršeno trajno obilježavanje deminirane površine postavljanjem stubova sa upozoravajućim natpisima. Sav neophodni materijal za obilježavanje obezbjedila je lokalna zajednica – općina Sapna. Završno uzorkovanje deminirane površine je obavljeno 31.05.2011. godine.

Cjelokupan proces izvođenja deminerskih radova praćen je od strane inspektora Federalne uprave civilne zaštite kao i inspektora RUBH MAC-a iz Tuzle.

Ceremonija primopredaje deminirane površine obavljena je u četvrtak 02.06.2011. godine, uz prisustvo organa lokalne vlasti, Regionalnog ureda BHMAC-a, Općinske službe CZ Sapna, Federalne i Kantonalne uprave CZ i medija sa područja TK.

Kantonalni tim za deminiranje i uklanjanje NUS-a

Deminiranje

BROJ ZADATKA: ID 13052 – ČIŠĆENJE

NAZIV PROJEKTA: "MZ ORAHOVICA, ZASEOK STROJNA"

POVRŠINA: 3.916 m²

IZVOĐAČ: Federalna/Kantonalna uprava CZ Tim civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje NUS-a

Cilj zadatka: Deminiranje poljoprivrednih površina duž rijeke Strojna

Projekat "MZ Orahovica, zaseok Strojna" je predstavljao jedan od prioriternih zadataka na području Općine Lukavac i njegovom realizacijom su stečeni uvjeti za bezbjedan prilaz rječici Strojni i korištenje poljoprivrednog zemljišta.

Rizična površina obrađena projektnom dokumentacijom se nalazila neposredno uz bivše linije razdvajanja zaraćenih snaga, a po izjavama svjedoka i dostupnim zapisnicima u neposrednoj blizini i samoj površini koja je tretirana deminerskim radovima mjesta su samoinicijativno uklonili veliki broj zaostalih mina i minskoeksplozivnih sredstava.

Realizacija projekta je dodijeljena Timu civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje NUS-a, a sa radovi-

ma se započelo 09.06.2011. godine. Projektnom dokumentacijom je bilo predviđeno da se metodom čišćenja deminira površina od 3.916,00 m².

Pored pripadnika Tima civilne zaštite u proces deminiranja je bio uključen Mašinski tim (TEMPEST) civilne zaštite koji je skinuo vegetaciju sa površine od oko 1.800 m².

Tokom izvođenja deminiranja pronađena je jedna protivpješadijskih mina tipa PMA2 (tzv. „pašteta“) koju su na licu mjesta uništili pripadnici „A“ tima civilne zaštite.

Završno uzorkovanje deminirane površine je obavljeno u utorak 12.07.2011. godine.

Cjelokupan proces izvođenja deminerskih radova praćen je od strane inspektora Federalne uprave civilne zaštite kao i inspektora RUBH MAC-a iz Tuzle.

Ceremonija primopredaje deminirane površine obavljena je u črvtak 14.07.2011. godine, uz prisustvo organa lokalne vlasti, Regionalnog ureda BHMAC-a, Općinske službe CZ Lukavac, Federalne i Kantonalne uprave CZ i medija sa područja TK.

Benedin Pejić

Mašina za deminiranje FML 200 FUCZ

MEĐUNARODNI DAN BORBE PROTIV MINA

Sukladno odluci Organizacije ujedinjenih nacija, 4. april se obilježava kao Međunarodni dan borbe protiv mina (International Day for Mine Awareness and Assistance in Mine Action). Ovo je šesta godinu da se ovaj dan obilježava u Bosni i Hercegovini i kao takav predstavlja priliku za domaće vlasti i međunarodne organizacije da analiziraju dosadašnja dostignuća u oblasti protivminskih akcija, kao i da se još jednom skrene pažnja na problem mina i NUS-a u BiH i potraži rješenje za njegovu konačnu finalizaciju.

Problem postojanja mina u svijetu trenutno pogađa 68 zemalja, među kojima jedno od vodećih mjesta zauzima Bosna i Hercegovina. Pored masovnog stradanja i ranjavanja civilnog stanovništva, problem postojanja zaostalih mina direktno utiče i na ekonomski razvoj zemlje koja je bila zahvaćena ratom. Prema zvaničnim podacima u cijelom svijetu je položeno preko 110 miliona kopnenih mina. Od 1975. godine širom svijeta od eksplozija mina osakaćeno je ili ubijeno preko milion ljudi. Statistički podaci govore da je polaganje mina 25 do 100 puta brže nego uklanjanje istih.

Sve negativne posljedice koje su prouzrokovane proizvodnjom i upotrebom pješadijskih mina ozbiljnije su shvaćene tek 90 godina, kada su svjetske humanitarne organizacije digle svoj glas u borbi protiv ovog zla svjetskih razmjera. U to su se doba mine naveliko proizvodile, i posjedovale su ih sve vojske na svijetu. Tada je shvaćeno kako bi nastavak proizvodnje i širenja trgovine doveo do katastrofe sa nesagledivim posljedicama.

U decembru 1997. godine predstavnici mnogih zemalja potpisali su Konvenciju o zabrani upotrebe, skladištenja, proizvodnje, uvoza i izvoza protupješadijskih mina te o njihovom uništavanju. Konvencija je

poznata pod nazivom Otavski sporazum. Međutim, mnogi izražavaju svoju rezerviranost kada je u pitanju potpuno provođenje odredbi ove Konvencije. Naime, opće je poznato da Rusija i Mijanmar (bivša Burma) kao i neke nedržavne skupine još uvijek koriste ove mine.

Bosna i Hercegovina je minama jedna od najkontaminiranijih zemlja u Evropi. Pretpostavlja se da je još uvijek preko 3,3% teritorija BiH i dalje prekriveno minama i da oko 800.000 ljudi je ugroženo minama ili NUS-om.

Deminiranje kontaminiranih površina odvija se veoma usporenim tempom i u direktnoj je ovisnosti od raspoloživih finansijskih sredstva izdvojenih za ove namjene. Slabljenje interesa stranih donatora za problem mina u BiH obavezuje domaće organe vlasti u značajnije uključivanje u obezbjeđivanje finansijskih sredstava za deminiranje.

Od 1996. godine u BiH od mina je stradalo 1.696 osoba, od čega je 497 smrtno stradalih, među kojima su 44 deminera. Na području Tuzlanskog kantona od kraja rata bilježimo preko 200 nesreća u kojima je smrtno stradalo 111, a teže i lakše je ozlijeđeno 128 osoba.

Obilježavanje Međunarodnog dana borbe protiv mina u BiH je od posebnog značaja i važnosti. U obilježavanje ovoga Dana uključene su organizacije kao što su Međunarodni crveni križ, Centar za uklanjanje mina u BiH, UNICEF, UNDP, UNICEF, EUFOR, ITF, Ministarstvo civilnih poslova u BiH i dr.

Zapamtite, mina je najgori izum čovječanstva.

Benedin Pejić

ZAJEDNIČKIM SNAGAMA DEMINIRATI DOLINU SPREČE

U skladu sa Sporazumom o saradnji u ostvarivanju zadataka civilne zaštite , održan je međuentitetski sastanak predstavnika civilne zaštite u Tuzli dana 04.06.2010. godine na temu: **Deminiranje obala i korita rijeke Spreče na općinama Lukavac, Petrovo, Gračanica, Doboj Istok i Doboj.**

U organizaciji Kantonalne uprave civilne zaštite održan je 04.06.2010. godine u Tuzli međuentitetski sastanak o iznalaženju finansiranja i realizacije projekata deminiranja obala i korita rijeke Spreče, od brane jezera Modrac do njenog ušća u rijeku Bosnu.

Sastanak vodio Zdenko Tadić, direktor KUCZ koji obavlja poslove Kantonalnog koordinatora za deminiranje Tuzlanskog kantona.

Sastanku prisustvovali:

- ispred struktura civilne zaštite Federacije BiH: gospoda Murat Barudžija i Darko Kalaš ispred Federalne uprave civilne zaštite.

- ispred struktura civilne zaštite Tuzlanskog kantona: gospoda: Sead Mujanović-komandant KŠCZ ispred Vlade TK, mr. Zdenko Tadić-direktor KUCZ, Izudin Karić-sekretar uprave, Mesud Tanović-pomoćnik direktora, Benedin Pejić- stručni savjetnik za deminiranje i NUS-a, Mustafa Bajić-šef službe civilne zaštite općine Gračanica, Amir Sejdinović-šef službe civilne zaštite općine Lukavac.

- ispred struktura civilne zaštite Republike Srbije: gospoda Branko Grabež ispred Republičke uprave civilne zaštite, Đuranović Vlado-područno odjeljenje civilne zaštite Doboj, Vlado Sinmić-Općinska služba civilne zaštite Petrovo i Siniša Stjepanovic-općina Petrovo.

- ispred BH MAC-a: gospoda Irfan Pehlić i Nedžad Kukuruzović-Regionalni Ured Tuzla i Milenko Inđić-Regionalna kancelarija Banja Luka.

- ispred Međunarodnog ureda ITF-a gospodin Roman Turšić-voditelj ureda u Sarajevu.

Dnevni red

1. Deminiraje obala i korita rijeke Spreče

(Izjavitelj: Irfan Pehlić, RU BH MAC-a Tuzla)

2. Informacija o deminiranim i sumnjivim površinama obale rijeke Spreče na općinama Lukavac, Gračanica i Doboj Istok

(Izjavitelj: Zdenko Tadić, KUCZ Tuzla)

3. Informacija o deminiranju i sumnjivim površinama rijeke Spreče na općinama Petrovo i Doboj

(Izjavitelj: Vlado Đuranović, Područno odjeljenje CZ Doboj)

4. Deminiranje obala rijeke Spreče sredstvima međunarodnih donatora i lokalne zajednice

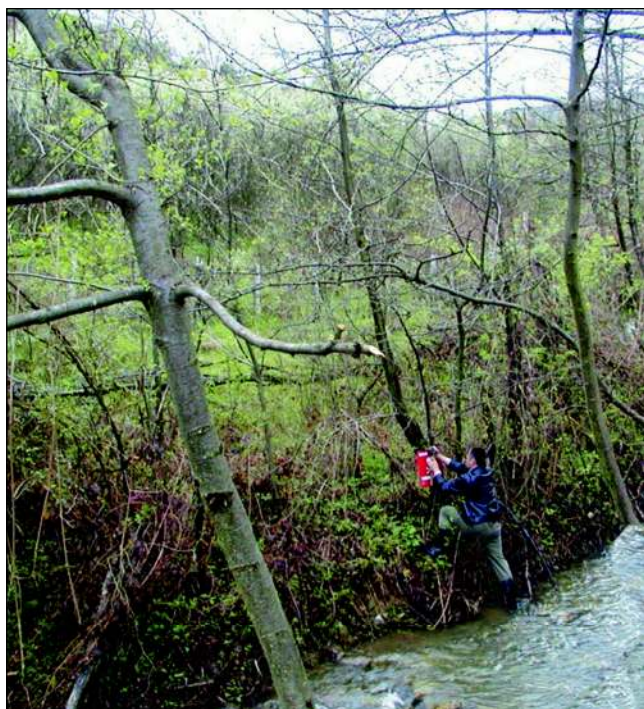
(Izjavitelji: Zdenko Tadić, Vlado Đuranović, Roman Turšić Ured ITF-a)

5. Diskusija i donošenje zaključaka

Nakon uvodnih riječi pozdrava kantonalnog koordinatora gospodina Zdenka Tadića i komandanta Kantonalnog štaba civilne zaštite gospodina Seada Mujanović koji je prisutne pozdravio ispred Vlade Tuzlanskog kantona, te pozdrava gospodina Romana Turšića predstavnika Ureda Međunarodnog fonda za deminiranje i pomoć žrtvama mina u BiH, prešlo se na realizaciju predloženog i usvojenog dnevnog reda predviđenog za razmatranje na sastanku.

Gospodin Irfan Pehlić, Šef regionalnog ureda BH MAC-a Tuzla prezentirao je putem video prezentacije stanje miniranosti na rijeci Spreči njenom cijelom dužinom. Tokom prezentacije gospodina Pehlića njegovim stručnim pojašnjenjima i tumačenjima podataka o aktivnostima na deminiranju doline rijeke Spreče, priključio se i gospodin Milenko Inđić, Šef regionalne kancelarije BH MAC-a Banja Luka, iznoseći podatke o aktivnostima na deminiranju doline rijeke Spreče koja pripada teritorije Republike Srbije.

Nakon izlaganja pomenute gospode otvorena

Deminiranje

je veoma konstruktivna diskusija po ovom pitanju u kojoj je učešće uzela većina prisutnih na sastanku kako bi se došlo do što izvodljivijeg i efikasnijeg rješenja za ovo pitanje u interesu šire zajednice a posebno lokalnih zajednica koje gravitiraju direktno na prostoru doline Spreče.

Gospodin Zdenko Tadić, kantonalni koordinator za deminiranje prezentirao je Informaciju o deminiranim i sumnjivim površinama na području općina Lukavac, Doboj Istok i Gračanica, radi boljeg uvida u stanje sa svih aspekata, mogućnosti i aktivnosti lokalnih zajednica i kantona kao i načina za traženje pomoći međunarodnih subjekata na realizaciji zadatka cjelokupne doline rijeke Spreče, za dalje aktivnosti na njenoj regulaciji u sprečavanju poplava i potpunijem iskorištavanju njenih poljoprivrednih kapaciteta za razvoj područja kojim prolazi i dobrobiti cijele zajednice.

Nakon vođene konstruktivne diskusije prešlo se na sljedeću tačku dnevnog reda.

Gospodin Vlado Đuranović, šef područnog odjeljenja civilne zaštite regije Doboj, RUCZ RS, uključio se u diskusiju prethodnih izlagača i prezentirao prisutnim stanje aktivnosti na deminiranju doline rijeke

Spreče na prostoru teritorije općina Doboj i Petrovo, koje pripadaju Republici Srpskoj pojasnivši stanje sa svih aspekata, mogućnosti i aktivnosti koje su poduzete od strane lokalnih zajednica na rješavanju ovog problema.

Gospodin Roman Turšić, upoznao prisutne sa aktivnostima koje su do sada urađene i tokom realizacije projekata u Gračanici, Lukavcu, Doboju i Petrovu, koje se izvode u dvije faze od kojih je prva u toku a sljedeća će biti prenesena u sljedeću godinu, u kojima učestvuje Ured ITF-a za BiH, također je istakao važnost kontakta i suradnje svih subjekata koji učestvuju u čišćenju prostora zagađenog minama i iznalaženja mogućnosti izvora finansiranja od strane lokalnih zajednica u što većem iznosu kako bi se na osnovu toga moglo ostvariti što više finansijskih sredstva od zemalja donatora iz međunarodne zajednice, kojima bi se omogućilo mnogo efikasnije i brže čišćenje doline rijeke Spreče putem komercijalnog deminiranja i oslobodili prirodni resursi zarobljeni minama te omogućio njihov razvoj i korištenje za dobrobit zajednice te spriječilo stradavanje ljudi koji žive na ovom prostoru.

Nakon izlaganja gospodina Turšića gospodin

Gospodin Roman Turšić, voditelj Ureda ITF-a u Sarajevu i gospodin Mustafa Bajić, Rukovodilac Općinske službe civilne zaštite Gračanica, prilikom potpisivanja ugovora o sufinansiranom deminiranju.

Tadić i gospodin Đurić iznijeli su svoja izlaganja o značaju suradnje sa uredom ITF i učešćem međunarodnih donatora na rješavanju ovog problema, sa kojim bi se lokalna zajednica teško i dugo sama borila.

Nakon izlaganja izlagača iz prethodnih tačaka otvorena je konstruktivna diskusija i rasprava o istim u kojoj su učešće uzeli ispred RUCZ RS gospodin Branko Grabež, ispred FUCZ gospodin Darko Kalaš, te sljedeća gospoda: Vlado Đuranović, područno odjeljenje CZ Doboj RUCZ RS, Zdenko Tadić, Kantonalna uprava civilne zaštite Tuzlanskog kantona, Amir Sejdinović, općina Lukavac, Mustafa Bajić općina Gračanica, Siniša Stjepanović općina Petrovo, Benedin Pejić, Kantonalna uprava civilne zaštite Tuzlanskog kantona.

Nakon vođenja veoma konstruktivne diskusije gospodin Tadić je predložio donošenje Zaključaka sa ovog sastanka, nakon čega su se prisutni usaglasili da je potrebno uraditi prijedlog Zaključaka sa ovog sastanka koji bi se dostavio svim subjektima učesnicima sastanka na razmatranje i usaglašavanje te usvajanje konačnog teksta Zaključaka.

ZAKLJUČCI

1. Deminiranje obala i korita rijeke Spreče na općinama Lukavac, Petrovo, Gračanica, Doboj Istok i Doboj omogućit će čišćenje, produbljivanje i ispravljanje korita i izradu sigurnosnih nasipa na lijevoj i desnoj obali i na taj način otkloniti opasnost od poplava i zbog toga predstavlja poseban interes navedenih općina i struktura civilne zaštite oba entiteta.

2. Prema podacima BH MAC-a i predstavnika općina Doboj Istok na cijeloj dužini obale od 11,0 km nema sumnjive površine a na općini Gračanica od dužine obale od 31 km urađeno je 12 projekata površine $P= 188.322,16 \text{ m}^2$ a za preostalih 8 projekata u površini od $P= 446.051,51 \text{ m}^2$ je pronađen donator (Japanska Vlada i ITF) i isti se planiraju završiti do kraja 2010. godine.

Na općini Lukavac od dužine obale od 9,5 km (rizični dio) urađeno je 8 projekata površine od $P= 199.053,31 \text{ m}^2$, a za ostalih 8 projekata površine od $P= 237.680,08 \text{ m}^2$ pronađen je donator (Japanska Vlada i ITF).

Na općinama Petrovo i Doboj na dužini obale od 51,5 km projektovano je oko 85% a od toga je de-

Mašina za deminiranje FML 200 RUCZ RS

Deminiranje

minirano oko 60% površina.

3. Općinske službe civilne zaštite navedenih općina će izvršiti razmjenu podataka o deminiranim površinama obale kako bi se moglo pristupiti i parcijalnim aktivnostima na regulaciji korita Spreče.

4. Federalna i Republička uprava civilne zaštite iskazuju potrebu za donacijom u opremi za deminiranje i spremnost da se pojačanim kapacitetima uključe u projekat deminiranja obala rijeke Spreče.

5. Svi učesnici sastanka će nastaviti sa aktivnostima na traženju donatora za projekte deminiranja na obalama rijeke Spreče u navedenim općinama.

6. U cilju ubrzanja procesa deminiranja potrebno je uputiti zahtjev prema Oružanim snagama Bosne i Hercegovine da se uključe na deminiranje lijeve obale na općinama Petrovo i Doboj.

7. Međunarodni fond za deminiranje i pomoć žrtvama mina (ITF) će poduzeti sve potrebne aktivnosti u saradnji sa općinama Lukava, Petrovo i Doboj, da se sredstva Vlade Japana udupljaju sa sredstvima Vlade SAD i na osnovu urađenih projekata izvrši deminiranje u obimu koji omogućavaju raspoloživa sredstva i urađena projektna dokumentacija.

8. Centar za uklanjanje mina BH MAC Regionalna kancelarija Banja Luka se obavezuje da će pristupiti ubrzanj izradi projektne dokumentacije za deminiranje preostalog dijela lijeve obale rijeke Spreče koja se vodi kao sumnjiva površina.

9. ITF će uložiti dodatne napore da se osiguraju donatorska sredstva za finansiranje deminiranja na općinama Petrovo i Doboj.

10. Republička uprava civilne zaštite Republike Srpske se obavezuje da će učiniti dodatne napore da deminerski timovi civilne zaštite preuzmu i završe dio projekata deminiranja lijeve obale na općinama Petrovo i Doboj.

11. Općine Petrovo i Doboj će sagledati mogućnost da se dio budžetskih sredstava usmjeri za sufinansiranje deminiranje preko ITF-a i na taj način ubrza deminiranje lijeve obale.

12. Na kraju 2010. godine bit će održan novi sastanak na kojem će biti izvršena analiza realizacije usvojenih zaključaka i dogovorene aktivnosti za 2011. godinu.

Na sastanak pozvati i predstavnike Oružanih snaga BiH i Agencije za vodno područje rijeke Save i resornih ministarstava.

Mašina za skidanje vegetacije prije deminiranja TEMPEST MK5 FUCZ i RUCZ RS

ODRŽAN SASTANAK DIREKTORA CIVILNE ZAŠTITE FEDERACIJE

U skladu sa uobičajenom praksom rada periodičnog okupljanja najodgovornijih ljudi u upravama civilne zaštite u Federaciji Bosne i Hercegovine u Zenici je 18.05.2011.godine održan sastanak direktora FUCZ i KUCZ

U Zenici je, u organizaciji Kantonalne uprave CZ Zeničko – Dobojskog kantona, održan sastanak direktora Federalne uprave CZ sa direktorima kantonalnih uprava CZ. Sastanku su prisustvovali svi direktori KUCZ kao i veći broj pomoćnika direktora FUCZ i KUCZ. Na sastanku je razmatran slijedeći

DNEVNI RED:

1. Implementacija Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu,
  2. Provođenje preventivnih mjera zaštite od prirodnih i drugih nesreća,
  3. Realizacija nastavnih planova i programa obučavanja struktura civilne zaštite u 2011. godini,
  4. Donošenje nove Odluke o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća,
  5. Implementacija Programa deminiranja u 2011. godini,
  6. Operativni centri civilne zaštite
  7. Tekuća pitanja
- Korištenje opreme koju je FUCZ dislocirala u KUCZ za slučaj prirodnih i drugih nesreća i
- Ostala aktuelna pitanja.

Na početku sastanka prisutnima se obratio domaćin sastanka, direktor Kantonalne uprave CZ ZDK, gospodin Sead Džanović, koji je iskoristio priliku i direktoru Federalne uprave gospodinu Aliji Tihću uručio zahvalnicu za pomoć i podršku kod donošenja Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ZDK.

Gospodin Tihć se zahvalio na gostoprimstvu direktoru i Kantonalnoj upravi CZ ZDK. Upoznao je prisutne da su poduzete aktivnosti kako bi se pristupilo izmjenama člana 137. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu po hitnoj proceduri, kako bi se obezbijedila sredstva za finansiranje vatrogastva i zaštite od požara. Napomenuo je da je u toku konkursna procedura prijema uposlenih u Federalnoj upravi na poslove zaštite od požara i vatrogastva, i to šefa Odsjeka za zaštitu od požara i vatrogastvo, i višeg stručnog saradnika za organizovanje, pripremanje i provođenje zaštite od požara. Potom je pozvao prisutne da iznesu dokle se došlo sa implementacijom Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu u kantonima.

Svi prisutni su iznijeli brojne probleme sa kojima se suočavaju kod Implementacije Zakona. Data je primjedba od strane direktora KUCZ na složenost

primjene navedenih propisa i nedostatak kadrova za njihovu realizaciju.

Takođe je traženo da se podzakonski akti i njihova izmjena ne radi bez učešća KUCZ i OSCZ.

Nakon što je okončana rasprava po prvoj tački dnevnog reda, usvojeni su slijedeći zaključci:

- Kasni se sa implementacijom Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu u općinama, kantonima i Federaciji. Potrebno je intenzivirati aktivnosti na implementaciji Zakona.

- Po hitnom postupku izmijeniti član 137. Zakona, kako bi se obezbjedila sredstva za finansiranje vatrogastva i zaštite od požara

- U roku od 30 dana potrebno je da Kantonalne uprave dostave Federalnoj upravi prijedloge izmjena i dopuna Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu, koje će biti u upućene redovnu proceduru izmjena i dopuna Zakona.

- Federalna uprava će uputiti pismo preporuke izvršnim i zakonodavnim organima vlasti u kantonima i općinama, kako bi se problematici zaštite od požara i vatrogastvu dao odgovarajući značaj, posebno prijemu kadrova i provođenju inspeksijskog nadzora u primjeni navedenih propisa.

- Pravna lica se moraju uključiti u implementaciju Zakona.

Po drugoj tački dnevnog reda je donijet zaključak da se u roku od 7 dana ažuriraju podaci o strukturi, snazi i sredstvima vatrogasnih jedinica u općinama, kantonima i pravnim licima.

Kada je u pitanju obuka struktura civilne zaštite, pomoćnik direktora u Federalnom centru za obuku struktura civilne zaštite Ismet Poljo je upozorio je da se po ovom pitanju u kantonima i općinama gotovo ništa ne radi, te da se ovom pitanju mora posvetiti odgovarajuća pažnja i da je potrebno donijeti nove nastavne planove i programe obuke. Federalna uprava će od septembra početi sa organizovanjem obuke štabova civilne zaštite.

Direktor KUCZ Tuzlanskog kantona je dao primjedbu na pasivan odnos FUCZ kada su u pitanju obuke, organiziranje savjetovanja i okruglih stolova i drugih oblika razmjene iskustava u oblasti zaštite i spašavanja. Posebno je iskazao nezadovoljstvo što nije izvršena analiza prirodnih nesreća u 2010. godini koje su nanijele ogromnu štetu gotovo svim kantonima. Također je insistirao na održavanju češćih tematskih sastanaka u organizaciji FUCZ.

Gospođa Mira Lazić, pomoćnik direktora za materijalne, finansijske i tehničke poslove, je upozнала prisutne da je u toku izrada nove Odluke o uslovi-

Organizacija rada

ma i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća. Zaključeno je da u roku od 15 dana Kantonalne uprave dostave svoje prijedloge, te će nakon što Federalna uprava pripremi nacrt Odluke, biti formirana radna grupa koja će izraditi konačni tekst Odluke.

Kada je u pitanju implementacija Programa deminiranja u 2011. godini, direktor Federalne uprave gospodin Alija Tihijć je prisutne upoznao da je Program deminiranja na nivou prošle godine, da je u toku nabavka dvije nove mašine za deminiranje te da je u toku konkursna procedura prijema uposlenih u Federalnoj upravi na poslove deminiranja i uklanjanja NUS-a.

Po 6. tački dnevnog reda, operativni centri civilne zaštite, nije vođena rasprava. Direktor je upoznao prisutne da se privodi kraju procedura prijema rukovodioca Federalnog operativnog centra civilne zaštite - pomoćnika direktora, koji će ubuduće organizovati i voditi sve poslove oko rada operativnih centara.

Pod tekućim pitanjima, pomoćnik direktora u sektoru za planiranje, mjere zaštite i spašavanja i vatrogastvo, gospodin Mirsad Teskeređić, je upoznao prisutne da je Federalna uprava CZ podijelila Kantonalnim upravama CZ opremu koju je dobila od Fede-

ralnih robnih rezervi. Direktor Tihijć je preporučio Kantonalnim upravama koje nemaju odgovarajuće skladišne prostore, da preuzetu opremu mogu skladištiti i u Općinskim službama CZ. Priprijetna je primjedba da se ubuduće oprema za zaštitu i spašavanje ne nabavlja bez konsultacija sa KUCZ i OSCZ.

Pod tekućim pitanjima prihvaćen je zahtjev direktora KUCZ TK i donesen zaključak da će FUCZ u što kraćem roku pristupiti izradi Pravilnika o evidencijama i raspisivanju tendera za nabavku uniformi i obuće za članove jedinica civilne zaštite.

Tokom pauze, direktor Kantonalne uprave CZ ZDK Sead Džanović je prezentirao opremu – specijalno vatrogasno vozilo namijenjeno za intervencije spašavanja unesrećenih u saobraćajnim nezgodama, a koje je za potrebe civilne zaštite nabavila Vlada kantona. Vozilo je opremljeno sa hidrauličnim sjekačem i razupiračem, kao i cilindrom za razupiranje, pneumatskim jastucima za podizanje tereta, zaštitnom opremom za spasilačko osoblje, te drugom vatrogasnom opremom, a također je sposobno izvršiti i gašenje požara vodom i pjenom.

Sastanku u Zenici su prisustvovali i Sekretar KUCZ i Šef operativnog centra civilne zaštite KUCZ Tuzla.

Elvedin Kurbašić

UZ POMOĆ SAD UBRZATI PROCES DEMINIRANJA

Pored milionskih sredstava koja putem ITF-a donira za deminiranje u Bosni i Hercegovini, Vlada SAD pristupa dodatnom educiranju i uvezivanju kadrova i organizacija zaduženih za deminiranje

Na osnovu poziva US Partnerstvo za mir, Centar za trening i edukaciju, Mornarička postdiplomska škola iz SAD od 24.01.2011. godine i odobrenja Premijera Tuzlanskog kantona direktor Kantonalne uprave civilne zaštite Zdenko Tadić boravio je u vremenu od 12. do 19.03.2011. godine u SAD u mjestu Monterey u Kaliforniji.

U SAD je putovao kao član grupe iz Bosne i Hercegovine koju su pored njega sačinjavali: Anisa Kundurović iz Ministarstva vanjskih poslova BiH, Zoran Grujić iz BH MAC-a, Željko Kalinić iz EUFOR-a BiH, Milisav Pantić iz Republičke uprave civilne zaštite Republike Srpske i Roman Turšić šef ureda ITF-a u BiH.

Posjeta SAD napravljena je iz dva razloga:

Prvi razlog je sudjelovanje u analizi dinamike i organizacije vođenja poslova deminiranja u BiH i dogovor oko pripreme stručne radionice na tu temu u junu tekuće godine u Sarajevu.

Ovaj dio aktivnosti obavljen je 14. i 18.03.2011. godine. U ovom dijelu razgovora učestvovala je naša delegacija i predstavnici organizatora Dr. Susan Hocevar, Jeff Munus i Dr. Gail Thomas, svi

iz Mornaričke postdiplomske škole u Montereyju. Osnovna tema razgovora bila je unapređenje poslova deminiranja u Bosni i Hercegovini i pripreme odgovarajuće radionice na tu temu u junu u Sarajevu.

Drugi razlog dolaska u SAD bio je učešće u radionici „Radimo u istom prostoru“ koja je održana u vremenu od 14. do 18.03.2011. godine.

Pored naše delegacije i profesora navedene škole u radu radionice su učestvovali predstavnici velikog broja nevladinih organizacija SAD i UN koje se bave pružanjem pomoći stanovništvu u zemljama u kojima je došlo do vojne intervencije, američke vojske, policije, sigurnosnih službi, Vlade SAD kao i predstavnici iz Afganistana, Kolumbije, Južnog i Sjevernog Sudana, Ugande, Mongolije, Siera Leone, Nepala i Španije.

U okviru radionice u okviru tematskih predavanja vođena je intenzivna rasprava svih članova radionice.

Teme su uglavnom bile vezane za koordinaciju vojnih i humanitarnih organizacija poslije vojne intervencije.

Sve troškove puta i boravka u SAD snosio je

Zajednički snimak učesnika radionice "Radimo u istom prostoru" u Montereyju

Obučavanje

navedeni Centar odnosno Vlada SAD-a.

Učešće u navedenim skupovima bilo je dobro edukativno iskustvo za sve članove delegacije doprinos daljnjim aktivnostima i učešću na poslovima deminiranja Vlade SAD u BiH.

Na osnovu ostvarenih dogovora u Sarajevu je u vremenu od 28. do 30.juna u Trening centru na Butmiru održana radionica pod nazivom "Strateško komuniciranje u deminiranju".

Organizator radionice bio je Centar za trening i edukaciju, Mornarička postdiplomska škola iz SAD.

Radionicu su veoma uspješno vodili profesori navedene škole: Mr. Jeff Munks, Dr.Susan Hocver i Dr. Gail Thomas, koji su bili domaćini delegacije BiH u Montereju.

U radu radionice su učestvovali predstavnici BH MAC-a, Ministarstva sigurnosti BiH, Miistarstva odbrane BiH, Ambasade SAD u BiH, Federalne uprave civilne zaštite, Republičke uprave civilne zaštite Republike Srpske, EUFOR Sarajevo, Komisije za deminiranje BiH, vladinih i nevladinih organizacija. Na poziv organizatora na radionici je učestvovao i Zdenko Tadić, direktor Kantonalne uprave civilne zaštite u svojstvu koordinatora za deminiranje za područje Tuzlanskog kantona.

Radionica je posvećena problematici strateškog komuniciranja posebno u oblasti deminiranja.

Napravljena je i detaljna analiza usvojene "Podstrategije komuniciranja u protivminskom djelovanju".

Navedeni dokument koji je uradio BH MAC i usvojila Komisija za deminiranje BiH, je pokazao sve slabosti koje su prisutne u koordinaciji i vođenju poslova deminiranja u Bosni i Heregovini. Dokument, koji ima snagu propisa, je toliko loše urađen da je većina učesnika iznijela veoma negativno mišljenje o njegovom sadržaju.

Čak su se i neki od autora radne verzije navedenog dokumenta ogradili od njega jer su u završnoj verziji napravljene veoma velike izmjene.

Radionica je bila veoma korisna posebno zbog grupnog rada i razmjene iskustava i mišljenja o problematici i načinima rješavanja problema mina u BiH.

Na žalost ona je pokazala da u oblasti deminiranja u Bosni i Hercegovini ima veoma malo komuniciranja a strateškog gotovo da i nema!

Možda će interes organizatora i predstavnika SAD, za što očigledno postoji veliki interes, pomoći da se u toj oblasti naprave korjenite promjene i značajno unaprijede poslovi deminiranja u Bosni i Hercegovini. Postojeće stanje traži korjenite promjene i ako se one ne naprave problem mina se nikada neće riješiti.

Zdenko Tadić

Zajednički snimak učesnika radionice "Strateško komuniciranje u deminiranju" u Sarajevu

ZDRUŽENA VJEŽBA "POMOĆ GRAĐANIMA U NESREĆI"

U okviru obilježavanja Međunarodnog dana civilne zaštite Kantonalna uprava civilne zaštite sa kolegama iz općinskih službi civilne zaštite organizirala združenu vježbu "Pomoć građanima u nesreći"

U sklopu obilježavanja **1. marta - Dana civilne zaštite**, održana je združena vježba struktura civilne zaštite Tuzlanskog kantona pokaznog karaktera "Pomoć građanima u nesreći". Vježba je izvedena u saradnji Kantonalne uprave civilne zaštite sa Općinskim službama civilne zaštite Tuzla, Kalesija i Srebrenik, Federalnim/Kantonalnim timom civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje NUS-a, Ministarstvom unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona, Mobilnim timom Prve medicinske pomoći Doma zdravlja Tuzla, Crvenim križom/krstom Tuzlanskog kantona i dr.

Združena vježba je održana 03.03.2011. godine u krugu Profesionalne vatrogasne jedinice Tuzla, ispostava "Kreka" u Tuzli. Cilj vježbe je bio prezentirati efikasnost struktura civilne zaštite u pružanju pomoći građanima, kao i obogatiti obilježavanje 1. marta, Dana civilne zaštite uz kvalitetnu medijsku pažnju i isticanje značaja sistema zaštite i spašavanja.

Vježba se sastojala od nekoliko prezentacija (simulacija):

- Prijavlivanje nesreće od strane građana;
- Osiguranje mjesta nesreće;
- Gašenje požara na višim spratovima zgrada;

- Spašavanje građana iz zgrade u požaru;
- Pružanje prve pomoći nastradalim građanima od strane volontera Crvenog križa/krsta;
- Spašavanje – vađenje nastradalih iz vozila;
- Pružanje hitne medicinske pomoći i prevoz nastradalih do zdravstvene ustanove;
- Izvlačenje nastradalih osoba iz minskog polja – "Brzi odgovor".

Na početku vježbe je objašnjena procedura postupanja operativnog centra civilne zaštite po prijemu dojave o nesreći od strane građana putem telefona/mobitela na broj 121. U nastavku je objašnjeno postupanje policije po prijemu dojave o nesreći: operativni centar MUP-a TK upućuje najbližu policijsku patrolu na lice mjesta, koja se informiše o nastaloj nesreći i o dobivenim informacijama izvještavaju svoje operativno dežurstvo. Po potrebi, policijska patrola traži dodatne snage i prekida promet na saobraćajnici, kako bi se omogućio brz i nesmetan dolazak vatrogasnih vozila i vozila hitne pomoći. Policijska patrola preuzima osiguranje i nadzor nad boravkom civilnih osoba do zone sigurnosti i postavlja oznake za osiguranje.

Obučavanje

Slijedeći dio vježbe, gašenje požara na višim spratovima zgrada, izveli su pripadnici Profesionalne vatrogasne jedinice Tuzla. Vježba je izvedena sa dva vatrogasna vozila: navalno vozilo M1317 i hidraulična platforma HTP18. Dolaskom na lice mjesta rukovodilac gašenja je izvršio izviđanje požara, procjenio situaciju i pripremio taktiku za gašenje objekta, te su postavljene oznake za osiguranje radnog prostora. Nakon što su vozila postavljena u pozicije za izvršenje zadatka, uslijedila je akcija gašenja požara.

Pripadnici Profesionalne vatrogasne jedinice Kalesija su izveli slijedeći dio vježbe - spašavanje građana sa viših spratova zgrade u požaru, a koristili su: vatrogasno vozilo, zračni jastuk za spašavanje sa praćecom opremom i kramerove šine za imobilizaciju. Nakon što su vatrogasci istovarili i pripremili zračni jastuk, lica koja su bila ugrožena požarom na višim spratovima su iskočila na sredinu jastuka. Vatrogasci

su ih prihvatili, pomogli im da siđu sa jastuka, te ih predali ekipi prve pomoći Crvenog križa/krsta.

Time je započeo slijedeći dio vježbe - Pružanje prve pomoći nastradalim građanima od strane volontera Crvenog križa/krsta. Osobe nastradale u požaru, po izvlačenju iz požara, na licu mjesta su zbrinute i prenijete do prihvatilišta, gdje su opskrbljene prema pravilima njege.

U slijedećem dijelu vježbe - Spašavanje (vađenje) nastradalih iz putničkog motornog vozila, učestvovali su pripadnici Profesionalne vatrogasne jedinice Srebrenik i volonteri Crvenog križa/krsta. Po prijemu poziva za intervenciju, na mjesto nesreće je upućeno vatrogasno vozilo za tehničke intervencije, sa opremom za oslobađanje unesrećenih iz vozila (hidraulične škare, razupirač, jastuci itd.). Pošto je povrijeđeni vozač zadobio teške tjelesne povrede, sve aktivnosti u izvlačenju provedene su brzo i oprez-

no, a prije pomjeranja na povrijeđenog je postavljen "fiksator", kako bi se izbjegle eventualne nove povrede. Nakon izvlačenja povrijeđenog iz automobila, vatrogasci su ga predali osoblju hitne službe. To je ujedno bio i početak slijedećeg dijela vježbe - pružanje hitne medicinske pomoći i prevoz nastradalog do zdravstvene ustanove, a u kojem su učestvovali pripadnici mobilnog tima Prve medicinske pomoći Doma zdravlja Tuzla. Zadatak mobilnog tima je bio pre-

uzimanje povrijeđenog, pružanje prve pomoći i transport do zdravstvene ustanove.

U zadnjem dijelu vježbe je prikazano izvlačenje nastradalih osoba iz minskog polja – "Brzi odgovor", a izveli su ga pripadnici Federalnog / Kantonalnog tima civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje NUS-a, Crvenog križa/krsta TK i mobilnog tim Prve medicinske pomoći Doma zdravlja Tuzla.

Simulirana je nesreća u kojoj je došlo do ek-

splozije zaostale mine, i u kojoj su povrijeđena dva tinejdžera. Po prijemu poziva, po hitnom postupku je aktiviran tim civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje NUS-a, koji je sa pratećom opremom hitno upućen na mjesto nesreće. Pripadnici tima su, uz maksimalno poštivanje propisanih standardnih procedura, pripremili sigurnosnu stazu do unesrećenih i izvuklih ih na sigurni dio terena te predali medicinskom osoblju koje je ukazalo prvu medicinsku pomoć i obavilo transport povrijeđenih do najbliže medicinske ustanove.

Na kraju vježbe uslijedilo je zajedničko druženje svih učesnika vježbe. Izraženo je zadovoljstvo prikazanim, te je zaključeno da su u svim simulacijama

učesnici vježbe pokazali zavidno znanje i osposobljenost, te da se putem praktičnih vježbi i saradnje sa snagama zaštite i spašavanja iz drugih općina, stiču nova stručna znanja i vještine u obavljanju poslova iz oblasti zaštite i spašavanja.

Iako nije bilo vremena za neke ozbiljnije pripreme, vježba je izvedena veoma profesionalno i svi učesnici zaslužuju pohvalu.

Zbog specifičnog sadržaja vježbe, i mogućnosti korištenja dijelova u obučavanju struktura, kompletan elaborat vježbe dajemo u ovom broju glasila.

Elvedin Kurbašić

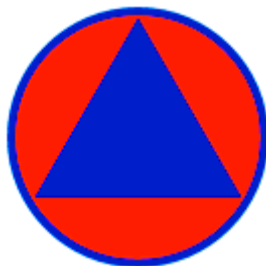

Obučavanje

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON**

Kantonalna uprava civilne zaštite Tuzla

**ELABORAT ZDRUŽENE VJEŽBE
STRUKTURA CIVILNE ZAŠTITE TUZLANSKOG KANTONA**

"POMOĆ GRAĐANIMA U NESREĆI"

Tuzla, februar 2011.godine

SADRŽAJ

1. **UVOD**
  - 1.1. Cilj vježbe
2. **OPIS LOKACIJE**
  - 2.1. Makro lokacija
  - 2.2. Mikro lokacija
3. **PLAN VJEŽBE SA SCENARIJEM**
  - 3.1. Prijavljivanje nesreće od strane građana
    - 3.1.1. Izvođači
    - 3.1.2. Oprema
    - 3.1.3. Tok odvijanja vježbe
    - 3.1.4. Moderator vježbe
  - 3.2. Osiguranje mjesta nesreće
    - 3.2.1. Izvođači
    - 3.2.2. Oprema
    - 3.2.3. Tok odvijanja vježbe
    - 3.2.4. Moderator vježbe
  - 3.3. Gašenje požara na višim spratovima zgrada
    - 3.3.1. Izvođači
    - 3.3.2. Oprema
    - 3.3.3. Tok odvijanja vježbe
    - 3.3.4. Moderator vježbe
  - 3.4. Spašavanje građana iz zgrada u požaru
    - 3.4.1. Izvođači
    - 3.4.2. Oprema
    - 3.4.3. Tok odvijanja vježbe
    - 3.4.4. Moderator vježbe
  - 3.5. Pružanje prve pomoći nastradalim građanima od strane volontera Crvenog križa/krsta
    - 3.5.1. Izvođači
    - 3.5.2. Oprema
    - 3.5.3. Tok odvijanja vježbe
    - 3.5.4. Moderator vježbe
  - 3.6. Spašavanje – vađenje nastradalih iz putničkog motornog vozila
    - 3.6.1. Izvođači
    - 3.6.2. Oprema
    - 3.6.3. Tok odvijanja vježbe
    - 3.6.4. Moderator vježbe
  - 3.7. Pružanje hitne medicinske pomoći i prevoz nastradalih do zdravstvene ustanove
    - 3.7.1. Izvođači
    - 3.7.2. Oprema
    - 3.7.3. Tok odvijanja vježbe
    - 3.7.4. Moderator vježbe
  - 3.8. Izvlačenje nastradalih osoba iz minskog polja – "Brzi odgovor"
    - 3.8.1. Izvođači
    - 3.8.2. Oprema
    - 3.8.3. Tok odvijanja vježbe
    - 3.8.4. Moderator vježbe
4. **SISTEM RADIO VEZE**
5. **PLAN PROSTORA ZA VJEŽBU**
6. **PLAN PROSTORA ZA POSMATRAČE**
7. **PROTOKOL ODVIJANJA VJEŽBE**
8. **FINANSIJSKI PLAN**

1. UVOD

Vježba se organizira u skladu sa zaključkom Kantonalnog štaba civilne zaštite Tuzlanskog kantona a na prijedlog direktora Kantonalne uprave civilne zaštite da se povodom **1. marta - Dana civilne zaštite**, organizuje zdužena vježba struktura civilne zaštite Tuzlanskog kantona pokaznog karaktera "Pomoć građanima u nesreći". Vježba će se izvesti u saradnji Kantonalne uprave civilne zaštite sa Općinskim službama civilne zaštite Tuzla, Kalesija i Srebrenik, Federalnim/Kantonalnim timom civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje NUS-a, Ministarstvom unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona, Mobilnim timom Prve medicinske pomoći Doma zdravlja Tuzla, Crvenim križom Tuzlanskog kantona i dr.

Zdužena vježba će se održati dana 03.03.2011. godine sa početkom u 13,00 sati u krugu Profesionalne vatrogasne jedinice Tuzla, ispostava "Kreka" u Tuzli.

Cilj vježbe

Vježba ima za cilj da se prezentira efikasnost struktura civilne zaštite u pružanju pomoći građanima. Predviđeno je nekoliko prezentacija (supozicija):

Prijavljivanje nesreće od strane građana

Osiguranje mjesta nesreće

Gašenje požara na višim spratovima zgrada

Spašavanje građana iz zgrada u požaru

Pružanje prve pomoći nastradalim građanima od strane volontera Crvenog križa/krsta

Spašavanje – vađenje nastradalih iz auta

Pružanje hitne medicinske pomoći i prevoz nastradalih do zdravstvene ustanove

Izvlačenje nastradalih osoba iz minskog polja – "Brzi odgovor"

Osim navedenog, cilj vježbe je i da obogati obilježavanje 1. marta, Dana civilne zaštite, te uz kvalitetnu medijsku pratnju, isticanje značaja sistema zaštite i spašavanja.

OPIS LOKACIJE

Makro lokacija

Planirano je da se sve pokazne vježbe izvedu u dvorišnom prostoru Profesionalne vatrogasne jedinice Tuzla, ispostava "Kreka" u Tuzli. Prostor se nalazi u naselju Irac u Tuzli, te se za makrolokacijski položaj smatra zapadni dio grada Tuzle.

Slika 1. Mjesto održavanja zdužene pokazne vježbe

Mikro lokacija

Mikro lokacija pokazne vježbe je dvorišni prostor ispostave Profesionalne vatrogasne jedinice "Kreka" u Tuzli, naselje Irac, na adresi Mitra Trifunovića Uče, kao i objekat vatrogasnog tornja na navedenoj adresi. Mikro

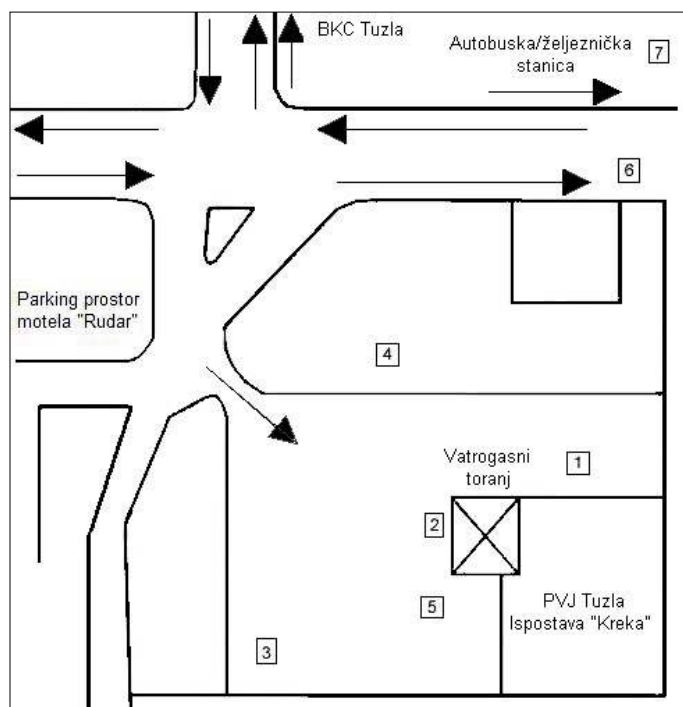
Obučavanje

lokacija je smještena neposredno uz Magistralni put M4 - "južnu saobraćajnicu", na raskrsnici kod Bosanskog kulturnog centra.

Prostor je ograđen metalnom ogradom, prostire se na površini od oko 2.400 m². U prostoru se nalazi asfaltirani parking prostor površine oko 700 m², objekat za smještaj vatrogasaca, garažni prostor i vatrogasni toranj visine oko 20 metara.

Pristup učesnika-izvođača vježbe vozilima (vatrogasci, policija, hitna medicinska pomoć) mjestu intervencije će osiguravati patrola saobraćajne policije koja će se nalaziti na raskrsnici neposredno pred dvorištem ispostave vatrogasne jedinice, a učesnici vježbe će korištenjem sirena također sebi olakšati pristup prostoru održavanja vježbe, vodeći računa o bezbjednost učesnika u gradskom saobraćaju i ostalih građana.

Učesnici vježbe koji će do lica mjesta stići vozilima, će biti dislocirani na parking prostor ispred motela "Rudar". Po prijemu poziva za intervenciju, vozila će se kretati sa upaljenim rotacionim svjetlima i sirenom do mjesta odvijanja predmetne vježbe.

Slika 2. Detaljan raspored pozicija na kojima će se održavati pojedine vježbe

(1 - Gašenje požara na višim spratovima zgrada, 2 - Spašavanje građana iz zgrada u požaru, 3 - Spašavanje - vađenje nastradalih iz auta, 4 - Izvlačenje nastradalih osoba iz minskog polja - "Brzi odgovor", 5 - Pružanje prve pomoći nastradalim građanima, 6 - Pružanje prve pomoći i prevoz nastradalih do zdravstvene ustanove, 7 - Prijavljivanje nesreće)

PLAN VJEŽBE SA SCENARIJEM

3.1. Prijavljivanje nesreće od strane građana

3.1.1. Izvođači

Kantonalni operativni centar civilne zaštite Tuzla
Operativni centar Ministarstva unutrašnjih poslova TK Tuzla
Dom zdravlja Tuzla – Mobilni tim Prve medicinske pomoći

3.1.2. Oprema

Fiksni i mobilni telefoni

3.1.3. Tok odvijanja vježbe

Po prijemu dojave o nesreći od strane građana putem telefona/mobitela na broj 121, Općinski operativni centar civilne zaštite obavještava Operativni centar MUP-a TK, Kantonalni operativni centar civilne zaštite Tuzla i Dom zdravlja Tuzla – Mobilni tim Prve medicinske pomoći. Općinski operativni centar civilne zaštite nastavlja prikupljati podatke o nesreći i kontinuirano obavještava Kantonalni operativni centar o situaciji na mjestu nesreće.

3.1.4. Moderator vježbe

Kurbašić Elvedin, šef Kantonalnog operativnog centra civilne zaštite

3.2. Osiguranje mjesta nesreće

3.2.1. Izvođači

Operativni centar Ministarstva unutrašnjih poslova TK Tuzla
MUP TK – Policijska patrola

3.2.2. Oprema

Policijsko vozilo

3.2.3. Tok odvijanja vježbe

Po prijemu dojave o nesreći, operativni centar MUP-a TK upućuje najbližu policijsku patrolu na lice mjesta.

Dolaskom na lice mjesta, policijska patrola se informiše se o nastaloj nesreći i o dobivenim informacijama izvještavaju svoje operativno dežurstvo. Po potrebi traži dodatne snage i prekida promet na saobraćajnici, kako bi se omogućio brži i nesmetan dolazak vatrogasnih vozila i vozila hitne pomoći.

Policijska patrola preuzima osiguranje i nadzor nad boravkom civilnih osoba do zone sigurnosti i postavlja oznake za osiguranje.

3.2.4. Moderator vježbe

Vođa patrole Policijske stanice PS Zapad.

3.3. Gašenje požara na višim spratovima zgrada

3.3.1. Izvođači

Profesionalna vatrogasna jedinica Tuzla
MUP TK – Policijska patrola

3.3.2. Oprema

Navalno vatrogasno vozilo M1317
Hidraulična platforma HTP18
Policijsko vozilo

3.3.3. Tok odvijanja vježbe

Zadatak vježbe je gašenje požara na visokom objektu, pri čemu će se sa jednim C mlazom vode izvršiti gašenje požara krova na objektu ispostave "Kreka" Profesionalne vatrogasne jedinice Tuzla. Gašenje požara se obavlja iz korpe zglobne platforme HTP18. Snadbijevanje vodom se vrši iz vozila M1317. Gašenje požara treba da obuhvata sprječavanje širenja požara, njegov lokalizaciju i konačno gašenje. Učesnici koriste propisanu ličnu zaštitnu opremu, a navalna grupa i aparate za zaštitu organa za disanje (izolacione aparate).

Po prijemu dojave od strane građana da gori krov objekta ispostave "Kreka" i da je požar zahvatio veću površinu krova, dispečer vatrogasne jedinice obavještava komandira smjene o požaru. Komandir smjene upućuje dva vatrogasna vozila: navalno vozilo M1317 i hidrauličnu platformu HTP18 na mjesto požara, pod pretpostavkom da se požar može efikasno ugaziti korištenjem navedenih vozila. Dolaskom na lice mjesta ko-

mandir, rukovodilac gašenja, izviđa požar, procjenjuje situaciju i priprema taktiku za gašenje objekta, dok drugi učesnici akcije postavljaju oznake za osiguranje radnog prostora. Nakon toga komandir postavlja vozila u pozicije za izvršenje zadatka/intervenciju i rukovodi daljom akcijom gašenja požara.

3.3.4. Moderator vježbe

Ahmetagić Senad, zamjenik komandira Profesionalne vatrogasne jedinice Tuzla.

3.4. Spašavanje građana iz zgrada u požaru

3.4.1. Izvođači

Profesionalna vatrogasna jedinica Kalesija

Crveni križ TK – volonteri.

MUP TK – Policijska patrola

3.4.2. Oprema

Vatrogasno vozilo

Zračni jastuk za spašavanje, sa pratećom opremom: pumpe na gorivo za duvanje

kramerove šine za imobilizaciju

Policijsko vozilo

Vozilo prve pomoći sa opremom.

3.4.3. Tok odvijanja vježbe

Na poziv građana da se u objektu koji je zahvaćen požarom nalazi nekoliko zatočenih stanara, vatrogasno vozilo dolazi na lice mjesta. Vatrogasno vozilo se navodi da što više prijeđe mjestu postavljanja zračnog jastuka. Vozilo hitne pomoći, koje je također stiglo na lice mjesta, se navodi na mjesto koje je bezbjedno za prihvatanje i transport povrijeđenih osoba. Nakon toga vatrogasci istovaraju zračni jastuk i pumpe za duvanje koje postavljaju sa prednje strane jastuka. Dva vatrogasca provjeravaju čistoću prostora na koji će se postaviti zračni jastuk (da ne bi došlo do oštećenja jastuka) vodeći računa o udaljenosti jastuka od objekta radi bezbjednosti osoba koje će iskakati ali i predmeta koji bi mogli pasti na jastuk i oštetiti ga.

Komandir jedinice zapovijeda postavljanje jastuka, nakon čega vatrogasci razmotavaju jastuk. Zatim se postavljaju pumpe. Dva vatrogasca su raspoređena kod pumpi kao strojari a dva vatrogasca se raspoređuju oko sredine jastuka, radi obezbjeđenja osoba pri skakanju i izvođenju sa jastuka. Po naredbi komandira, uključuju se pumpe koje naduvavaju jastuk.

Kada je jastuk spreman, osoba (statist) izlazi na mjesto za iskakanje. Na komandu komandira, lice skače na sredinu jastuka, vatrogasci ga bočno prihvataju i pomažu da siđe sa jastuka, te ga predaju ekipi prve pomoći Crvenog križa/krsta koji na licu mjesta zbrinjavaju povrijeđene te ih prenose do prihvatilišta. Radnja se ponavlja sve dok se ne izvrši spašavanje svih osoba iz objekta. Po završetku spašavanja, gase se pumpe a oprema se posprema i pakuje na odgovarajuće mjesto.

3.4.4. Moderator vježbe

Selim Bečić, komandir Profesionalne vatrogasne jedinice Kalesija

3.5. Pružanje prve pomoći nastradalim građanima od strane volonera Crvenog križa

3.5.1. Izvođači

Crveni križ TK – volonteri, markiranti, šminkeri

3.5.2. Oprema

prve pomoći sa opremom.

3.5.3. Tok odvijanja vježbe

Osobe nastradale u požaru, po izvlačenju iz požara, prihvataju pripadnici ekipe prve pomoći Crvenog

križa/krsta i na licu mjesta zbrinjavaju, te ih prenose do prihvatilišta, gdje će biti opskrbljeni prema pravilima njege.

3.5.4. Moderator vježbe

Muhidin Paščanović

3.6. Spašavanje – vađenje nastradalih iz putničkog motornog vozila

3.6.1. Izvođači

Profesionalna vatrogasna jedinica Srebrenik

Crveni križ TK – markiranti

Dom zdravlja Tuzla – Mobilni tim Prve medicinske pomoći,

MUP TK – Policijska patrola

3.6.2. Oprema

Vatrogasno vozilo za tehničke intervencije, sa opremom za oslobađanje unesrećenih iz vozila (hidraulične škare, razupirač, jastuci itd.)

Policijsko vozilo

Vozilo prve pomoći sa opremom.

3.6.3. Tok odvijanja vježbe

Putničko motorno vozilo je krećući se velikom brzinom ušlo u raskrnicu i udarilo u teretno vozilo, pri čemu je na putničkom motornom vozilu načinjena velika materijalna šteta. Život vozača u putničkom motornom vozilu je ugrožen. Jedan od zatečenih prolaznika odmah obavještava operativni centar civilne zaštite, koji o navedenom događaju obavještava vatrogasnu jedinicu, policiju, hitnu pomoć.

Po prijemu poziva za intervenciju, dežurni dispečer obavještava komandira vatrogasne jedinice, koji istog momenta mobilize vatrogasnu grupu (tri vatrogasca) na čelu sa rukovodiocem akcije i raspoloživim materijalno tehničkim sredstvima za tu vrstu intervencije i iste upućuje na mjesto nesreće. Dispečer obavještava policiju i hitnu pomoć. Na mjesto nesreće stiže vatrogasno vozilo. Rukovodilac akcije po dolasku na mjesto nesreće procjenjuje situaciju, prikuplja informacije, priprema taktiku za gašenje vozila i spašavanje vozača zatočenog u putničkom motornom vozilu. U međuvremenu policija obezbijeduje nesmetan rad vatrogasaca. Prilikom saobraćajne nesreće na kritičnom automobilu, na prednjem dijelu ispod haube, došlo je do kratkog spoja na kojem je bila izražena veća koncentracija dima, što je ukazivalo na mogućnost paljenja vozila. Jedna od prvih aktivnosti vatrogasaca je bila da se neutralizira napajanje iz akumulatora i pogasi eventualni proces gorenja na vozilu a paralelno sa tim se priprema oprema za nasilan ulazak u vozilo i izvlačenje nastradalog. Obzirom da je vozač zadobio teške tjelesne povrede, sve aktivnosti u izvlačenju istog moraju se provesti brzo i oprezno a prije njegovog pomjeranja iz sjedišta obavezno se na povrijeđenog postavlja "fiksator", kako bi se izbjegle eventualne nove povrede. Nakon izvlačenja povrijeđenih iz automobila, vatrogasci povrijeđene predaju osoblju hitne službe. Po predaji povrijeđenih, vatrogasci pomažu u sklanjanju vozila a po potrebi čiste zaprljani prostor na mjestu nesreće. Ovim činom se intervencija smatra završenom i napušta se mjesto nesreće.

3.6.4. Moderator vježbe

Raib Džaferović, komandir Profesionalne vatrogasne jedinice Srebrenik.

3.7. Pružanje hitne medicinske pomoći i prevoz nastradalih do zdravstvene ustanove

3.7.1. Izvođači

Dom zdravlja Tuzla – Mobilni tim Prve medicinske pomoći,

3.7.2. Oprema

Vozilo prve pomoći sa opremom.

3.7.3. Tok odvijanja vježbe

Mobilni tim Prve medicinske pomoći Doma zdravlja Tuzla, učestvovalaće u vježbama: spašavanje građana iz zgrada u požaru, spašavanje – vađenje nastradalih iz putničkog motornog vozila, izvlačenje nastradalih osoba iz minskog polja – "Brzi odgovor". Zadatak mobilnog tima biće preuzimanje povrijeđenih, pružanje prve pomoći i transport do zdravstvene ustanove.

3.7.4. Moderator vježbe

Dežurni ljekar hitne medicinske pomoći.

3.8. Izvlačenje nastradalih osoba iz minskog polja – "Brzi odgovor"

3.8.1. Izvođači

Federalni/Kantonalni tim civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje NUS-a
Dom zdravlja Tuzla – Mobilni tim Prve medicinske pomoći,
MUP TK – Policijska patrola
Crveni križ TK –markiranti

3.8.2. Oprema

Terensko vozilo sa opremom koju koriste demineri civilne zaštite
Policijsko vozilo
Vozilo prve pomoći sa opremom.

3.8.3. Tok odvijanja vježbe

Na prostoru travnjaka tinejdžeri su igrali odbojku. U neposrednoj blizini ove lokacije nalazi se prostor za koji su postojale indicije da bi mogao biti kontaminiran zaostalim minama. Ovaj prostor je označen upozoravajućom trakom za obilježavanje kontaminiranih površina. U jednom momentu lopta odlazi u taj dio terena, a za njom su potrčala dva tinejdžera. Dolazi do eksplozije u kojoj je jedan tinejdžer teško ranjen i leži nepomičan, a drugi sa nešto lakšim ozljedama noge i ruke leži i doziva pomoć.

Osobe koje su čule zapomaganje odmah obavještavaju Operativni centar civilne zaštite koji dobivenu informaciju prosljeđuje Službi civilne zaštite, MUP – TK i Domu zdravlja - Prva medicinska pomoć. Općinska služba civilne zaštite poziva Kantonalnu upravu civilne zaštite koja po hitnom postupku aktivira tim civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje NUS-a da se sa pratećom opremom hitno uputi na mjesto nesreće i pripremi za djelovanje u sklopu operacije „Brzi odgovor“. O toku odvijanja intervencije stalno se obavještava Operativni centar civilne zaštite.

Deminerski tim civilne zaštite po dolasku na mjesto nesreće se priprema za intervenciju i od pripadnika MUP-a (koji su prvi stigli) i prisutnih pribavlja neophodne informacije koje mogu biti od koristi za sigurniji i brži postupak izvlačenja nastradalih osoba. Pripadnici tima, uz maksimalno poštivanje propisanih standardnih procedura, rade sigurnosnu stazu do unesrećenih i izvlače ih na sigurni dio terena i predaju medicinskom osoblju koje ukazuje prvu pomoć i obavlja transport do najbliže medicinske ustanove.

3.8.4. Moderator vježbe

Benedin Pejić, stručni savjetnik Kantonalne uprave CZ za deminiranje i NUS

SISTEM RADIO VEZE

Tokom izvođenja vježbe bit će korištena radio veza koju koriste vatrogasne jedinice. Radni kanal je 1 (jedinica), a rezervni kanal je 9 (devetka).

Kao pozivni znakovi koriste se uobičajeni pozivni znakovi jedinica, koje koriste jedinice na dan izvođenja vježbe.

PLAN PROSTORA ZA VJEŽBU I SIGURNOSNE MJERE

Tokom izvođenja vježbe na prostoru za izvođenje vježbe neće se odvijati nikakve druge aktivnosti izu-

---

Obučavanje

---

zev onih koje su vezane za samu vježbu.

Zona vježbe će biti fizički osigurana, kako bi se sprječilo ometanje izvođenja vježbe ili moguće nezgode. Zonu vježbe će osiguravati pripadnici Ministarstva unutrašnjih poslova.

Svi sudionici vježbe moraju biti osigurani za slučaj nezgode. Za vježbu se mogu uključiti samo psiho-fizički zdrave osobe.

PLAN PROSTORA ZA POSMATRAČE VJEŽBE

Tokom izvođenja vježbe prostor za posmatrače vježbe će biti posebno označen. Posmatrači i gosti treba da ostanu u prostoru koji je za njih predviđen kako ne bi došlo do ometanja izvođača vježbe ili povrede nekog od posmatrača.

Predstavicima medija biti će dozvoljeno kretanje u zoni djelovanja interventnih postrojbi uz propusnicu i uočljivu oznaku PRESS i uz pratnju nekoga od učesnika izvođenja vježbe ko bude za to zadužen.

PROTOKOL ODVIJANJA VJEŽBE

Otvaranje vježbe

Prije početka vježbe učesnicima i gostima će se obratiti direktor KUCZ koji će u svom obraćanju pozdraviti goste i učesnike vježbe, naglasiti značaj uvježbavanja i dati znak za početak vježbe

Moderatori vježbe

Prema usvojenom Elaboratu, vježba će biti realizovana kroz 8 pokaznih vježbi. Moderatori svake od 8 pokaznih vježbi će najaviti vježbu, obrazložiti scenarij vježbe i pratiti je do njenog završetka.

Zatvaranje vježbe

Po okončanju vježbe, prisutnima će se obratiti komandant Kantonalnog štaba civilne zaštite, zahvaliti se učesnicima i gostima, te sve prisutne na druženje poslije vježbe.

FINANSIJSKI PLAN

Dopremanje i korištenje havarisanog putničkog motornog vozila na mjesto izvođenja vježbe	300,00 KM
Troškovi goriva učesnika vježbe	700,00 KM
<hr/>	
SVEUKUPNO:	1.000,00 KM

DIREKTOR

Mr.sc. Zdenko Tadić

POVEĆATI EFIKASNOST POTROŠNJE SREDSTAVA POSEBNE NAKNADE ZA ZAŠTITU OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA

U vremenu od 2003. do 2010. godine na području Tuzlanskog kantona izdvojeno oko 8 miliona konvertibilnih maraka posebne naknade za zaštitu od prirodnih nesreća. Na račun Federalne uprave civilne zaštite prebačeno 3.117.490,93 KM od čega je na područje Kantona za potrebe zaštite i spašavanja vraćeno samo 410.000,00 KM.

UVOD

Odredbama člana 180. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine F BiH“, broj: 39/03, 22/06 i 43/10) (u daljem tekstu: Zakon), utvrđena je posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća (u daljem tekstu: Posebna naknada) u visini od 0,5% od osnovice koju čine isplaćene neto plaće zaposlenika u radnom odnosu i svih lica angažiranih po ugovoru o vršenju privremenih i povremenih poslova i po ugovoru o djelu. Navedenim članom utvrđeno je da od evidentiranih i prikupljenih sredstava 15% pripada Federaciji, 25% kantonu, a 60% općini u kojoj su ta sredstva ostvarena.

Izdvojena sredstva su strogo namjenskog karaktera i njihova namjena, kada je u pitanju kanton, utvrđena je članom 183. tačka 2., 3., 5., 6., 7. i 8. Zakona, odnosno za:

1. pripremanje, opremanje, finansiranje i obuku kantonalnog štaba, službi zaštite i spašavanja, operativnog centra za obuku i jedinica civilne zaštite koje organizira kanton, kao i troškove koji nastaju tokom njihovog učešća u provođenju mjera zaštite i spašavanja po naređenju kantonalnog štaba civilne zaštite;

2. opremanje i osposobljavanje privrednih društava i drugih pravnih lica u dijelu kada postavljeni zadaci tim društvima nadilaze njihove materijalne mogućnosti;

3. saniranje dijela štete nastalih prirodnom ili drugom nesrećom u skladu sa svojim materijalnim mogućnostima;

4. istraživačke i razvojne projekte od značaja za organizaciju i provođenje zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća;

5. obuku stanovništva i

6. prema potrebi, pružanje finansijske podrške općinama u ostvarivanju njihovih zadataka zaštite i spašavanja, a naročito za opremanje i obuku općinskih štabova civilne zaštite, službi zaštite i spašava-

nja, jedinica civilne zaštite, operativnih centara civilne zaštite, pomoć u saniranju posljedica prirodnih i drugih nesreća i udruživanje sredstava posebne naknade s općinama, kantonima i Federacijom u zajedničkim projektima razvitka sistema zaštite i spašavanja.

Sredstva za zaštitu i spašavanje iz tekućeg godišnjeg priliva mogu se koristiti za sljedeće namjene:

1. do 10% za obuku i vježbe iz tačke 1., 5. i 6. prethodnog stava;

2. do 20% za učešće u provođenju preventivnih mjera zaštite i spašavanja u skladu sa stavom 2. Člana 183., s tim da se mogu koristiti i prikupljena, a neutrošena sredstva za ove namjene iz prethodnih godina u visini do 10 % tih sredstava;

3. najmanje 30% za opremanje struktura civilne zaštite iz tačke 1., 2., 4. i 6. prethodnog stava i za istraživačke i druge projekte predviđene programom razvoja zaštite i spašavanja ili drugim planskim dokumentima i

4. do 40% za namjene utvrđene u tački 3. i 6. prethodnog stava, odnosno za finansiranje određenih hitnih mjera koje se moraju provoditi na spašavanju ugroženih ljudi i materijalnih dobara u toku djelovanja prirodne ili druge nesreće, kao i za pružanje hitne pomoći na saniranju nastalih posljedica koje su neophodne za život ljudi na ugroženom području.

Sva prikupljena a neutrošena sredstva za zaštitu i spašavanje iz prethodnih godina mogu se koristiti isključivo za opremanje struktura civilne zaštite iz tačke 3. prethodnog stava.

Izuzetno, do 50% neutrošenih sredstava za zaštitu i spašavanje iz prethodne godine, koja pripadaju kantonu, mogu se dodijeliti kao pomoć općinama u skladu sa Odlukom o kriterijima za dodjelu pomoći općinama iz neutrošenih sredstava posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Tuzlanskog kantona“, broj: 7/09) (u daljem tekstu: Odluka o pomoći Kantona).

Potrošnja sredstava Posebne naknade uređena je Odlukom o uvjetima i načinu korištenja sredstava

Finansije

ostvarenih po osnovu Posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“, broj: 46/05 i 61/07) (u daljem tekstu: Odluka)

Navedenom Odlukom u članu VI utvrđeno je da godišnji plan potrošnje navedenih sredstava donosi Kantonalna uprava civilne zaštite (u daljem tekstu: Kantonalna uprava), uz prethodno pribavljeno mišljenje Kantonalnog štaba civilne zaštite (u daljem tekstu: Kantonalni štab), a članom VIII obaveza Kantonalne uprave da podnosi vladi kantona godišnji

izvještaj o prikupljanju, raspodjeli i korištenju navedenih sredstava.

PRIKUPLJENA I POTROŠENA SREDSTVA POSEBNE NAKNADE

Stupanjem na snagu Zakona doneseno je više propisa, koji su propisali postupak otvaranja posebnog transakcijskog računa u okviru jedinstvenog računa trezora, što je u Ministarstvu finansija Tuzlanskog kantona i učinjeno.

Redni broj	Godina	Prikupljena sredstva (KM)		
		Prihod	Rashod	Ukupno neutrošena prenešena sredstva
1.	2004.	160.233,98	-	160.233,98
2.	2005.	381.486,38	190.684,73	351.035,60
3.	2006.	590.854,80	161.059,05	779.781,75
4.	2007.	737.841,33	207.215,86	1.316.973,23
5.	2008.	983.060,25	39.664,52	2.257.216,78
6.	2009.	909.819,99	948.706,22	2.220.823,25
7.	2010.	929.404,28	753.992,36	2.391.378,27
Ukupno:		4.692.701,01	2.301.322,74	2.391.378,27

Tabela 1 - Pregled prikupljenih i utrošenih sredstava Posebne naknade na području Tuzlanskog kantona u periodu 2004. -2010. godina

Iz Tabele 1. može se vidjeti da je proteklih šest godina po osnovu Posebne naknade na području Tuzlanskog kantona izdvojeno ukupno **4.692.701,01 KM** na poseban podračun Kantonalne uprave a u okviru jedinstvenog računa trezora TK.

Potrošnja navedenih 4.692.701,01KM, kojima raspolaže Kantonalna uprava, odnosno Kantonalni štab, vršena je u skladu sa Instrukcijom o uvjetima i načinu korištenja finansijskih sredstava ostvarenih po osnovu odredbe člana 180. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća Federalne uprave civilne zaštite, broj: 01-14-501/04 od 11.10.2004. godine i Odlukom, donošenjem zakonom propisanih godišnjih planova korištenja navedenih sredstava.

U skladu sa usvojenim planovima i izvještajima o prikupljanju, raspodjeli i korištenju sredstava Posebne naknade u 2004., 2005., 2006., 2007., 2008.,

2009. i 2010.godini, koje je usvojila Vlada Tuzlanskog kantona, ukupno je potrošeno 2.301.322,74 KM prikupljenih sredstava.

U 2011.godinu se na posebnom podračunu prenosi ukupno 2.391.378,27 KM neutrošenih sredstava Posebne naknade iz prethodnih godina.

Trenutno je u toku postupak raspodjele 300.000,00 KM neutrošenih sredstava Posebne naknade iz 2010. godine pa će ukupna potrošnja prikupljenih sredstava iz navedenog perioda biti ostvarena u ukupnom iznosu od 2.601.322,74 KM ili 55,4 % od ukupno prikupljenih 4.692.701,01 KM.

Prema Odluci o pomoći Kantona općinama je upućena pomoć za 2008. godinu u iznosu od 910.000,00 KM, za 2009. godinu u iznosu od 435.000,00 KM, što sa planiranom pomoći od 300.000,00 KM za 2010. godinu ukupno iznosi 1.645.000,00 KM.

Finansije

Na osnovu iznešenih podataka može se zaključiti da će, poslije raspodjele navedenih 300.000,00 KM pomoći općinama, na navedenom računu Posebne naknade ostati raspoloživo 2.091.378,27 KM.

Redni broj	Godina	Prikupljena sredstva (KM)
1.	2004	106.821,30
2.	2005	254.321,62
3.	2006	393.903,20
4.	2007	491.894,22
5.	2008	655.373,50
6.	2009	606.543,88
7.	2010	608.633,21
Ukupno:		3.117.490,93

Tabela 2 - Pregleda prikupljenih sredstava na području Tuzlanskog kantona i prebačenih na podračun Federalne uprave

Na osnovu člana 180. Zakona, prikupljena su i sredstva Posebne naknade i uredno prebacivana na odgovarajući podračun Federalne uprave civilne zaštite (u daljem tekstu: Federalna uprava).

Iz Tabele 2 može se vidjeti da je proteklih šest godina po osnovu Posebne naknade sa područja Tuzlanskog kantona izdvojeno i prebačeno na poseban račun Federalne uprave ukupno 3.117.490,93 KM u okviru jedinstvenog računa trezora Federacije BiH.

Uredbom o jedinstvenoj metodologiji za procjenu šteta os prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“, broj: 75/04, 38/06) utvrđena je procedura za dobijanje pomoći za otklanjanje šteta od nesreća na osnovu čega je Vlada Federacije donijela Odluku o postupku i kriterijima za dodjelu jednokratne novčane pomoći općinama i kantonima za otklanjanje šteta nastalih od prirodnih i drugih nesreća. („Službene novine Federacije BiH“, broj: 60/06 i 8/10) (u daljem tekstu: Odluka o pomoći Federacije).

Na osnovu navedene Odluke o pomoći Federacije, poštujući propisane procedure, na područje Tuzlanskog kantona kao novčana pomoć općinama vraćeno je ukupno 410.000,00 KM ili 13,2 % od ukupno prikupljenih 3.117.490,93 KM sredstava Posebne na-

knade sa kojima raspolaže Federalni štab civilne zaštite !

Navedena sredstva su vraćena u 2010. godini za pomoć općinama u saniranju šteta od poplava i klizanja tla i to općinama: Čelić 25.000,00 KM, Doboj Iсток 30.000,00 KM, Gračanica 45.000,00 KM, Gradačac 50.000,00 KM, Kalesija 20.000,00 KM, Lukavac 50.000,00 KM, Sapna 20.000,00 KM, Srebrenik 40.000,00 KM, Tuzla 85.000,00 KM i Živinice 45.000,00 KM.

Na osnovu navedenih podataka može se vidjeti da se na nivou Federacije nalazi 2.707.490,93 KM neutrošenih sredstava Posebne naknade izdvojenih sa područja Tuzlanskog kantona.

PLAN POTROŠNJE NEUTROŠENIH SREDSTAVA POSEBNE NAKNADE

Potrošnja navedenih 300.000,00 KM iz 2010.godine bit će provedena u skladu sa Odlukom o pomoći Kantona.

Potrošnja preostalih 2.091.378,27 KM i sredstava u 2011. godini bit će vršena u skladu sa propisima i Planom korištenja sredstava zaštite i spašavanja u 2011. godini broj: 18/01-14-156/1 od 28.02.2011. godine.

U okviru navedenog Plana stvorene su pretpostavke za raspodjelu 660.000,00 KM kroz - Tekuće transfere drugim nivoima vlasti, 300.000,00 KM kroz - Kapitalne transfere drugim nivoima vlasti i 1.200.000,00 KM kroz - Nabavku opreme !

U toku je implementacija projekata Operativnih centara civilne zaštite i Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu za što će općinama i Tuzlanskom kantonu biti potrebno nekoliko miliona konvertibilnih maraka.

Mogućnost nastanka prirodne ili neke druge prirodne nesreće katastrofalnih razmjera je uvijek prisutna i rezervna sredstva posebne naknade su rezervno rješenje za brzi odgovor.

ZAKLJUČCI - MJERE

U izvještajnom periodu sredstva koja se izdaju po članu 180. Zakona, planirana su i trošena od

strane Kantonalne uprave i Kantonalnog štaba a njihova potrošnja pravdana kroz godišnje izvještaje koje je usvajala Vlada Kantona, u skladu sa propisanim procedurom i propisima.

U periodu 2004. do 2010. godine na odgovarajući podračun Kantonalne uprave uplaćeno je 4.692.701,01 KM. Opravdana je potrošnja 2.301.322,74 KM i u 2011. godinu prenešeno je 2.391.378,27 KM. Njihova potrošnja uvećana za planirani priliv u 2011. godini utvrđena je Planom korištenja sredstava zaštite i spašavanja u 2011. godini.

U navedenom periodu izdvojeno je 3.117.490,93 KM na odgovarajući podračun Federalne uprave. Kao jednokratna pomoć općinama Tuzlanskog kantona upućeno je 410.000,00 KM i u 2011. godinu prenešeno je 2.707.490,93 KM.

Da bi se unaprijedila potrošnja sredstava Posebne naknade potrebno je poduzeti sljedeće:

1. Pokrenuti inicijativu za izmjenu člana 180. stav 4. Zakona u interesu općina Tako da se utvrđeni procenti raspodjele sredstava posebne naknade dijele na način da 5 % pripada Federaciji, 20 % kantonu a 75 % općini.

2. Pokrenuti inicijativu za izmjenu Odluke o uvjetima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“, broj: 46/05 i 61/07):

a. U članu V stav 2. doraditi tako da se procenat od 40 % zamijeni sa 100 %, što bi omogućilo da se sva prikupljena sredstva tokom kalendarske godine ako se ukaže potreba, mogu koristiti za finansiranje određenih hitnih mjera i pružanje hitne pomoći za saniranje nastalih posljedica.

b. Dodati novi član Vb kojim se izdvojena a neutrošena sredstva izdvojena na nivo Federacije, u skladu sa evidencijom o prilivu tih sredstava iz kantona, prenesu na račun kantonalnih uprava civilne zaštite i stave na raspolaganje kantonalnim štabovima civilne zaštite.

Zdenko Tadić

KANTONALNI ŠTAB CIVILNE ZAŠTITE PODIJELIO 300.000 KM POMOĆI

Na osnovu provedenog postupka kandidiranja projekata za sufinansiranje od strane Kantonalnog štaba civilne zaštite, iz neutrošenih sredstava sredstava posebne naknade iz 2010. godine općinama dodijeljena pomoć za saniranje šteta od poplava i klizanja tla.

Treću godinu zaredom Kantonalni štab civilne zaštite dodjeljuje pomoć općinama iz neutrošenih sredstava posebne naknade iz prethodne godine.

U 2009. godini općinama je dodijeljeno ukupno 910.000 KM novčane pomoći, 2010. godine ukupno 435.000 KM, dok je ove godine za raspodjelu pomoći općinama preostalo 300.000 KM neutrošenih sredstava iz 2010. godine. Na javni poziv za raspodjelu navedenih sredstava, dvanaest općina koje u skladu sa Odlukom o kriterijima za dodjelu pomoći općinama iz neutrošenih sredstava posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća ("Sl. novine TK", broj: 07/09) ispunjavaju uslove za dodjelu pomoći, dostavilo je svoje zahtjeve za sufinansiranje projekata sanacije šteta.

O osnovanosti zahtjeva izjasnila se Kantonalna komisija za procjenu šteta, nakon čega je Kantonalna uprava civilne zaštite izvršila detaljnu analizu svih pristiglih zahtjeva. Ukupno su kandidirana 52 projekta a tražena je pomoć u iznosu 1.178.042,61 KM.

Nakon obrade zahtjeva, za sufinansiranje je odabra-

no 29 projekata. Rukovodeći se principom solidarnosti, Kantonalna uprava je sačinila prijedlog Odluke za dodjelu pomoći općinama, tako da se predložena pomoć općinama kretala od 20.454 KM (za općine Čelić i Kladanj) do 28.977 KM (za općinu Tuzla). Kantonalni štab je Odluku jednoglasno usvojio na sjednici održanoj 07. jula 2011. godine.

Sredstva dodijeljena općinama su namjenskog karaktera i koristiće se za sufinansiranje projekata sanacije šteta nastalih djelovanjem prirodnih nesreća u 2010. godini. Iako su u ova sredstva u odnosu na ukupnu štetu nastalu djelovanjem prirodnih nesreća "kap u moru", ipak će dobro doći za sufinansiranje projekata koji su od interesa za lokalnu zajednicu. Općinama su dodijeljena sredstva u ukupnom iznosu od 300.000 KM, i to:

- Općini Banovići je dodijeljeno 25.568,00 KM, na ime sufinansiranja izrade AB potpornog zida u MZ Podgorje-Čubrić.

- Općini Čelić je dodijeljeno 20.454,00 KM, na ime sufinansiranja sanacije klizišta i puta u naselju Tanjići, sanaciji kanalizacije u MZ Šibošnica i sanaciji klizišta u MZ Drijenča.

- Općini Doboju Istok je dodijeljeno 23.864,00 KM, na ime sufinansiranja sanacije vodotoka i klizišta u MZ Stanić Rijeka, sanaciji klizišta "Mezarje Gaj" u MZ Klokočnica i sanaciji klizišta „Buzekara“ u MZ Brijesnica Velika.

- Općini Gračanica je dodijeljeno 27.273,00 KM, na ime sufinansiranja sanacije klizišta na putnom pravcu Džakule - P. Brdo i sanacije klizišta u MZ Ma-lešići.

- Općini Gradačac je dodijeljeno 27.273,00 KM, na ime sufinansiranja izrade projektne dokumentacije i sanacije klizišta u MZ Mionica 3.

- Općini Kalesija je dodijeljeno 27.273,00 KM, na ime sufinansiranja sanacije klizišta u MZ Lipovice, klizišta u MZ Seljublje, klizišta Brda – Đedovići, klizišta Kundakovići, klizišta II MZ Seljublje, klizišta u MZ Jajići, klizišta Horozovina i klizišta Lešovina te za izgradnji mosta u MZ Memići.

- Općini Kladanj je dodijeljeno 20.454,00 KM, na ime sufinansiranja sanacije klizišta „Mezarje“ u

Saniranje šteta

Kladnju, klizišta "Dočanica" i "Zakupna Vina" u MZ Tarevo.

- Općini Lukavac je dodijeljeno 25.568,00 KM, na ime sufinansiranja u regulaciji potoka „Mednica“.

- Općini Sapna je dodijeljeno 22.159,00 KM, na ime sufinansiranja sanacije klizišta u naselju Plane I u MZ Goduš.

- Općini Srebrenik je dodijeljeno 23.864,00 KM, na ime sufinansiranja sanacije klizišta prema Starom Gradu (lokalitet III).

- Općini Tuzla je dodijeljeno 28.977,00 KM, na ime sufinansiranja sanacije klizišta „Musala“ u MZ G. Tuzla.

- Općini Živinice je dodijeljeno 27.273,00 KM, na ime sufinansiranja sanacije kanala „Sjever“ u MZ Centar, klizišta u MZ Priluk i zida Gostelja u MZ Litve.

Općina Teočak ne ispunjava uslove iz Odluke Vlade TK o kriterijima za dodjelu pomoći općinama iz neutrošenih sredstava posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, jer nema formiranu općinsku službu civilne zaštite.

Svečano potpisivanje ugovora o dodjeli i korištenju neutrošenih sredstava posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća iz 2010. godine upriličeno je 25. augusta 2011. godine.

U uvodnom dijelu sastanka, direktor Kantonalne uprave mr. sci. Zdenko Tadić je podsjetio prisutne na posljedice djelovanja prirodnih nesreća u 2010. godini na području Tuzlanskog kantona.

Stanje prirodne nesreće u više navrata je proglašavano na svim općinama Tuzlanskog kantona,

osim općine Teočak. Stanje prirodne nesreće zbog poplava i klizanja tla proglašeno je i u dva navrata na području Tuzlanskog kantona od 03.06. do 15.06.2010. godine i od 23.06. do 08.07.2010. godine. Poplave i klizanje tla načinile su ogromnu štetu u poljoprivrednim, infrastrukturnim, stambenim, proizvodnim i pomoćnim objektima.

Prema službenim izvještajima općinskih i Kantonalne komisije za procjenu šteta, pričinjena je šteta od preko 36 miliona konvertibilnih maraka. Četvoro građana je izgubilo život: jedna osoba u poplavama u općini Čelić i tri osobe od odrona - klizanja tla u općini Tuzla, osam osoba je povrijeđeno, 944 osobe su evakuirane, aktivirano je 1201 klizište, oštećeno 135 stambenih objekata.

Tokom i nakon djelovanja prirodne nesreće korištena su raspoloživa sredstva posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, kao i redovna budžetska sredstva.

Općine su ukupno izdvojile 1.213.402,10 KM novčanih sredstava što predstavlja samo 3,4 % od utvrđene štete, i to 530.402,10 KM iz sredstva posebne naknade i 683.000,00 KM iz redovnih budžetskih sredstava općina.

Od strane Kantonalnog štaba civilne zaštite i Vlade Kantona općinama je upućena ukupna pomoć u iznosu od 1.101.935,00 KM, računajući i 300.000 KM koja je dodijelio Kantonalni štab iz neutrošenih sredstava posebne naknade iz prethodne godine.

Od strane Federalnog štaba civilne zaštite i Vlade Federacije BiH, općinama je upućena ukupna pomoć u iznosu od 1.410.000,00 KM.

Saniranje šteta

Štete od prirodnih nesreća posljedica su neodgovornog odnosa prema našem okruženju, izgradnje infrastrukturnih i drugih objekata u plavnom području vodotoka i zemljištu sklonom klizanju i veoma malog ulaganja u prevenciju.

Iako su prirodne nesreće prisutne svake godine i nanose milionsku štetu, u budžetima općina, Kantona i Federacije nema budžetske pozicije za tu namjenu. Ako se i donosu odluke o pomoći iz redovnih budžetskih sredstava Kantona i Federacije, takve odluke čekaju likvidnost budžeta da bi bile realizovane, i pitanje je da li će uopšte biti realizovane. Stoga je potrebno inovirati i ubrzano pristupiti realizaciji usvojenih programa razvoja zaštite i spašavanja i kroz preventivno djelovanje otkloniti ili značajno smanjiti mogućnost nastanka većih šteta od prirodnih nesreća od poplava i klizanja tla.

Također je potrebno u budžetima općina, Kantona i Federacije planirati posebnu poziciju za preventivne aktivnosti te je potrebno inovirati propise u oblasti zaštite i spašavanja kako bi sredstva posebne naknade bila operativna i koja bi se mogla koristiti u većem omjeru, naročito kada zbog djelovanja prirodne i druge nesreće nastanu velike materijalne štete. Prisutnima se obratio načelnik općine Kalesija Rasim Omerović, koji se zahvalio KŠCZ na dodijeljenoj pomoći, koju će općina Kalesija iskoristiti za finansiranje nekoliko manjih projekata saniranja štete. Istakao je

da postojeći propisi koji uređuju potrošnju sredstava posebne naknade ne omogućavaju da se navedena sredstva efikasno upotrebe kao pomoć za saniranje šteta od prirodnih nesreća, te je potrebno mijenjati propise kojima se uređuje ova oblast.

Gospodin Aziz Čačković, komandant KŠCZ, se zahvalio svima koji su se odazvali pozivu na sastanak, naročito načelnicima općina Kalesija i Sapna, te naglasio važnost zajedničkog djelovanja u nastojanjima da se uspostavi efikasniji sistem zaštite i spašavanja na našem kantonu. Pozvao je sve koji imaju inicijativu ili primjedbu na važeće zakonske propise da se obrate KUCZ i KŠCZ kako bi se zajedničkim djelovanjem prema Kantonalnim i Federalnim nivoima vlasti tražile izmjene propisa i uklanjanja uočenih nedostataka.

Prisutnima su se obratili predstavnici općina Tuzla, Srebrenik, Gračanica i Lukavac, koji su se zahvalili KŠCZ na dodijeljenoj pomoći te istakli brojne probleme sa kojima se susreću u implementaciji zakonskih propisa. Gospođa Ljiljana Pavljašević je na kraju zamolila kolege iz općinskih službi da vode računa o pravdanju dodijeljenih sredstava jer je riječ o sredstvima namjenskog karaktera koja se ne mogu trošiti u druge svrhe.

Elvedin Kurbašić

ŠTETE OD PRIRODNIH NESREĆA NA PODRUČJU TUZLANSKOG KANTONA U 2010.GODINI I MOGUĆNOSTI ZA NJIHOVO OTKLANJANJE

I UVOD

U 2010. godini područje Tuzlanskog kantona zadesio je veliki broj prirodnih nesreća uzrokovan jakim kišama i nevremenom, zbog čega je došlo do poplava i aktiviranja velikog broja klizišta.

Stanje prirodne nesreće proglašavano je u više navrata, osim općine Teočak, na svim općinama Tuzlanskog kantona.

Stanje prirodne nesreće zbog poplava i klizanja tla proglašeno je i u dva navrata na području Tuzlanskog kantona od 03.06. do 15.06.2010. godine i od 23.06. do 08.07.2010. godine.

Poplave i klizanje tla načinile su ogromnu štetu u poljoprivrednim, infrastrukturnim, stambenim, proizvodnim i pomoćnim objektima. Prema službenim izvještajima općinskih i Kantonalne komisije za procjenu šteta, ostvarena je šteta oko 36 miliona konvertibilnih maraka.

Četvoro građana je izgubilo život.

Jedna osoba u poplavama u općini Čelić i 3 osobe od odrona - klizanja tla u općini Tuzla.

II ŠTETE OD POPLAVA

Prema Zbirnom izvještaju o procjeni šteta na materijalnim i drugim dobrima izazvanim djelovanjem prirodnih nepogoda na području Tuzlanskog kantona u 2010. godini, koji je, na osnovu službenih izvještaja općinskih komisija za procjenu šteta, uradila Kantonalna komisija za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća, prirodne nesreće na području Tuzlanskog kantona u 2010. godini su imale sljedeće posljedice:

- 4 poginule osobe,
- 8 povrijeđenih osoba,
- 944 evakuirane osobe,
- poplavljeno 3.280 ha zemljišnih površina, 885 stambenih objekata, 1.457 pomoćnih i 16 industrijskih objekata,
- aktivirano 1.201 klizišta,
- odneseno 18 i oštećeno 17 mostova,
- prekinute 22 i oštećeno 88 putnih komunikacija i
- klizištima oštećeno 135 stambenih objekata.

Iz Tabele 1 je vidljivo da su u većini općina iskazane štete u milionskim iznosima. Najveće štete pričinjene su u općini Tuzla gdje su iznosile 9.642.606 KM.

Redni broj	Općina	Visina štete u KM
1.	Čelić	593.385,92
2.	Doboj Istok	4.572.285,60
3.	Gračanica	5.559.328,00
4.	Gradačac	3.564.909,00
5.	Kalesija	2.611.000,00
6.	Kladanj	230.639,00
7.	Lukavac	3.996.368,21
8.	Sapna	265.080,00
9.	Srebrenik	1.797.880,00
10.	Tuzla	9.642.606,80
11.	Živinice	2.125.664,90
Ukupno:		34.779.147,43

Tabela 1 - Pregled procjene štete po općinama

Iz Tabele 2, se može vidjeti da je najveća šteta pričinjena na građevinskim objektima u iznosu od 16.865.657,92 KM, zatim slijede štete na poljoprivrednom zemljištu 7.521.846,70 KM, na obrtnim sredstvima 4.105.081,01 KM, na kulturnim dobrima 3.313.000,00 KM itd.

Redni broj	Vrsta materijalnih i drugih dobara	Iznos štete u KM
1.	Zemljište	7.521.864,70
2.	Građevinski objekti	16.865.657,72
3.	Oprema	432.108,00
4.	Dugogodišnji zasadi	997.970,00
5.	Životinje, perad i akvakultura	50.970,00
6.	Obrtna sredstva	4.105.081,01
7.	Kulturna dobra	3.313.000,00
8.	Dobra u domaćinstvu	900.496,00
9.	Ostala materijalna dobra	592.000,00
Ukupno:		34.779.147,43

Tabela 2 - Pregled procjene štete po vrstama materijalnih dobara

Obrazovanje

U tabelama nije prikazana visina štete koja je nastala na općinama Banovići u iznosu od 1.267.170,00 KM. Šteta nastala na općini Banovići nije prikazana u tabelama 1 i 2 zbog toga što nije prošla propisanu proceduru procjene od strane općinske komisije, usvajanja od općinskog vijeća i provjere od Kantonalne komisije za procjene šteta.

Ipak ako se doda na utvrđeni iznos štete, ukupna šteta od prirodnih nesreća u 2010. godini na području Tuzlanskog kantona ostvarena je u iznosu od 36.046.317,48 KM.

III SREDSTVA UTROŠENA ZA RUKOVOĐENJE AKCIJAMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA I SANIRANJE ŠTETE

Vrste sredstava

Prilikom pripreme odgovora, rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja od štabova civilne zaštite i saniranja šteta korištena su sredstva iz dva izvora i tri razine vlasti.

Korištena su raspoloživa sredstva posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća koja se izdvajaju po članu 180. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine: 39/03, 22/06 i 43/10") koja imaju status namjenskih sredstava i redovna budžetska sredstva.

Sredstvima posebne namjene raspolažu općinski, kantonalni i federalni štabovi civilne zaštite a redovnim budžetskim sredstvima općinski načelnici, Vlada Kantona i Vlada Federacije BiH.

Općinska sredstva

Ovisno od ekonomske moći općina za preventivno djelovanje za vrijeme stanja prirodne nesreće općinski štabovi su koristili raspoloživa sredstva posebne naknade i iz redovnog budžeta

Iz Tabele 3, se može vidjeti da su općine ukupno izdvojile 1.213.402,10 KM novčanih sredstava što predstavlja samo 3,4 % od utvrđene štete.

OPĆINE	VISINA ŠTETE (KM)	OPĆINSKA SREDSTVA (KM)		
	Korigovana od Kantonalne komisije	Sredstva posebne naknade	Redovna budžetska sredstva	UKUPNO:
Banovići	1.267.170,00	-	-	-
Čelić	593.985,92	5.000,00	5.000,00	10.000,00
Doboj Istok	4.572.285,65	10.400,00	100.000,00	110.400,00
Gračanica	5.559.328,00	29.342,93	40.000,00	69.342,93
Gradačac	3.564.909,00	32.000,00	63.000,00	95.000,00
Kalesija	2.611.000,00	21.200,00	10.000,00	31.200,00
Kladanj	230.639,00	92.559,00	-	92.559,00
Lukavac	3.996.368,21	40.600,00	50.000,00	90.600,00
Sapna	265.080,00	-	-	-
Srebrenik	1.797.880,00	29.300,17	130.000,00	159.300,17
Teočak	-	-	-	-
Tuzla	9.462.606,80	195.000,00	220.000,00	415.000,00
Živinice	2.125.664,90	75.000,00	65.000,00	140.000,00
UKUPNO:	36.046.317,48	530.402,10	683.000,00	1.213.402,10

Tabela 3 - Pregled izdvojenih sredstava od strane općina

Obrazovanje

Kantonalna sredstva pomoći

U skladu sa propisanom Zakonskom procedurom, općinama na koim je proglašeno stanje prirodne nesreće i utvrđena šteta na prijedlog Kantonalne komisije za procjenu šteta, dodijeljena je pomoć od strane Kantonalnog štaba civilne zaštite iz sredstava

posebne naknade i Vlade Kantona iz redovnih budžetskih sredstava.

Iz Tabele 4, se može vidjeti da je od strane Kantonalnog štaba civilne zaštite i Vlade Kantona, općinama upućena ukupna pomoć u iznosu od 1.101.935,00 KM što predstavlja samo 3,1% od utvr-

OPĆINE	VISINA ŠTETE (KM) korigovana od Kantonalne komisije	POMOĆ IZ SREDSTAVA KANTONA (KM)		
		Sredstva posebne naknade	Redovna budžetska sredstva	UKUPNO:
Banovići	1.267.170,00	57.868,00	1.120,00	58.988,00
Čelić	593.985,92	27.154,00	11.488,00	38.642,00
Doboj Istok	4.572.285,65	74.164,00	9.113,00	83.277,00
Gračanica	5.559.328,00	79.823,00	17.353,00	97.176,00
Gradačac	3.564.909,00	80.323,00	27.263,00	107.586,00
Kalesija	2.611.000,00	72.473,00	8.933,00	81.406,00
Kladanj	230.639,00	61.354,00	10.048,00	71.402,00
Lukavac	3.996.368,21	78.418,00	9.813,00	88.231,00
Sapna	265.080,00	64.259,00	8.318,00	72.577,00
Srebrenik	1.797.880,00	104.814,00	34.583,00	139.397,00
Teočak	-	-	580,00	580,00
Tuzla	9.462.606,80	116.627,00	35.468,00	152.095,00
Živinice	2.125.664,90	91.273,00	16.305,00	107.578,00
UKUPNO:	36.046.317,48	911.550,00	190.385,00	1.101.935,00

Tabela 4 - Pregled izdvojenih sredstava pomoći od strane Kantona

U okviru sredstava posebne naknade prikazano je i 300.000,00 KM koja su dodijeljena u skladu sa Odlukom o kriterijima za dodjelu pomoći općinama iz neutrošenih sredstava posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća ("Službeni novine Tuzlanskog kantona" broj:07/09) za saniranje šteta iz 2010. godine.

Iako je na kraju 2010. godine u 2011. godinu preneseno 2.391.378,27 KM Zakonom propisani odnosi omogućili su da se podjeli samo 300.000,00 KM. Donesene odluke o dodjeli sredstava pomoći iz redovnih budžetskih sredstava u iznosu od 135.000,00 KM, zbog nelikvidnosti sredstava još nisu prebačena općinama. Od preostalih 55.385,00 KM doijeljenih sredstava pomoći iz redovnih budžetskih sredstava samo 25.000,00 KM su novčana sredstva. Ostali dio

su dodijeljena pomoć u robi iz robnih rezervi Tuzlanskog kantona.

Na osnovu utvrđene zakonske procedure za nedostajuća sredstva od strane Vlade Kantona zatražena je pomoć Federalnog štaba civilne zaštite i Vlade Federacije BiH.

Federalna sredstva pomoći

U skladu sa propisanom zakonskom procedurom i dostavljenim zahtjevima za pomoć od strane Vlade Kantona, Federalni štab civilne zaštite i Vlada Federacije BiH su donijeli odluke o dodjeli pomoći općinama Tuzlanskog kantona za saniranje šteta od prirodnih nesreća u 2010. godini.

Zahtjev za pomoć općini Srebrenik za saniranje klizišta u MZ Sladna u naselju Ahmići iz prirodne nes-

Obrazovanje

OPĆINE	VISINA ŠTETE (KM) korigovana od Kantonalne komisije	POMOĆ IZ SREDSTAVA FEDERACIJE BIH (KM)		
		Sredstva posebne naknade	Redovna budžetska sredstva	UKUPNO:
Banovići	1.267.170,00			
Čelić	593.985,92	25.000,00	80.000,00	105.000,00
Doboj Istok	4.572.285,65	30.000,00	80.000,00	110.000,00
Gračanica	5.559.328,00	45.000,00	85.000,00	130.000,00
Gradačac	3.564.909,00	50.000,00	100.000,00	150.000,00
Kalesija	2.611.000,00	20.000,00	60.000,00	80.000,00
Kladanj	230.639,00	-	-	-
Lukavac	3.996.368,21	50.000,00	70.000,00	120.000,00
Sapna	265.080,00	20.000,00	55.000,00	75.000,00
Srebrenik	1.797.880,00	40.000,00	80.000,00	120.000,00
Teočak	-	-	-	-
Tuzla	9.462.606,80	85.000,00	320.000,00	405.000,00
Živinice	2.125.664,90	45.000,00	70.000,00	115.000,00
UKUPNO:	36.046.317,48	410.000,00	1.000.000,00	1.410.000,00

Tabela 5 - Pregled izdvojenih sredstava pomoći od strane Federacije

reće proglašena početkom godine nije prihvaćen.

U okviru dobijenih sredstava općini Tuzla je za na ime pomoći za saniranje klizišta u MZ Mosnik iz prirodne nesreće proglašene krajem godine dodijeljeno 20.000,00 KM iz sredstava posebne naknade i 200.000,00 KM iz redovnih budžetskih sredstava..

Iz tabele 5 se može vidjeti da je od strane Federalnog štaba civilne zaštite i Vlade Federacije BiH, općinama upućena ukupna pomoć u iznosu od 1.410.000,00 KM što predstavlja samo 3,9% od utvrđene štete.

Iako je na kraju 2010. godine u 2011. godinu preneseno oko 2,5 miliona konvertibilnih maraka koje su izdvojene sa područja Tuzlanskog kantona, postojeći propisi koji uređuju potrošnju sredstava posebne naknade ne omogućavaju da se navedena sredstva upute kao pomoć za saniranje šteta od prirodnih nesreća.

Zbog nelikvidnosti navedena redovna budžetska sredstva u iznosu od 1.000.000,00 KM još uvijek

nisu prebačena općinama iako je obnovljena obaveza njihove isplate u 2011. godini.

UKUPNO IZDVOJENA SREDSTVA

Na osnovu iznesenih podataka može se vidjeti da su izdvojena sredstva na svim razinama izuzetno mala i ne omogućavaju kvalitetan odgovor na saniranju posljedica prirodnih nesreća u 2010. godini na području Tuzlanskog kantona.

Iz Tabele 6 može se vidjeti da je od općinskih, kantonalnih i federalnih vlasti za vrijeme trajanja i saniranja posljedica prirodnih nesreća u 2010. godini na području Tuzlanskog kantona izdvojeno 3.725.337,10 KM što predstavlja samo 10,3 % od utvrđene štete.

Ako se analizira struktura navedenih sredstava može se vidjeti da 1.851.952,10 KM ili 49,7% čine sredstva posebne naknade a 1.873.385,00 KM ili 50,3% redovna budžetska sredstva od kojih 1.135.000,00 KM još uvijek nije uplaćeno općinama.

Obrazovanje

OPĆINE	VISINA ŠTETE (KM) korigovana od kantonalne komisije	OPĆINSKA SREDSTVA (KM)			POMOĆ IZ SREDSTAVA KANTONA (KM)			POMOĆ IZ SREDSTAVA FEDERACIJE BIH (KM)			UKUPNO: KM (po općini)
		Sredstva posebne naknade	Redovna budžetska sredstva	UKUPNO	Sredstva posebne naknade	Redovna budžetska sredstva	UKUPNO	Sredstva posebne naknade	Redovna budžetska sredstva	UKUPNO	
Banovići	1.267.170,00	-	-	-	57.868,00	1.120,00	58.988,00				58.988,00
Čelić	593.385,92	5.000,00	5.000,00	10.000,00	27.154,00	11.488,00	38.642,00	25.000,00	80.000,00	105.000,00	153.642,00
Doboj Istok	4.572.285,65	10.400,00	100.000,00	110.400,00	74.164,00	9.113,00	83.277,00	30.000,00	80.000,00	110.000,00	303.677,00
Gračanica	5.559.328,00	29.342,93	40.000,00	69.342,93	79.823,00	17.353,00	97.176,00	45.000,00	85.000,00	130.000,00	290518,93
Gradačac	3.564.909,00	32.000,00	63.000,00	95.000,00	80.323,00	27.263,00	107.586,00	50.000,00	100.000,00	150.000,00	352.586,00
Kalesija	2.611.000,00	21.200,00	10.000,00	31.200,00	72.473,00	8.933,00	81.406,00	20.000,00	60.000,00	80.000,00	192.606,00
Kladanj	230.639,00	92.559,00	-	92.559,00	61.354,00	10.048,00	71.402,00	-	-	-	163.961,00
Lukavac	3.996.368,21	40.600,00	50.000,00	90.600,00	78.418,00	9.813,00	88.231,00	50.000,00	70.000,00	120.000,00	298.831,00
Sapna	265.080,00	-	-	-	64.259,00	8.318,00	72.577,00	20.000,00	55.000,00	75.000,00	147.577,00
Srebrenik	1.797.880,00	29.300,17	130.000,00	159.300,17	104.814,00	34.583,00	139.397,00	40.000,00	80.000,00	120.000,00	418.697,17
Teočak	-	-	-	-	-	580,00	580,00	-	-	-	580,00
Tuzla	9.462.606,80	195.000,00	220.000,00	415.000,00	116.627,00	35.468,00	152.095,00	85.000,00	320.000,00	405.000,00	972.095,00
Živinice	2.125.664,90	75.000,00	65.000,00	140.000,00	91.273,00	16.305,00	107.578,00	45.000,00	70.000,00	115.000,00	362.578,00
UKUPNO:	36.046.317,48	530.402,10	683.000,00	1.213.402,10	911.550,00	190.385,00	1.101.935,00	410.000,00	1.000.000,00	1.410.000,00	3.725.337,10

Tabela 6 - Pregled nastalih šteta i izdvojenih sredstava na području Tuzlanskog kantona za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja i saniranje šteta od prirodnih nesreća u 2010. godini

IV ZAKLJUČAK

Detaljna analiza procjene štete od prirodnih nesreća na području Tuzlanskog kantona u 2010. godini i visina sredstava izdvojenih na razini općine i pomoći iz kantonalnih i federalnih izvora pokazuje niz slabosti koje je potrebno otkloniti.

Šteta od prirodnih nesreća u ukupnom iznosu od 36.046.317,48 KM posljedica je neodgovornog odnosa prema našem okruženju, izgradnje infrastrukturnih i drugih objekata u plavnom području vodotoka i zemljištu sklonom klizanju i veoma malog ulaganja u prevenciju.

Iako su prirodne nesreće prisutne svake godine i nanose milionsku štetu, u budžetima općina, Kantona i Federacije nema budžetske pozicije za tu namjenu, pa iako su donesene, odluke o pomoći iz redovnih budžetskih sredstava Kantona i Federacije iste nisu realizirane i pitanje je da li će i biti.

Bez navedenih sredstava iz Kantona i Federacije ukupno je iz redovnih budžetskih sredstava Kantona i Federacije za saniranje šteta od prirodnih nesreća na području Tuzlanskog kantona u 2010. godini izdvojeno samo 2 % od procijenjene štete.

Izdvojena redovna budžetska sredstva u općinama, mada je upitna kvaliteta tih sredstava, su neznatna u odnosu na visinu procijenjene štete i također su oko 2 % od procijenjene štete.

Očigledno je da sve razine vlasti zbog nelikvidnosti računaju sa sredstvima posebne naknade za saniranje šteta od prirodnih nesreća kao ključnim izvorom sredstava. To nije dobro posebno zbog toga što sredstva posebne naknade izdvajaju građani i njihova osnovna namjena je obučavanje, opremanje i ulaganje u prevenciju a najmanje za saniranje štete što treba biti riješeno kroz redovan budžet, osiguranje i druge načine.

Ono što svakako treba naglasiti jeste da zbog nedostatka sredstava u budžetima, sredstva koje izdvoji općina i koja dobije kao pomoć sa viših razina vlasti usmjerena su na saniranje infrastrukturnih objekata i saniranje klizišta i veoma rijetko dođu do građana i pravnih lica koja su pretrpjeli štetu.

Na osnovu svega iznesenog može se vidjeti da

općine i Tuzlanski kanton svake godine pretrpi milionsku štetu od prirodnih nesreća.

Da bi štete od prirodnih nesreća bile otklonjene ili bile značajno smanjene potrebno je učiniti sljedeće:

- Završiti implementaciju Zakona o zaštiti i spašavanju i kroz organizirane obučene i opremljene strukture zaštite i spašavanja osigurati efikasno rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja koje će značajno smanjiti visinu štete.

- Inovirati i ubrzano pristupiti realizaciji usvojenih programa razvoja zaštite i spašavanja i kroz preventivno djelovanje otkloniti ili značajno umanjiti mogućnost nastanka većih šteta kod prirodnih nesreća od poplava i klizanja tla.

- U budžetima općina, Kantona i Federacije planirati posebnu poziciju i značajna sredstva za preventivne aktivnosti iz programa razvoja zaštite i spašavanja i saniranje šteta od prirodnih i drugih nesreća.

- Inovirati propise u oblasti zaštite i spašavanja kako bi sredstva posebne naknade bila operativna i koja bi se mogla koristiti u većem omjeru posebno kada zbog prirodne i druge nesreće nastanu milionske štete.

- Animirati građane i pravna lica da osiguraju svoju imovinu od prirodnih i drugih nesreća.

V LITERATURA

- Zbirni izvještaj o procjeni šteta na materijalnim i drugim dobrima izazvanim djelovanjem prirodnih nepogoda na području Tuzlanskog kantona broj: 02/1-14-19517-2/10 od 01.10.2010. godine

- Informacija o poduzetim aktivnostima u vrijeme proglašenja stanja prirodne nesreće od poplava i klizanja tla na području TK u periodu od 02.06. do 08.07.2010. godine broj: 18/01-44-784/10 od 08.07.2010. godine

- Odluke KŠCZ i Vlade Tuzlanskog kantona

- Odluke FŠCZ i Vlade Federacije BiH

Mr.sc. Zdenko Tadić

OPASNOST I ŠTETE OD POPLAVA NA PODRUČJU TUZLANSKOG KANTONA U 2010.GODINI

Rad je objavljen u zborniku radova i prezentiran na
1. Projektnoj radionici "MEĐUNARODNA ISKUSTVA", Dubrovnik (Hrvatska), 22-24.11.2010.godine u okviru
hrvatsko japanskog projekta "IDENTIFIKACIJA RIZIKA I PLANIRANJE KORIŠTENJA ZEMLJIŠTA
RADI UBLAŽAVANJA POSLIJEDICA KLIZIŠTA I POPLAVA U HRVATSKOJ "

I UVOD

Tuzlanski kanton se nalazi u sjeveroistočnom dijelu Bosne i Hercegovine. Obuhvata 13 općina: Banovići, Čelić, Doboj Istok, Gračanica, Gradačac, Kalesija, Kladanj, Lukavac, Sapna, Srebrenik, Teočak, Tuzla i Živinice.

Prirodne granice Tuzlanskog kantona su: na sjeveru aluvijanska Posavina, na jugu planine Smoljan i Javornik, na jugozapadu planina Konjuh, na zapadu planina Ozren, na sjeverozapadu planina Trebava i na sjeveroistoku planina Majeвица.

Reljef je pretežno brežuljkast i čini oko 78% površine na nadmorskoj visini od 300 do 700 metara. Oko 11% površine je ravničarskog tipa nadmorske visine do 300 metara na sjeveru i sjeverozapadu. Preostalih oko 11% površine čine planinska područja na jugu i jugozapadu koja se nalaze iznad 700 metara nadmorske visine.

Od ukupne površine oko 49 % je poljoprivredno zemljište, oko 45% zemljište pod šumom i oko 6% neplodno zemljište.

Ukupna površina Tuzlanskog kantona je 2.649 km² što čini 5,17% ukupne površine Bosne i Hercegovine. Na području Tuzlanskog kantona živi oko pola miliona stanovnika odnosno oko 190 stanovnika po kvadratnom kilometru, što je dvostruko više u odnosu na prosjek u Bosni i Hercegovini.

Područje Tuzlanskog kantona hidrografski pripada slivu rijeke Save i Crnog mora.

Rijeke Tinja sa općine Srebrenik i Šibošnica sa općine Čelić su u neposrednom slivu rijeke Save. Drinjača sa općine Kladanj i rijeka Sapna sa općine Sapna, pripadaju slivu rijeke Drine.

Najveća rijeka na Tuzlaskom kantonu je rijeka Spreča, koja od izvora na općini Šekovići do ušća u rijeku Bosnu na općini Doboj, ima dužinu korita od oko 40 km.

U srednjem toku rijeke Spreče 1964. godine sagrađena je brana i formirana hidro akumulacija Modrac, površine od oko 17 km² i korisne zapremine od oko 86 miliona m³ vode. Posljednja mjerenja iz 2002. godine pokazala su da su se morfometrijske

karakteristike značajno promijenile zbog velikih količina rudničkog taloga koje njena pritoka Oskova donosi iz rudnika mrkog uglja u Banovićima i Đurđeviku. Korisna zapremina akumulacije je zbog toga umanjena za oko 30%.

Hidro akumulacija Modrac se proteže na općinama Živinice, Tuzla i Lukavac i pored Spreče u nju se direktno uliva i rijeka Turija.

Na općini Gradačac se nalaze hidro akumulacije Hazna i Vidara a na općini Teočak Snježnica.

Pored navedenih, na više općina stvoren je veliki broj manjih jezera nastalih kao posljedica površinske eksploatacije uglja, posebno na općinama Banovići, Živinice, Lukavac i Tuzla.

U općini Tuzla je prije nekoliko godina napravljeno vještačko slano jezero.

II OPASNOST OD POPLAVA

Prema Procjeni ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća područja Tuzlanskog kantona, poplave su označene kao velika i stalno prisutna opasnost po ljude i imovinu.

Poplave na području Tuzlanskog kantona mogu nastati zbog slijedećih uzroka:

- obilnih i dugotrajnih kišnih padavina
- naglog topljenja snijega
- jakih lokalnih pljuskova
- prelijevanja vode preko obrambenih nasipa i brana i
- rušenja brana na hidro akumulacijama.

Obilne i dugotrajne kišne padavine su najčešće prisutna opasnost i uzrok koji dovodi do poplava na području Tuzlanskog kantona.

Korita vodotoka na području Tuzlanskog kantona, osim kratkih dijelova u urbanim dijelovima općina, nisu regulirana i zbog svoje zapuštenosti, prirodnih i vještačkih prepreka nisu u mogućnosti da prihvate doticanje velikih količina vode zbog čega dolazi do njenog razlijevanja i pojave poplava.

Najkarakterističnija je najveća rijeka Spreča, koja ima niske obale i koja meandrira kroz Sprečko

Obrazovanje

polje na području općina Kalesija i Živinice uzvodno od hidro akumulacije Modrac, odnosno nizvodno na općinama Lukavac, Gračanica i Doboj Istok.

Zbog niskih obala, zapunjenosti korita rudničkim i drugim talogom, prirodnih i vještačkih prepreka rijeka Spreča čitavom svojom dužinom predstavlja opasnost za sve na svojim obalama.

Poseban problem koji je usko povezan sa poplavama i dodatno uvećava opasnost nizvodno od hidro akumulacije Modrac, predstavljaju minska polja, jer je rijeka Spreča bila linija razdvajanja zaraćenih strana u proteklom ratu. Pored opasnosti i stalnog stradanja građana, nije omogućen prilaz koritu i njegova regulacija zbog čega svake godine u više navrata na općinama Lukavac, Gračanica i Doboj Istok dolazi do plavljenja više hiljada hektara poljoprivrednog zemljišta kao i velikog broja stambenih, pomoćnih, infrastrukturnih i industrijskih objekata.

Naglo topljenje snijega je, kao uzrok nastanka poplave, je ranije kada su zime obilovale visokim snježnim padavinama koje su se zadržavale više mjeseci, bio mnogo prisutniji. Zadnjih decenija, topljenje snijega prate obilne kišne padavine i opasnost od poplava zbog navedenog uzroka, je karakteristična za prvi kvartal svake godine.

Jaki lokalni pljuskovi su također uzrok zbog kojega na području Tuzlanskog kantona dolazi do većih poplava.

To je posebno karakteristično za urbane dijelove općina, posebno tamo gdje nije izvršena regulacija

lokalnih vodotoka i kvalitetan odvod oborina i fekalnih voda.

Gotovo na svim općinama prisutna je pojava nestručne i neprirodne regulacije lokalnih vodotoka i izgradnje objekata u plavnom području vodotoka.

Pojava jakih lokalnih pljuskova naročito je izražena zadnjih godina u ljetnim mjesecima i na veoma ograničenim dijelovima općina.

Prelievanje vode preko obrambenih nasipa i brana je uzrok poplave na manjem broju općina Tuzlanskog kantona.

Smanjenje korisne zapremine hidro akumulacije Modrac, zbog prisustva rudničkog i drugog taloga, ne omogućava akumulaciju i ublažavanje iznenadnih pojačanih priliva vode u hidro akumulaciju i zaštitu općine od poplava nizvodno kao kada je napravljena brana. Zbog toga je zadnjih godina u više navrata došlo do zapunjavanja hidro akumulacije i prelijevanja vode preko brane što je za posljedicu imalo pojavu poplava na više hiljada hektara zemljišta općina iza hidro akumulacije Modrac.

Također je za vrijeme velikih poplava u junu 2010. godine, došlo do prodora vode preko obrambenih nasipa u općini Gradačac i poplava velikih razmjera.

Rušenja brana na hidro akumulacijama mogu dovesti do poplava ogromnih razmjera sa tragičnim posljedicama i velikom materijalnom štetom.

U proteklom periodu nije bilo takvih pojava jer su navedene hidro akumulacije novijeg datuma i ure-

dno se pregledaju.

Upravo su završene sanacije oštećenja brane na hidro akumulaciji Hazna u Gradačcu a u završnoj fazi je saniranje brane na hidro akumulaciji Modrac.

III ŠTETE OD POPLAVA

Pojava izlivanja vodotoka na području Tuzlanskog kantona bila je oduvijek prisutna. Štete od poplava nisu bile posebno visoke jer je lokalno stanovništvo bilo svjesno navedene opasnosti i nije vršilo gradnju objekata u plavnom području a poljoprivredno zemljište je korišteno kao pašnjak ili samo za određenu poljoprivrednu proizvodnju.

Zadnjih 30 godina a posebno u poslijeratnom periodu, došlo je do velikih pomjeranja i naseljavanja stanovništva iz Podrinja i ruralnih dijelova kantona bliže urbanim centrima općina. S obzirom da nije bilo regulacionih planova više stotina stambenih, pomoćnih, infrastrukturnih pa i industrijskih objekata sagrađeno je u plavnom području rijeke Spreče, njenih pritoka i drugih vodotoka jer je to zemljište bilo „jeftino i slobodno“.

Napravljena su velika naselja uz lokalne vodotoke koji su u odnosu na prirodno korito za vanredno veliki priliv oborina smanjivani i ucjevljeni na višestruko manji kapacitet.

Devastirane su velike šumske površine na obalama vodotoka tokom rata ali i zbog nove urbanizacije.

Rudnici u Đurđeviku i Banovićima sa svojim teškotekućinskim separacijama direktno ispuštaju sitne granulacije uglja do 3 mm u pritoke rijeke Spreče, Gostelju i Oskovu i sve više zapunjavaju hidro akumulaciju Modrac.

Industrijski objekti TE Tuzla, Cementare, Fabrike sode i Koksara u Lukavcu, direktno u rijeke Jalu i Spreču ispuštaju otpadne vode zbog čega je više kilometara navedenih rijeka potpuno „mrtvo“ a proizvodnja hrane na poplavljenom i zagađenom zemljištu na njihovim obalama veoma rizična.

Sve navedeno omogućava navedenim uzrocima za nastajanje poplava da u određenom trenutku dovedu do poplava i ogromne materijalne štete.

O kojoj veličini štete je riječ možemo zaključiti na osnovu posljednjih poplava koje su u junu i julu 2010. godine zahvatile 12 općina Tuzlanskog kantona.

Poplave velikih razmjera registrirane su u općinama: Čelić, Kalesija, Živinice, Doboj Istok, Gračanica, Lukavac, Gradačac i Srebrenik, nešto manjih poplava

u općinama: Tuzla, Kladanj, Sapna i Banovići, a samo u općini Teočak nisu registrirane poplave.

Stanje prirodne nesreće bilo je proglašeno u općinama Čelić, Doboj Istok, Gradačac, Gračanica, Kalesija, Kladanj, Lukavac, Sapna, Srebrenik, Tuzla i Živinice.

Visine štete, izazvana poplavama i klizanjem tla, a koju su procijenile općinske komisije za procjenu štete, iznosile su 40.906.870.17 KM, od čega su štete izazvane poplavom bile **22.497.560,63 KM**.

RB	OPĆINE	VISINA ŠTETE U KM
1.	ČELIĆ	2.122.385,92
2.	DOBOJ ISTOK	1.572.285,60
3.	GRAČANICA	4.101.328,00
4.	GRADAČAC	5.359.201,00
5.	KALESIJA	1.511.064,00
6.	KLADANJ	130.000,00
7.	LUKAVAC	3.010.933,24
8.	SAPNA	10.000,00
9.	SREBRENİK	867.152,00
10.	TUZLA	2.301.571,00
11.	ŽIVINICE	1.511.664,90
UKUPNO :		22.497.560,66

Tabela 1 - Pregled visine štete koja je nastala od poplava, na području općina Tuzlanskog kantona

U toku trajanja stanja prirodne nesreće, na području Kantona, usljed poplava je:

- **jedna osoba poginula**, općina Čelić,
- **sedam osoba povrijeđeno** u općini Živinice,
- **525 osoba evakuirano**, u općinama: Banovići-10, Čelić-109, Doboj Istok-6, Gračanica-20, Gradačac-150, Kalesija-6, Kladanj-70, Lukavac-54 i Srebrenik-100,
- **poplavljeno 3.280 ha zemljišnih površina**, u općinama: Čelić-200 ha, Doboj Istok -330 ha, Gračanica-230 ha, Gradačac-160 ha, Kalesija-460 ha, Lukavac-700 ha, Srebrenik-800 ha i Živinice-400 ha,
- **poplavljeno 885 stambenih objekata**, u općinama: Banovići-5, Čelić-102, Doboj Istok-130, Gračanica-206, Gradačac-55, Kalesija-15, Lukavac-20, Srebrenik-211, Tuzla-20 i Živinice-120,
- **poplavljeno 1.457 pomoćnih objekata** u: Banovići-5, Čelić-102, Doboj Istok-130, Gračanica-206, Gradačac-98, Kalesija-15, Lukavac-20, Srebrenik-740, Tuzla-20 i Živinice-120,
- **poplavljeno 16 industrijskih objekata**, u op-

Obrazovanje

ćinama: Gračanica-8, Srebrenik-6 i u općinama Gradačac i Kalesija po jedan industrijski objekat,

- **odneseno 13 mostova u općinama:** Srebrenik-5, Kladanj-3, Kalesija-2, Doboj Istok-1, Gradačac-1 i Živinice-1,

- **oštećeno 17 mostova,** u: Srebrenik-8, Gračanica-5, Kladanj-2, i u općinama Kalesija i Tuzla po jedan most,

- **prekinute 22 putne komunikacije,** u općinama: Čelić-2, Doboj Istok-2, Gračanica-7, Srebrenik-4, Tuzla-4, i po jedna putna komunikacija u Gradačcu, Lukavcu i Sapni.

IV ZAKLJUČAK

Na osnovu detaljne analize opasnosti i šteta od poplava na području Tuzlanskog kantona, može se zaključiti da bi se opasnost od poplava djelomično ili potpuno otklonile i štete od poplava svele na minimum, potrebno je poduzeti slijedeće mjere:

- osigurati potrebna sredstva i pristupiti ubrzanjoj regulaciji svih vodotoka na području Tuzlanskog kantona,

- ubrzati aktivnosti na deminiranju obala rijeke Spreče nizvodno od hidro akumulacije Modrac budžetskim sredstvima lokalne zajednice kao i kroz započete projekte iz donatorskih sredstva vlada Italije, Japana i Vlade SAD, koja idu preko Međunarodnog fonda za deminiranje i pomoć žrtvama mina iz Slovenije,

- angažirati inspekcijske organe i druge instrumente vlasti da se izvrši rekonstrukcija nestručno obavljene regulacije lokalnih vodotoka i uklone prirodne i vještačke prepreke zbog kojih dolazi do njihove

vog izlivanja iz korita i poplava,

- ubrzati izradu planova prostornog uređenja i regulacionih planova obala vodotoka kako bi se spriječila daljnja „divlja“ i neplanska izgradnja u plavnom području vodotoka,

- ubrzati aktivnosti na rekonstrukciji mreže za odvod oborina i otpadnih voda do vodotoka uz obaveznu ugradnju kolektora za prečišćavanje otpadnih voda posebno od industrijskih voda na području općina Živinice, Tuzla, Lukavac i Gračanica,

- putem inspekcijskih organa, preko menadžmenta rudnika mrkog uglja u Banovićima i Đurđeviku osigurati kontinuirani rad uređaja za prečišćavanje otpadnih voda na teškotekućinskim separacijama uglja kako bi se zaustavilo zatrpavanje korita vodotoka i hidro akumulacije Modrac ugljenim talogom,

- napraviti analizu mogućnosti korištenja taloga u hidro akumulaciji Modrac i u dogovoru sa menadžmentom JP za vodoprivrednu djelatnost „D.D. Spreča“ Tuzla, Vladom Tuzlanskog kantona, općinama Tuzla, Lukavac i Živinice i menadžmentom rudnika Banovići i Đurđevik, pristupiti vađenju taloga i povećanju korisne zapremine hidro akumulacije Modrac radi veće prihvatne moći i umanjenja opasnosti od poplava nizvodno od brane i

- u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije BiH" broj: 39/03, 22/06 i 03/10) instalirati do kraja projektirani sistem zaštite i spašavanja na području Tuzlanskog kantona, kako bi se kroz preventivne, operativne i sanacione mjere smanjile štete od poplava.

V LITERATURA

- Procjena ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća područje Tuzlanskog kantona broj:01-44-857/05 od 10.06.2005. godine

- Informacija o poduzetim aktivnostima u vrijeme proglašenja stanja prirodne nesreće od poplava i klizanja tla na području TK u periodu od 02.06. do 08.07.2010. godine broj: 18/01-44-784/10 od 08.07.2010. godine

- Zbirni izvještaj o procjeni šteta na materijalnim i drugim dobrima izazvanim djelovanjem prirodnih nepogoda na području Tuzlanskog kantona broj: 02/1-14-19517-2/10 od 01.10.2010. godine

- Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“ broj: 39/03, 22/06 i 03/10)

Mr.sc. Zdenko Tadić

CIVILNA ZAŠTITA

ZAŠTITA I SPAŠAVANJE REPUBLIKE TURSKE

Uvod

Danas je u svijetu na hiljade profesionalaca u pripravnosti da u što najkraćem mogućem vremenu priskoče u pomoć građanima ukoliko se nađu u opasnosti oni ili njihova imovina. Svaka katastrofa sa sobom nosi i nove žrtve a visina štete se procjenjuje u milionima maraka. Iz svake katastrofe spasilačke službe izlaze bogatije za još jedno iskustvo. Sva iskustva se analiziraju i na bazi naučenih lekcija vrši dogradnja sistema zaštite i spašavanja. Spasilačke službe u svim državama, bez obzira na njihovu tradiciju postojanja i opremljenosti su uvijek u stanju previranja i usavršavanja svoje organizacije. Od ovih procesa nisu imune ni najrazvijenije zemlje.

Organizacija zaštite i spašavanja je veoma kompleksan i složen sistem koji država nastoji da izgradi tako da u najkraćem mogućem vremenu može da odgovori svim izazovima koje sa sobom nose katastrofe.

Geografski položaj

Turska pripada krajnjem jugoistoku Europe i jugozapadu Azije. 97 % površine se nalazi u Aziji a samo 3 % u Europi. Površinom od 779450 km² u području 40. stupnja geografske širine prolazi kroz sedam geografskih zona koje se razlikuju klimatskim odlikama, reljefom, florom i faunom.

Turska ima 70.413.958 stanovnika sa gustoćom naseljenosti od 90,2 stanovnika/km². Područje uz Sredozemno more, gdje vlada topla i umjerena klima obiluje plodnim dolinama. Središnji plato Anatolije najveća je geografska regija Turske koja se sastoji od stepa i brežuljaka. Na istoku je okružena visokim, snijegom pokrivenim planinama, dok jugoistok Turske karakterizira topla, skoro pustinska klima.

I Turska je kao i mnoge druge države izložena raznim katastrofama. Najčešće katastrofe koje pogađaju Tursku su:

- zemljotresi,
- klizišta,
- poplave,
- lavine,
- odroni,
- požari,
- industrijske nesreće.

Čak 92 % površine Turske je pod rizikom od zemljotresa.

Zaštita i spašavanje Turske do 1999. godine

Normativno-pravni okvir

Do 1999. godine zaštita i spašavanje se plani-

rala i organizirala prema donešenim Zakonima:

- Zakon o Civilnoj odbrani/zaštiti donešen 1958 godine
- Zakon o mjerama koje se preduzimaju kod katastrofa donešen 1959. godine i
- Pravila rada Ministra kriznog centra za upravljanje katastrofama donešen 1997. godine.

Organizacija sistema zaštite i spašavanja

Donešena legislativa je regulirala da na veće nesreće odgovaraju snage zaštite i spašavanja provincija i spasilački timovi limitiranog osoblja čiju upotrebu je nalagala Opća uprava za civilnu odbranu Ministarstva unutrašnjih poslova. Snage drugog odgovora su činile mobilizirane snage civilne zaštite čiju mobilizaciju su odobravali guverneri provincija.

U akcijama zaštite i spašavanja uz snage Civilne zaštite je planirano i sadejstvo jedinica Oružanih snaga, timovi državnih firmi, nevladinih organizacija i međunarodnih snaga pomoći. Ovaj sistem nije bio efikasan. Iako su postojale neke organizacijske jedinice u sastavu ministarstava, Vlada nije pokazivala dovoljno opredjeljenja da razvija ovu oblast. Nije postojala organizacijska jedinica u sastavu vlade koja bi olakšala proces pripremanja za nesreće i odlučivanje u katastrofama.

Sistem zaštite i spašavanja je bio organizovan na veoma lošoj procjeni rizika zbog čega su i mjere za odgovor na pojavu i eskalaciju rizika loše planirane. Greške su skupo plaćene.

Iskustva i pouke

Dva zemljotresa, jačine 7,4 i 7,2 stepena Rihterove skale, su 17. avgusta i 12. novembra 1999. godine pogodila Republiku Tursku, tačnije šire područje provincije Kodžaeli.

Zemljotresi su zahvatili ukupnu površinu od cca 100.000 km² sa cca 15.000.000 stanovnika. Zemljotresi Marmara i Bolu su zahvatili područje 9 provincija i izazvali su ogromne gubitke. U zemljotresima je poginulo 18.243 ljudi, povrijeđeno oko 48.900 a 377.839 objekata je pretrpilo različite stepene oštećenja.

Lekcije koje su naučene od zemljotresa su:

- vlastite snage za spašavanje postaju žrtve zemljotresa što je za posljedicu imalo pouku da se povećá brzina mobilizacije i kretanja jedinica unutar i van zona katastrofe;

Manjak ljudi i tehničke podrške je ukazao na

Obrazovanje

potrebu da se:

- poveća broj jedinica i tehničke pomoći i
- da se ohrabri i poveća broj dobrovoljaca.

Stečeno iskustvo pokazalo je da aktivnosti službi spašavanja u katastrofama postaju zavisna od strane dobro opremljenih timova.

Zaštita i spašavanje Turske poslije 1999. godine

Normativno-pravni okvir

Poučena lekcijom iz zemljotresa, Vlada je odmah pristupila konkretnim normativnim i strukturalno-funktionalnim mjerama, odnosno ažuriranju postojeće legistative.

Doneseni su i novi propisi:

- Deklaracija o uspostavljanju Ministarstva hitnog upravljanja (2000.g.)
- Pravila o organizovanju, odgovornostima, operacionim zadacima civilne zaštite i jedinica za traženje i pomoć (2000.g.)
- Pravila o vođenju i obučavanju volontera u službama Civilne zaštite (2000.g.),
- Deklaracija o mandatnom osiguranju od zemljotresa (2000.g.)
- Pravila i oblik zona ugroženih prirodnim nesrećama (2002.g.)

Na nacionalnom nivou i nivou lokalne samouprave je izvršeno restruktuiranje državne uprave.

Donešeni zakoni su omogućili restruktuiranje sistema upravljanja u katastrofama. Vlada je obezbi-

jedila i finansijsku podršku putem Svjetske banke.

Formirana su glavna tijela odgovorna za posljedice nastale od katastrofa i drugih hitnih slučajeva:

- Opća uprava za upravljanje u vanrednim situacijama Turske (TEMAD)
- Opća uprava za pitanja katastrofa,
- Organizacija crvenog polumjeseca Turske
- Opća uprava civilne zaštite

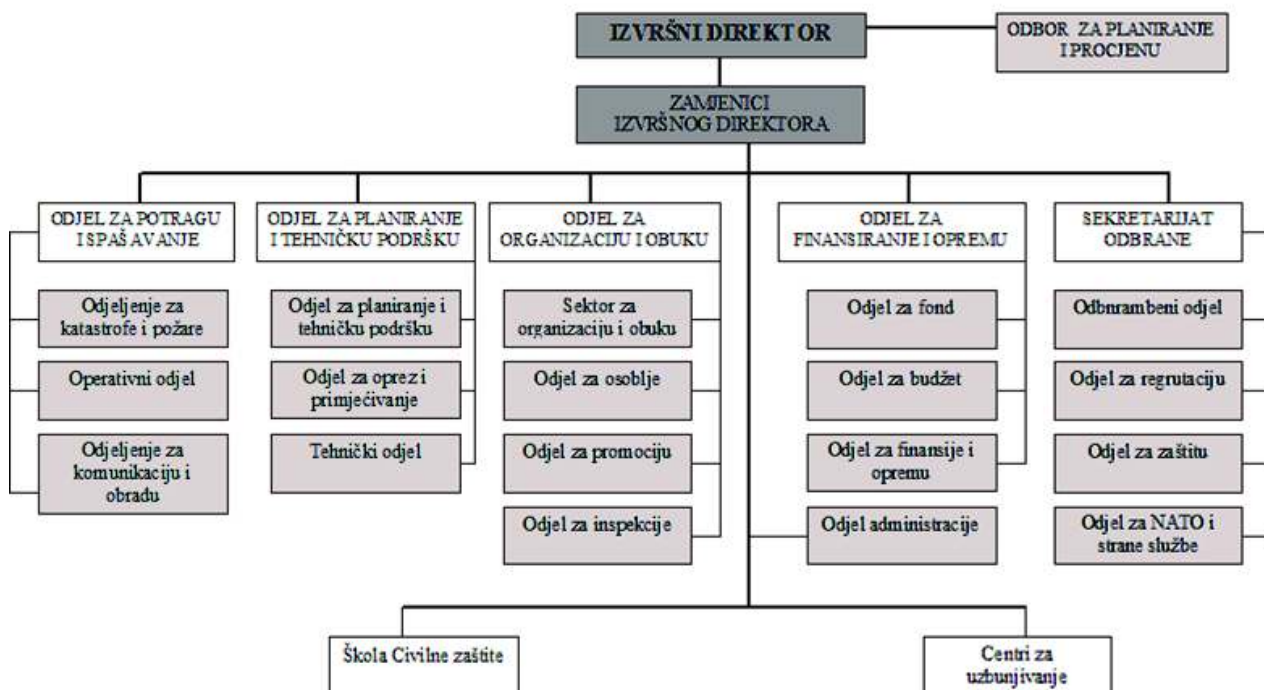
Ovim propisima svi upravni zadaci priprema za vanredne situacije na nacionalnom nivou dati su u nadležnost TEMAD-a, dok je Opća uprava za pitanja katastrofa u sastavu Ministarstva za javne radove i Opća uprava za civilnu odbranu u sastavu Ministarstva unutarnjih poslova vrše poslove zaštite i spašavanja operativne prirode na svim nivoima organizacije sistema.

Organizacija na državnom nivou

Opća uprava za upravljanje u vanrednim situacijama

Opća uprava za upravljanje u vanrednim situacijama Turske (TEMAD), kao stručna uprava Vlade (shema 1) vrši sve pripreme i stara se za njihovo provođenje sa sljedećim nadležnostima:

- Preduzima neophodne mjere za uspostavu efektivnog upravljanja u vanrednim situacijama;
- Osigurava efektivnu koordinaciju između vladinih organizacija i privatnih organizacija (kompanija) koje posluju u oblastima od znača-

Shema 1 - Državna organizacija civilne zaštite Republike Turske

ja za upravljanje u vanrednim situacijama;

- Koordinira upotrebom svih vrsta transportnih sredstava (na kopnu, moru i zraku) i opreme i sredstava za spašavanje i pomoć u vanrednim situacijama;

- Kreira aranžmane za podsticanje dobrovoljnih organizacija i dobrovoljaca na uključivanje u akcije pružanja pomoći u vanrednim situacijama;

- Kao vodeća upravna organizacija Vlade izvršava i druge dužnosti i zadatke pripremanja i odgovora na vanredne situacije koje joj dodijeli premijer.

U domenu međunarodnih aktivnosti nadležna i odgovorna za:

- koordinaciju humanitarne pomoći i civilnih humanitarnih operacija UN-a, ili operacija pomoći na bilateralnoj osnovi;

- kontakte sa UN-OCHA i ostalim tijelima UN-a u domenu upravljanja sa katastrofama, kao i kontakte sa NATO Euro-atlantskim centrom za koordinaciju operacija na terenu (EA DRCC) i EU Centrom za praćenje i obavještanje (EU-MIC).

Opća uprava za pitanja katastrofa

Pri Ministarstvu javnih radova je uspostavljena Opća uprava za pitanja katastrofa sa sljedećim nadležnostima:

- Uspostavljanje i koordinacija sigurnosnih mjera nakon katastrofe;

- Uspostavljanje kratkoročnih i dugoročnih mjera za hitna privremena prihvatilišta (skloništa),

- Određuje kritičnu zonu i preduzima potrebne mjere predostrožnosti,

- Određuje i osigurava sve što je potrebno da se u kritičnoj zoni izgubi što manje života i materijalnih dobara;

Organizacija Crvenog polumjeseca Turske

Organizacija Crvenog polumjeseca Turske ima sljedeće nadležnosti u oblasti akcija zaštite i spašavanja od katastrofa i nesreća:

- Humanitarni rad (hrana, odjeća, deke, šatori itd) i osigurava privremeni smještaj i druge hitne potrebstine za život ugroženih građana;

- Učestvuje u nabavci nacionalne i međunarodne pomoći (uključujući medicinsko osoblje; opremu, krv, krvne produkte i njihovo skladištenje i raspodjelu).

Civilna zaštita Turske

Civilna zaštita Turske na nacionalnom nivou ima sljedeće nadležnosti:

- ispunjava zadatke Civilne zaštite kroz kantonalne i općinske službe civilne zaštite i civilne odbrane preko javnih i privatnih ustanova;

- uspostavlja Civilnu zaštitu širom države i osigurava planiranje, uspostavljanje, koordinaciju rada i nadgledanje u javnim i privatnim ustanovama;

- planira i koordinira sve dužnosti službi za hitnu pomoć;

- postavlja standarde za vatrogasce, obučava njihovo osoblje, nadgleda i koordinira ih za protiv-požarnu zaštitu;

- obučava osoblje službi civilne odbrane, naglašava i stvara oprez kod građana;

- obučava dobrovoljne organizacije kako da održavaju smirenost među ljudima u hitnim situacijama.

Organizacija na nivou provincija

Na nivou provincija operacije u području pogođenom katastrofom ili nekom drugom kriznom situacijom prate i koordiniraju provincijski centri za upravljanje u krizama, na čijem čelu su guverneri. Guverneri su ovlašteni da za potrebe izvođenja operacija zaštite i spašavanja u pomoć pozovu privatne kompanije i vojne jedinice, u zavisnosti od prirode nesreće ili druge vanredne situacije.

Prema tome, odgovor na katastrofu na nivou provincija je u nadležnosti guvernera provincije i guvernera pod-provincija (ili distrikta) koji su povezani sa centralnom upravom.

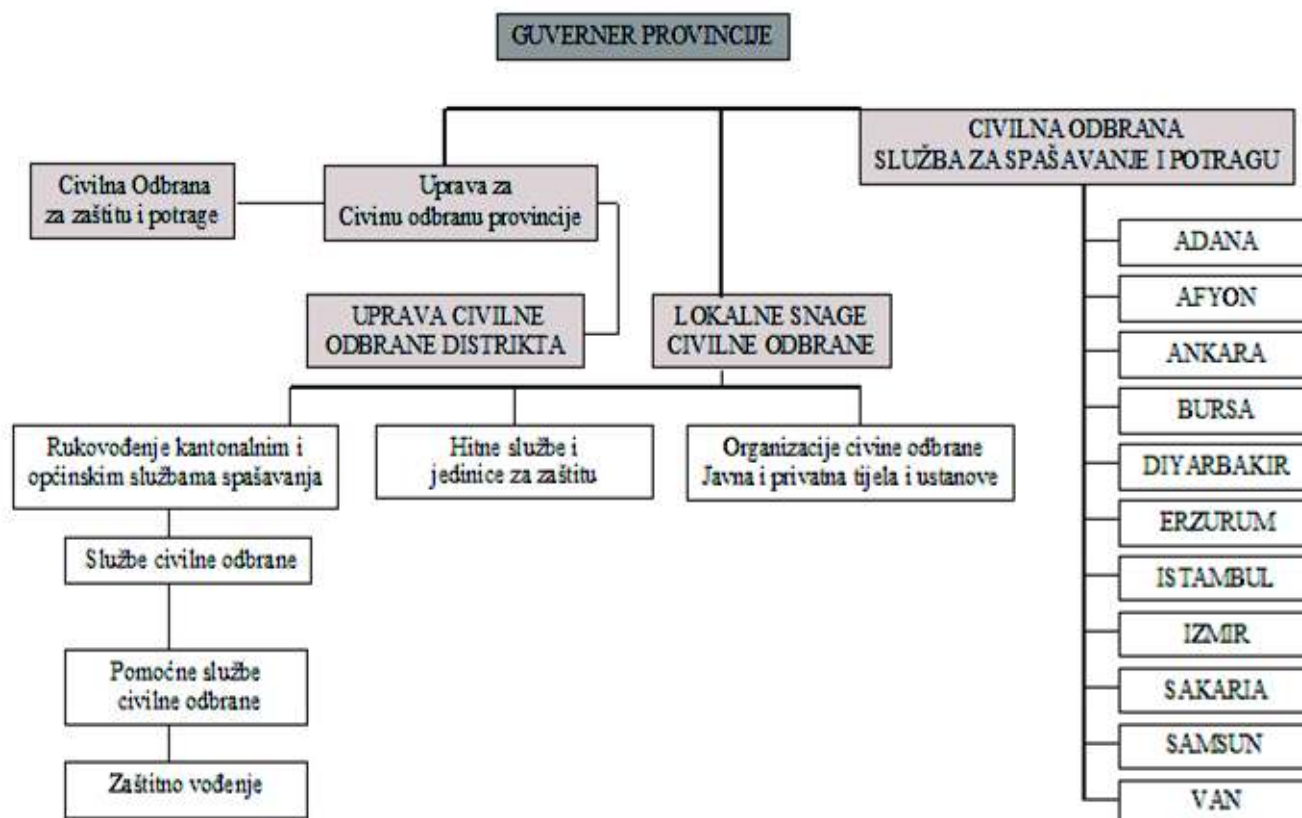
Na shemi 2. je prikazana organizacija Civilne zaštite na nivou provincije. Shemom je prikazana struktura na provincijskom nivou i struktura i način uvezivanja sa općinskim službama civilne zaštite.

Volonteri u zaštiti i spašavanju

Poslije zemljotresa u Marmari u 1999. godini, zaključeno je da je uloga volontera u zaštiti i spašavanju neprocjenjiva. Iz tih razloga je od maja 2000. godine započeto sa realizacijom teme: „Vođenje i obučavanje volontera koji učestvuju kao pomagači službama civilne zaštite.

Cilj vođenja volontera je da učestvuju u ovoj službi, kao jedan organizovan, obučan i dobro opremljen i usmjeren dio civilne zaštite. Time se ostvaruje najneposrednije učešće samih građana da budu osposobljeni da učestvuju u što boljem pružanju pomoći u radu službi zaštite i spašavanja kao i svojim

Obrazovanje

Shema 2 - Organizacija na nivou provincije

sugrađanima.

Volonterske službe koje učestvuju u akcijama zaštite i spašavanja mogu biti organizovane i povezane :

- sa rukovodstvom civilne odbrane ako postoji u više od jedne opštine
- sa rukovodstvom opštinske civilne odbrane ako su organizovane na jednoj opštini;
- sa rukovodstvom kantonalne civilne zaštite ako su organizovane na nivou kantona.

U Republici Turskoj ima 15 volonterskih organizacija organizovanih na državnom nivou i 84 volonterske organizacije koje su dostupne na općinskom nivou.

Zaključak

Na primjeru Republike Turske se može vidjeti primjer posljedica površnog i lošeg procjenjivanja rizika. Trebalo je da se dogodi katastrofa i da država doživi kolaps u sistemu zaštite i spašavanja da bi se pokrenuli mehanizmi za restrukturiranje tog sistema.

Dok je TEMAD zadužen za poslove upravljanja

u katastrofama i drugim vanrednim situacijama, Ministarstvo unutrašnjih poslova kao organ uprave koji je nadležan za upravljanje spasilačkim službama koordinator je projekta uvođenja jedinstvenog europskog broja za hitne situacije - 112.

Opća uprava za pitanja katastrofa pri Ministarstvu za javne radove načelno ima ulogu i značaj u pripremama za zaštitu kritične infrastrukture i ostalih vitalnih resursa za civilno stanovništvo od posljedica katastrofa i drugih vanrednih situacija.

Radi izbjegavanja dupliranja napora i eventualnog preklapanja nadležnosti zbog postojanja više institucija koje se bave pitanjima zaštite i spašavanja Vlada Turske je trenutno u procesu racionalizacije struktura sistema upravljanja u katastrofama i drugim vanrednim situacijama.

Rezultat ovog procesa treba da se ogleda u stapanju prethodno tri navedene institucije u jednu instituciju pod kontrolom premijera i sa razvijenom organizacijom na svim nivoima vlasti.

Mr.sc. Bajro Imširović

CIVILNA ZAŠTITA

NOVA KNJIGA ZDENKA TADIĆA

U maloj sali Bosanskog kulturnog centra održana je promocija knjige magistra zaštite i spašavanja gospodina Zdenka Tadića, pod nazivom "ZAŠTITA I SPAŠAVANJE U RUDNICIMA UGLJA TUZLANSKOG KANTONA" .

Pred mnogobrojnom publikom u prepunoj sali Bosanskog kulturnog centra u Tuzli obavljena je promocija nove knjige magistra Zdenka Tadića pod nazivom "Zaštita i spašavanje u rudnicima uglja Tuzlanskog kantona".

Magistar Tadić je na početku promocije obavio prezentaciju sadržaja knjige, inače prvog djelo ove vrste na našim prostorima, a i šire.

Osnovni cilj djela jeste naučni pristup problematici zaštite i spašavanja uopće i jednom važnom segmentu, to jest mjeri zaštite i spašavanja, a to je zaštita i spašavanje u rudnicima. Statistički i historijski podaci govore da je mnogo rudara izgubilo živote u rudnicima, kako u svijetu tako i kod nas. Redukcija rizika katastrofa je imperativ svim djelatnicima u rudarstvu a posebno službama zaštite i spašavanja.

Magistar Tadić je, uradivši kao prvo procjenu rizika u rudnicima na području Tuzlanskog kantona, uvidio manjkavosti kao i dobra rješenja sistema zaštite i spašavanja u rudnicima i na osnovu istih i u skla-

du sa postojećom regulativom dao je prijedloge mjera za reduciranje katastrofa, nadogradnju postojećih propisa i prijedlog modela centralnog sistema zaštite i spašavanja na nivou TK.

Poseban dio knjige posvećen je zakonskom uređenju zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini i primjeni postojećih propisa u normativnim aktima u rudnicima uglja Banovići, Đurđevik i Kreka. Autor je naglasio neusaglašenost Zakona o rudarstvu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju i Zakonom o zaštiti od požara i ukazao na potrebu unificiranja normativnih akata i planova, kao i implementacija Zakona o zaštiti i spašavanju i Zakona o zaštiti od požara u rudnicima što u ovom trenutku nije učinjeno.

Recenzenti, Dr. sc. Ćamil Huseinbašić, redovni profesor i Dr. sc. Abdulah Bašić, redovni profesor koji su ovom prilikom bili i promotori knjige su pohvalili djelo magistra Tadića i preporučili ga široj naučnoj publici na čitanje i korištenje u praksi. Naglasili su kako je navedeno djelo prvo i jedino u regionu i kako je naučna zajednica profitirala od naučnog ra-

da i zalaganja magistra Tadića.

Voditelj promocije knjige magistra Tadića je bio Sead Mujanović, ministar za obnovu, razvoj i povratak u Vladi TK i komandant Kantonalnog štaba civilne zaštite Tuzlanskog kantona.

Magistar Zdenko Tadić je rođen u Živinicama 1952. godine, gdje je završio osnovnu i srednju školu. Mašinski fakultet završava 1976. godine, a magisterij sigurnosti iz oblasti zaštite i spašavanja brani 2009. godine.

Dobar dio svog radnog vijeka je proveo u rudarstvu na odgovornim funkcijama, te je ovo djelo i posvećeno rudarima i njihovoj sigurnosti. Poznat je i po tome što je aktivni sportski radnik, koji pospješuje i promovira sport Tuzlanskog kantona, posebno košarku.

Trenutno radi kao direktor Kantonalne uprave civilne zaštite u Tuzli u okviru koje se izdaje jedino glasilo u oblasti zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini pod nazivom "Civilna zaštita" čiji je glavni i odgovorni urednik i u kojem ima objavljen veliki broj stručnih komentara i radova.

Selmir Ajvić

SVEČANO OBILJEŽEN DAN CIVILNE ZAŠTITE

Svečanim sjednicama Štabova civilne zaštite obilježen 1. mart - Dan civilne zaštite.
Podijeljena priznanja i nagrade istaknutim pojedincima i organizacijama

UVOD

Prvi mart u Bosni Hercegovini usvojen je kao državni praznik i obilježava se po dva osnova, kao Dan nezavisnosti, spomenom na referendum koji je održan na taj dan i na kojem je izglasana nezavisnost i samostalnost Bosne i Hercegovine, kao države u granicama ZAVNOBIH-a.

Drugi povod je obilježavanje 1. marta Međunarodnog dana civilne zaštite i Dana civilne zaštite Bosne i Hercegovine, sa pomenom na prvi mart 1972. godine kada je formirana međunarodna organizacija civilne zaštite, kao međudržavna vladina organizacija i od tada se prvi mart obilježava kao Dan civilne zaštite.

Nakon provedenih, veoma obimnih pripremnih procedura, kako zakonski predviđenih, tako i organizaciono-tehničkih, u strukturama civilne zaštite na općinskoj, kantonalnoj, federalnoj i državnoj razini, te usklađivanja termina zbog obilježavanja Dana nezavisnosti BiH koji se također obilježava 1. marta, kao i nepodudaranja termina obilježavanja u strukturama civilne zaštite na svim nivoima 1. mart - Dan civilne zaštite obilježen je:

01. marta u organizaciji Republičke uprave civilne zaštite Republike Srpske,

02. marta u organizaciji Sektora za zaštitu i spašavanje u okviru Ministarstva sigurnosti BiH na državnoj razini

02. marta u drugom vremenskom terminu u organizaciji Federalne uprave civilne zaštite za federalnu razinu i

03. marta u organizaciji Kantonlane uprave civilne zaštite Tuzlanskog kantona za strukture zaštite i spašavanja Tuzlanskog kantona.

Ove godine Dan civilne zaštite obilježen je na svim razinama organiziranosti sa takoreći jedinstvenom misijom istog i to, analitičkim osvrtom na do sada učinjeno u sistemu zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini od njegovog organiziranja po novoj Zakonskoj regulativi postdejtonske Bosne i Hercegovine, uz predočavanje obaveza koje su pred nama na daljnem zajedničkom intenzivno - kontinuiranom djelovanju na poboljšanju cjelokupnog sistema zaštite i spašavanja i povećanju sigurnosti građana Bosne i Hercegovine i njihove imovine a samim tim i boljeg i kvalitetnijeg življenja na ovim prostorima.

Dan civilne zaštite

Ako želimo ka tom cilju neophodno je jačati suradnju struktura civilne zaštite odnosno sistema zaštite i spašavanja u cjelini na svim nivoima u Bosni i Hercegovini, kvalitetnijom svrsishodnijom komunikacijom unutar sistema, među sistemima naše društveno političke zajednice i na međunarodnoj razini obzirom da prirodne i druge nesreće ne poznaju ni administrativne ni geopolitičke granice.

PRIZNANJA I NAGRADE

Državna priznanja

Kako je, Dan civilne zaštite prilika da se istaknutim pojedincima i organizacijama za uloženi rad, zalaganje i ostvarene rezultate u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća dodjele odgovarajuća priznanja i nagrade civilne zaštite, upoznajemo Vas o sljedećem.

Ove godine prvi put je Dan civilne zaštite obilježen na državnoj razini održavanjem svečane sjednice tim povodom u Operativno-komunikacijskom centru BiH-112 u Sarajevu, 02. marta u organizaciji, Sektora za zaštitu i spašavanje u okviru Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine.

Na održanoj svečanosti uručene su zahvalnice i pohvale zaslužnim pojedincima i organizacijama na razvoju sistema zaštite i spašavanja i jačanju suradnje struktura sistema na cijeloj teritoriji BiH, regije i međudržavne suradnje, u stvaranju efikasnijeg sistema za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, po radi sigurnijeg življenja

i bolje spremnosti za sprečavanje rizika i katastrofa koji nam svakodnevno prijete.

Jedna od Pohvala sa državne razine povodom Međunarodnog dana civilne zaštite, Dana zaštite i spašavanja-civilne zaštite u Bosni i Hercegovini kao zaslužnom pojedincu na naš kanton stigla je u rukama gospodina mr.sci. Zdenka Tadića, direktora Kantonalne uprave civilne zaštite, za uspješan, human i profesionalan rad, suradnju i značajan doprinos izgradnji sistema zaštite i spašavanja u Bosni i Hercegovini.

Federalna priznanja

U Federaciji Bosne i Hercegovine kao i u našem kantonu po već ustaljenoj praksi svečano je obilježen 1. mart – Dan civilne zaštite u okviru kojeg je provedći Zakonski utvrđenu proceduru kandidiranja i dodjele priznanja i nagrada pojedincima i pravnim licima za rezultate i izvanredan doprinos afirmaciji i razvoju poslova zaštite i spašavanja i ove godine vođena priprema za obilježavanje navedenog datuma, kako bi se isti iskoristio za afirmaciju rada struktura i poslova civilne zaštite i kako bi se u skladu sa Uredbom o vrsti i kriterijima i postupku za dodjeljivanje priznanja i nagrada civilne zaštite, istaknutim pojedincima i organizacijama dodijelila odgovarajuća priznanja i nagrade za doprinos u razvoju sistema zaštite i spašavanja. Isto je urađeno od strane većine općinskih službi civilne zaštite našeg kantona.

Štabovi civilne zaštite na svim razinama donije-

Dan civilne zaštite

li su odluke o dodjeli priznanja i nagrada civilne zaštite u 2011. godini za postignute i ostvarene rezultate u razvoju sistema zaštite i spašavanja tokom 2010. godine.

Sa boljim pogledom u budućnost ustroja sistema i iskrenom željom i nadom da ćemo vrlo brzo biti spremni u svakom pogledu još bolje i kvalitetnije odgovoriti svakom zadatku pred nama, pravimo osvrt na najzaslužnije u protekloj godini kojima su za njihov rad, zalaganja i razne aktivnosti na izgradnji i funkcioniranju sistema zaštite i spašavanja u proteklom periodu dodijeljene pojedinačne i kolektivne nagrade prigodom obilježavanja Dana civilne zaštite – 1. marta 2011. godine.

Tako je Federalni štab civilne zaštite je na sjednici održanoj 26.02.2011. godine donio Odluku o dodjeli priznanja i nagrada civilne zaštite.

Za doprinos u razvoju sistema zaštite i spašavanja na području TK sljedeća federalna priznanja su dobili:

Zlatnu značku civilne zaštite dobio je - **Nusret Helić**, načelnik općine Gračanica za doprinos u razvoju sistema zaštite i spašavanja na općini Gračanica kao komandant općinskog štaba CZ i dao veliki doprinos i potporu sveopćem razvoju sistema kako na regionalnoj i tako i na međunarodnoj razini za koju

je pokazao veliko razumijevanje i pružio maksimalnu potporu kao načelnik općine Gračanica.

Pismenu pohvalu civilne zaštite dobio je - **Ermin Zulfić iz Gradačca**. Zbog iskazane izuzetne hrabrosti i požrtvovanja prilikom rada sa rovokopačem na saniranju nasipa za vrijeme poplava u 2010. godini na području Tuzlanskog kantona a posebno općine Gradačac.

Navedena priznanja uručena su dobitnicima, na svečanoj sjednici Federalnog štaba civilne zaštite održanoj 02. marta 2011. godine, u Centru za obuku Federalne uprave civilne zaštite u Sarajevu, povodom obilježavanja Dana civilne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine.

Kantonalna priznanja i nagrade

Kantonalni štab civilne zaštite je, razmatrajući prijedloge direktora Kantonalne uprave civilne zaštite, na sjednici održanoj 23.02.2011. godine, donio Odluku da povodom Dana civilne zaštite 1. marta 2011. godine, pravnim licima, društvenim i drugim organizacijama i pojedincima, za posebne zasluge i doprinos u oblasti zaštite i spašavanja, dodjeljuje sljedeća priznanja i nagrade civilne zaštite:

Zlatna značka civilne zaštite dodijeljena je **gospodinu Mesudu Tanoviću** iz Tuzle koji je istu zavrjeđio svojim dugogodišnjim angažmanom u KUCZ i

Načelnik općine Gračanica Nusret Helić, u društvu sa Mustafom Bajićem, Rukovodiocem OSCZ i Zdenkom Tadićem, Direktorom KUCZ na dodjeli priznanja u Sarajevu

Dan civilne zaštite

KŠCZ dajući nemjerljiv doprinos u razvoju sistema zaštite i spašavanja na području TK. Ovo nagrada je prilika da mu se za sve dosadašnje rezultate najiskrenije zahvalimo i poželimo da svojim angažmanom u sistemu zaštite i spašavanja da još veći doprinos u daljem razvoju sistema, nesebično kao i do sada, sa željom da ga po odlasku u mirovinu prati dobro zdravlje i dug život sa lijepim uspomenama na kolege iz sistema zaštite i spašavanja.

Imajući u vidu da je tokom 2010. godine područje kantona zahvatilo niz prirodnih nepogoda od januara u Srebreniku, tokom juna i jula, kada su zahvaćene skoro sve općine TK, te u decembru općinu Tuzla, strukture sistema zaštite i spašavanja imale su tokom cijele godine pune ruke posla. Prirodne nesreće su svojim djelovanjem osim velikim materijalnih šteta tokom protekle godine odnijele 4 ljudska života (na općini Čelić - jedan život, utapanjem u rijeci tokom poplave u junu, kao i na općini Tuzla, - tri života, urušavanjem zemlje tokom djelovanja klizanja tla u decembru). Svi poslovi za vrijeme prirodnih nesreća vođeni su pod patronatom općinskih štabova civilne zaštite i svih struktura sa općinske razine vlasti i kantona, koji su članovi i suradnici istom, svako u svom resoru djelovanja. Na sve obaveze i izazove strukture sistema su odgovorile veoma kvalitetno i svrsishodno. Stoga je ove godine Kantonalni štab odlučio da

Pismene pohvale civilne zaštite dodjeli
OŠCZ Banovići, komandant – načelnik općine
Bego Birparić
OŠCZ Čelić, komandant – načelnik **Sead Mu-
minović**
OŠCZ Doboj Istok, komandant – načelnik općine
Mehmed Mehinović
OŠCZ Gračanica, komandant – načelnik općine
Nusret Helić
OŠCZ Gradačac, komandant – **Šefik Šibonjić**
OŠCZ Lukavac, komandant – načelnik općine
Dževad Mujkić
OŠCZ Kalesija, komandant – **Gutić Abdulah**
OŠCZ Kladanj, komandant – načelnik općine
Fuad Imamović
OŠCZ Srebrenik, komandant – načelnik općine
Mehmed Barjaktarević
OŠCZ Sapna, komandat – načelnik **Ismet
Omerović**
OŠCZ Tuzla, komandant – **Jozo Nišandžić**
OŠCZ Živinice, komandat – načelnik općine
Hasan Muratović i
Kantonalnoj komisiji za procjenu šteta kao
koordinatoru sagledavanja svih nastalih šteta i pred-
lagaču iznalaženja načina za dodjelu pomoći općinama
pogođenih prirodnim nesrećama tokom djelova-
nja u vidu interventne pomoći i pomoći na saniranju
po sačinjenim izvještajima o štetama, te kreatoru u

Komandanti OŠCZ Tuzla Jozo Nišandžić, Kalesija Abdulah Gutić i Kladanj Fuad Imamović, sa priznanjem KŠCZ za uspješno rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja za vrijeme prirodne nesreće.

Dan civilne zaštite

pripremanju svih potrebnih dokumenata određenih zakonskim propisima za podnošenje zahtjeva za pomoć iz drugih izvora. Plodovi tog rada su na prostor općina kantona tokom 2010. godine donijeli znatna sredstva sa federalne razine iz sredstava posebne naknade za zaštitu i spašavanje i budžetskih sredstava Vlade Federacije čija se realizacija očekuje po donošenju Budžeta za 2011. godinu oko 1.200.000,00 KM, a vjerujemo da će se i obaveze lokalne zajednice poslije zbivanja u 2010. godini kristalizirati i uroditi sa boljim efektima spremnosti finansiranja tokom ove godine i ubuduće naravno, i to iskreno se nadamo djelujući preventivno a ne sanirajući posljedice od nesreća.

Zahvalnice civilne zaštite dodijeljene su:

1. Sead Mujanović Živinice
2. Četa za spašavanje Rudnika Kreka Tuzla
3. PVJ Tuzla
4. Miralem Mulać Tuzla
5. Nedim Mutapčić Tuzla
6. UXB BALKANS Sarajevo
7. RTV TK
8. RTV Slon
9. Crveni križ Tuzlanskog kantona
10. Abdulmenaf Husić Kalesija

Novčane nagrade civilne zaštite (u iznosu od 400,00 KM) dodjeljene su:

Bego Begić Kladanj
Omer Kasumović Banovići
Avdo Vildić Kalesija
Vahidin Subašić Kalesija
Semir Delić i Asmir Suljić Srebrenik

Priznanje je dodijeljeno i Seadu Mujanoviću, dugogodišnjem komadantu KŠCZ

Zejnir Karić i Ervin Hodžić Lukavac
Fehrija Halilović Lukavac
Izudin Karić Lukavac
Mirza Suljić Tuzla
Ferida Emkić Tuzla
Enes Glavinić Živinice
Nedžad Kukuruzović Lukavac
Naser Kukić Banovići
Dragan Petrović Tuzla

Za uspješno vođenje akcije spašavanja u naselju Crvene njive, priznanja su dobili Miralem Mulać, Četa za spašavanje Rudnika Kreka Tuzla, PVJ Tuzla i Policijski komesar Nedim Mutapčić.

ZNAČAJ PRIZNANJA

Vjerujemo da će se ovakav pristup prema obilježavanju 1. marta – Dana civilne zaštite promijeniti i da će strukture zaštite i spašavanja sve više dobivati na značaju na svim razinama vlasti.

Kako u razvoju i značaju samog sistema, da bi što kvalitetnije mogao odgovoriti postavljenim preventivnim i sanacionim zadacima na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, tako i na obilježavanju Dana civilne zaštite i dodjeli nagrada i priznanja za rezultate zaslužnim u ovoj oblasti.

Spasiti ljudski život, zaštititi, spriječiti i sanirati djelovanje prirodnih i drugih katastrofa koje ugrožavaju energetske resurse, prirodnu okolinu i imovinu su bezdvojbeno, veoma važan segment djelovanja zajednice za svoju opću dobrobit, a sigurno i jedan od najbitnijih segmenata djelovanja za što kvalitetniji život.

Jedan od vidova afirmacije sistema i podstreka za rad i razvoj istog su svakako i nagrade i priznanja u ovoj oblasti.

Koliki je značaj sistema zaštite i spašavanja, koji je donedavno, a dobrim dijelom još uvijek na marginama u našem društvu vrlo često mnogi koji bi trebali raditi na njegovu razvoju nisu ni svjesni.

Da li je to zbog teške situacije u kojoj se nalazi naša zajednica ili jednostavno nepoimanja o tomu kako i jaki i uređeni sistemi teško odolijevaju katastrofama velikih razmjera i vrlo često su nemoćni.

Jedino možemo zahvaliti Bogu što nas još uvijek nisu zadesile katastrofe velikih razmjera koje bi praktično ukazale na slabosti sistema.

Nadati se da će u dogledno vrijeme zahvaljujući prvenstveno snagama u strukturama zaštite i spašavanja koje će nastaviti svoj rad na ustroju i usavršavanju sistema isti doseći kvalitetan nivo za odgovor u svim situacijama na svim razinama.

Svakako bi uveliko trebalo poraditi na tomu kako sveukupnom radu struktura zaštite i spašavanja danas, treba dodati i rad na edukaciji za sutra, a to je zasigurno rad na edukaciji od malih nogu, kroz obrazovanje istaknuti i provući bitnost segmenata zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, a sve u cilju što kvalitetnijeg življenja jednog jedinog života koji imamo, na jednoj i jednoj nam planeti, za što nadam se složiti će te se sa mnom, ne može nam niko drugi kvalitetnije poraditi od nas samih.

Lilijana Pavljašević

CIVILNA ZAŠTITA

ISSN 1840-1554

GODINA IV TUZLA, septembar/rujan 2006.g. BROJ 11/12

DOGRABEN ZAKON O ZAŠTITI I SPAŠAVANJU

IZVJEŠTAJ O RADU KUCZ ZA 2005.

KLIZIŠTA PRVA KRENULA

UPUĆENA POMOĆ OPĆINAMA ZA SANIRANJE ŠTETA

DEMINIRANJE I NUS U 2005.

DEMINIRAN LOKALITET BUČJE

UKLONJENE MINE SA PRUŽNOG PRELAZA

PRIORITETI DEMINIRANJA U 2006.

I OVA GODINA POČELA POPLAVAMA

PREMIJER TK POSJETIO FEDERALNU UPRAVU CIVILNE ZAŠTITE

OBUKA OPĆINSKIH ŠTABOVA CIVILNE ZAŠTITE

PROSLAVA DANA CIVILNE ZAŠTITE

CIVILNA ZAŠTITA

ISSN 1840-1554

GODINA V TUZLA, septembar/rujan 2007.g. BROJ 13/14

FEDERACIJA DOBILA SLUŽBE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

PROVEDENA OBUKA OŠCZ

IZVJEŠTAJ O RADU KUCZ ZA 2006. GODINU

PROGRAM DEMINIRANJA TK U 2007. GODINI

POŽARI VELIKA PRIJETNJA

DEMINIRANJE OBAVEZA DOMAĆIH VLASTI

CIVILNA ZAŠTITA

ISSN 1840-1554

GODINA V TUZLA, mart/ožujak 2009.g. BROJ 15/16

DONEŠENI DRŽAVNI I KANTONALNI ZAKON O ZAŠTITI I SPAŠAVANJU

DONEŠEN PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA TK

IZVJEŠTAJ O RADU KUCZ ZA 2007. I 2008. GODINU

DEMINIRANJE I SREDSTVIMA LOKALNE ZAJEDNICE

BRUCELOZA VELIKA PRIJETNJA

CIVILNA ZAŠTITA

ISSN 1840-1554

GODINA VI TUZLA, august/kolovoz 2010.g. BROJ 17/18

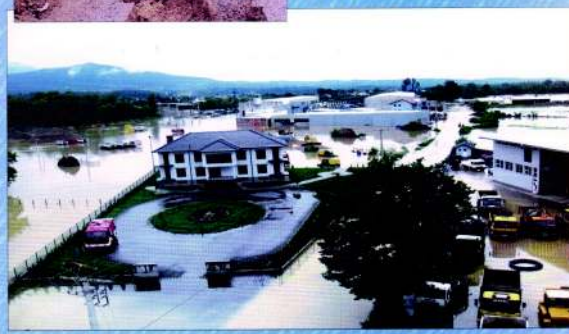
ZAŠTITA OD POŽARA I VATROGASTVO U OKVIRU CIVILNE ZAŠTITE

PROGLAŠENO STANJE PRIRODNE NESREĆE NA TUZLANSKOM KANTONU

IZVJEŠTAJ O RADU KUCZ ZA 2009. GODINU

OSTVARENI NAJBOLJI REZULTATI NA DEMINIRANJU TK POSLIJE RATA

ZAJEDNIČKA VJEŽBA "POMOĆ U NESREĆAMA - SPREČA 2009"

ISSN 1840-1554

9 771840 155007